

שלהבת אוד הרשב"י

חג הסוכות

ליקוט נפלא מאד
של מאמדי אוד הזוהר הקדוש ואוד ספרי החסידות
ועליהם סדר כוונות חג הסוכות

כולל הקדמה מאידה ומבוארת
שווה לכל נפש
להבנת פנימיות מצות סוכה
ארבעת המינים והושענות

יוצא לאור ע"י
אוד הרשב"י
ערב חג הסוכות תשפ"ב

אור הרשב"י

רחוב אור הרשב"י 1 מירון

טלפון: 04-3720697 פקס: 04-6826385

Miron@miron.org.il

ירח האיתנים תשפ"ב

פתחא זעירא

בפרוס עלינו ימי חג הסוכות ושמיני עצרת הבאים עלינו לטובה, ימי אהבה שמחה ורוממות, בהם כלל ישראל יושבים בצלא דמהימנותא, ויוצאים במני קרבא, ונפש כל אחד ואחד מישראל משתוקקת להתקרב אל דודה באהבה, בבחינת 'אני לדודי ועלי תשוקתו'.

והנה רבים אומרים מי יראינו טוב, לעורר לבבינו ולהלהיבו בלהבת שלהבת אש פנימיות התורה ותורת החסידות, על עניני החג הקרב ובא. על כן רחש לבם של חברי ורבני כולל אור הרשב"י, לבוא בגנים וללקוט שושנים, ממאמרי הזוהר הקדוש וכתבי האריז"ל, ומחובר לטהור - תורת רבותינו הקדושים מאורי החסידות, על עניני ישיבת סוכה, נטילת לולב, הקפות התיבה, ועניני הושענא רבה ושמיני עצרת.

עוד זאת הוספנו לתועלת מבקשי ה' הבאים בשערי פנימיות התורה, לסדר את כוונות ישיבת סוכה הנענועים וההקפות, כפי שנסדרו בסידורי האריז"ל, למען יוכל כל אחד לכוין את לבבו לאביו שבשמים, להמשיך את האורות הקדושים הנשפעים בימים הללו, שמהם נשפע גם על נפשותינו אנו.

* * *

עומדים אנו כעת שנה לאחר הוצאת הקונטרס הראשון, שיצא לאור על ידינו לקראת ימי ראש השנה בשנה שעעל"ט, שהיה הראשון לסדרת הקונטרסים על חנוכה פסח ול"ג בעומר שיצאו לאור במשך השנה, שנתקבלו כולם ב"ה באהבה ובחיבה בעיני הלומדים.

התגובות הנלהבות שקיבלנו מציבור הלומדים והמכוונים, עודדונו להמשיך בעבודת הקודש, להגיש בפני לומדי התורה די בכל אתר ואתר, ובפרט לאותם

הבאים בשערי פנימיות התורה וספרי החסידות, להטעימם מעץ החיים של פנימיות התורה ואור החסידות, למצוא קורת רוח לנפשם ולהרוות צמאונם מבאר מים חיים שאין להם סוף, הנובעים מתורת האריז"ל הבעש"ט וצדיקי הדורות, בכדי להתכונן כראוי וכיאות לקראת המועד הבא עלינו לטובה.

* * *

תקוותינו איתנה, שגם קונטרס אלו כקודמיו, יתקבל באהבה ובחיבה בקרב לומדי התורה ועובדי ה' די בכל אתר ואתר, להלהיב הלבבות ולהכין הנפשות לעבודת הימים הנעלים הללו. ויהי רצון שנזכה במהרה למה שאמרו צדיקים 'כי בשמחה תצאו', שעל ידי השמחה יוצאים מכל הצרות, ונזכה במהרה ליציאה מהגלות הפרטית והכללית עם ביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן.

בברכת התורה מכון שנו מידותי - אור הרשב"י

תוכן הענינים

אור הזוהר

- ט חג הסוכות**
מעלת החג **ט** ◊ שמחת החג **ט** ◊ מעלתו מכל השנה **ט** ◊ קבלת התפילות ע"י מצוות החג **ט** ◊ מתמעטים החטאים **י** ◊ נידונים על ענייני מים **י** ◊ ביאת המשיח **י** ◊ שמחת הלל הזקן **י**
- יא סוכה**
חיוב ישיבה בסוכה **יא** ◊ המאמינים יושבים בסוכה ללא פחד **יא** ◊ יושב בצל אורות עליונים **יב** ◊ יושב בצילא דמהימנותא **יב** ◊ הסוכה מגינה עליו **יג** ◊ סוכה מגינה על ישראל **יג** ◊ ניצול לאחר פטירתו **יג** ◊ שבע ספירות מסככות על ישראל **יג** ◊ מסככת כאם על בינה **יג** ◊ צריך שיגן על הנשמה **יד** ◊ האהבה שבין ישראל להקב"ה **יד** ◊ בזכות סוכה נמצאת העולם בשלימות **יד**
- יז אושפיזין**
ביאת האושפיזין לסוכה **טו** ◊ הזמנת האושפיזין **טו** ◊ צריך לשמח עניים **טז** ◊ הקב"ה שמח עם מי שמשמח עניים **טז** ◊ יתפלל בזכות האושפיזין **יז**
- יט ד' מינים**
להכניע שרי האומות **יז** ◊ לולב בסוד ח"י **יח** ◊ שליטה על אומות העולם **יח** ◊ מעורר על ידם דברים עליונים **יט** ◊ מרמזים על כינויי הקב"ה **כ** ◊ בני ישראל שמחים עם הקב"ה **כ** ◊ נשפע על ידם מים - חסדים **כא** ◊ ניצחון של בני ישראל בדין **כא** ◊ ניצחונם של ישראל על אומות העולם **כב** ◊ הקב"ה פורש כנפיו על ישראל **כג** ◊ העולם מתברך **כג** ◊ אתרוג רומז לשכינה **כג**
- כד הושענא רבא**
כתיבת פתקאות **כד** ◊ כח התשובה בהושענא רבא **כד** ◊ הסתכלות בצלמו **כה** ◊ הס קטיגור **כו** ◊ חביטת הערבה **כז** ◊ להמתיק הדינים **כז** ◊ יתדמה לדמותו העליון **כז**

אור החסידות

חג הסוכות לא

להשתוקק כל השנה לקיים מצוות סוכה ולולב **לא** ◊ השתוקקות עצומה לקיים מצוות סוכה ואתרוג **לא** ◊ מרוב התשוקה אין מספיק לו אפילו נענוע כל היום **לב** ◊ מדוע חג הסוכות הוא אחרי הימים הנוראים **לג** ◊ קבלת עול מלכות שמים **לה** ◊ בחג הסוכות נמשך בכל יום השפעה והארה חדשה **לה** ◊ בחג הסוכות נמשכים החסידים **לו**

מצות סוכה לו

לדבק פנימיות מחשבתו לרוממותו יתברך ולעורר לבו בקרבו בעבודתו האהבה **לו** ◊ סוכה בגימטריא הוי"ה אדנ"י **לו** ◊ מצות סוכה היא כלל התורה ועל ידה אנו דבקים בה' יתברך **לו** ◊ הסוכה מלא שמות וקדושה שמסבבים את האדם **לח** ◊ סוכה בצורת אות ה' **לח** ◊ העיקר הוא היחוד והדביקות **לט** ◊ סכותה לראשי ביום נשק **לט** ◊ הסוכה היא מעין עולם הבא **לט** ◊ להשתוקק תמיד למדריגה גבוהה יותר **מ** ◊ סוכה - וה' בהיכל קדשו **מ** ◊ סוד גובה הסוכה **מא** ◊ יהודי מקיים המצוה רק כדי שיהיה נחת לפניו יתברך **מא** ◊ סוכה - אימא עילאה המסככת על בניה **מג** ◊ על ידי הסוכה נמשך קדושה ודביקות לכל השנה **מג** ◊ בכל יום מימי הסוכות האור מתגלה יותר ויותר **מג** ◊ הסוכה - צילא דמהימנותא **מד** ◊ ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו **מה** ◊ וסוכה תהיה למחסה ולמסתור **מו** ◊ התופס בקצה אחד תופס בהכל **מו** ◊ יומם דאזיל עם כולהו יומין - חג האסיף **מח** ◊ הסוכה הוא כמו בית המקדש **מח**

ארבעת המינים מט

אני לדודי ודודי לי **מט** ◊ ארבעת המינים הם רק לישראל **מט** ◊ הלולב והאתרוג מרמזים דבקות כנסת ישראל עם דודה **נ** ◊ ע"י ארבעת המינים נמשכים י"ג מידות הרחמים **נ** ◊ להטות כל האיברים אל השי"ת **נא** ◊ מקבלים את הדעת **נא** ◊ אתרוג **נא** ◊ אתרוג בגימטריא תורה **נא** ◊ ע"י האתרוג והסוכה נעשה התיקון השלם **נא** ◊ אתרוג דומה ללב - שיהיה לבו מסור בידו **נב** ◊ צריך לקנות אתרוג כדי לעשות רצון קונו ולא לשם גאוה ח"ו **נג** ◊ ישתוקק באמת לה' יתברך **נד** ◊ לולב **נד** ◊ קדושת הלולב **נד** ◊ הלולב מרמז לצדיק **נד** ◊ ארבעת המינים מכוונים לסודות גבוהים ונעלמים מאד מאד **נה** ◊ לולב בגימטריא חיים **נה** ◊ כפת תמרים - לכופף ולהכניע כל התאוות הגשמיות **נו** ◊ הדס **נו** ◊ שלש פעמים הדס

בגימטריא אור נו ◇ הדסים רומזים על האבות נו ◇ יכופך ויטה
עצמותיו לעבודת ה' נו ◇ ערבה נו ◇ ערבה דומה לשפתיים נו
ערבה לשון מתיקות נו ◇ ערבי נח"ל - נפשינו חתה לה' נו
יהיה לו עריבות ומתיקות במה שיתבונן בשפלות עצמו נח

נענועים נח

לשמוח בשמחה רבה באהבה עזה ועצומה שזוכה לקיים המצוה נח
◇ גודל התשוקה לקיים הנענועים נט ◇ כוונת הנענועים מהמגיד
הגדול ממעזריטש זיע"א נט ◇ ארבעת המינים כנגד ארבע אותיות
השם נט ◇ סוד נענוע הלולב בהולכה והובאה ס ◇ בנענועי הלולב
נעשים יחודים עליונים ס ◇ ההבאה ללב כדי שיהיה מאיר ומתגלה
אור ה' בלב סא ◇ ע"י הנענועים מבריחים את הקליפות ונעשה
היחוד סא ◇ בנענועים מגלים שאנו עושים רק את רצון ה' יתברך סב
◇ יחזיק בלבו את השמות שבנענועים סב ◇ המשכת הדעת סג
◇ צירופי יה"ו סג ◇ התגלות האהבה בעת הנענועים סד ◇ הנענועים
לעצור טללים רעים סה

הושענות סה

ע"י ההקפות עם הלולב מכניעים את שרי אומות העולם סה ◇ אדם
דיבור מעשה בהקפות סו ◇ שלשת הבחינות בהקפות סו ◇ ע"י
ההקפות נעשה מגן לשמירה מהקליפות סח ◇ הימים הללו נקראו
ימי ישועה סח

הושענא רבא ט

מגינים על ידי ההקפות טט ◇ ביום השביעי מקיפין שבע פעמים טט
◇ עושים ההקפות להקיף שבעה חומות סביבה שלא יכנס זר להיכל
המלך טט ◇ חותם בתוך חותם בהושענא רבא עא ◇ הערבה
בהושענא רבה הוא עדות על בני ישראל שמכוונים לדעת עליון עא
◇ על ידי חביטת הערבה ממתיקים את כל הדינים עא ◇ הנשיקין
על ידי הערבה עב ◇ זה היום נקרא הושענא רבה - חסדים גדולים
ורחמים גמורים עב

מאמרי אור הכוונות

מאמר א | המשכת החסדים בחג הסוכות עה

התיקון הנעשה בחודש תשרי עה ◇ 'שמאלו תחת ראשי וימינו
תחבקני' עה ◇ ארבעה בחינות חסדים עו ◇ סדר המשכה עו

◇ התפשטות החסדים **עז** ◇ אור פנימי דחסדים דאימא **עז** ◇
אור מקיף דחסדים דאימא **עח** ◇ המשכת אור פנימי ומקיף דחסדים
דזעיר אנפין **עח** ◇ קדושת יום טוב, חול המועד, והימים
שבינתיים **עט** ◇ 'חג הסוכות' **עט**

מאמר ב | מצות ישיבת סוכה פ

סוכה - אור המקיף של אימא **פ** ◇ צלא דמהימנותא **פ** ◇ ענני
הכבוד **פ** ◇ שלשה בחינות אור מקיף **פא** ◇ דפנות הסוכה **פא**
◇ סוד הסכך **פב**

מאמר ג | נטילת לולב והקפת התיבה פג

אור הפנימי של החסדים של זעיר אנפין **פג** ◇ שורש - ענף -
הארה **פג** ◇ הלולב ומיניו **פג** ◇ הולכה והובאה **פד** ◇ סדר התיקון
בשבעת הימים **פד** ◇ ששה רוחות **פד** ◇ שלשה הולכות
והובאות **פה** ◇ נענועי הברכה ונענועי ההלל **פה** ◇ הקפת התיבה **פו**
◇ אד"ם **פו**

מאמר ד | הושענא-רבה ושמיני-עצרת פז

ליל החותם **פז** ◇ חותם שני **פז** ◇ מסירת הפתקין **פז** ◇ זמן
תשובה **פח** ◇ צל הלבנה **פח** ◇ משנה תורה **פט** ◇ יום הושענא
רבה **פט** ◇ חבטת ערבה **פט** ◇ הקפות של שמחת תורה **צ**
◇ היחוד הנעשה בשמיני עצרת **צ**

אור הכוונות

המשכת אור פנימי דחסדים דאימא [הנכנס מאליו בימים שבינתיים] .. **צג**

המשכת אור מקיף דחסדים דאימא [על ידי מצות ישיבת סוכה] .. **צה**

ברכת לישב בסוכה **צה**

המשכת אור פנימי דחסדים דזעיר אנפין [על ידי מצות נטילת לולב] **צו**

סדר הלל **קח**

סדר ההקפות **קיג**

סדר ההקפות דהושענא רבא **קיד**

סדר חבטת הערבה **קיט**

אור חזוהר

חג הסוכות

וְקִשְׂרִין לָהּ בְּקִשְׂוֹרָא דְתַפְלִין, כַּד מְטָאן
 לְקִרְיַאת שְׁמַע, קָרְאן בְּגִין דִּילָהּ בְּשִׁית
 תִּיבִין דִּיחֻדָּא, דְּאִינוּן (דברים ו) שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל הוִי"ה אֱלֹהֵינוּ הוִי"ה אֶחָד, הָא
 קָא נַחְתִּין לְגַבֵּי אַמְהוֹן, קִשְׂרִין לֹון
 עָמָה וְכו', הַכִּי בְּגוֹוָא דָּא וְכו' מְזַמְנִין
 לְשַׁבְּעָה יוֹמִין דְּסֻכּוֹת, בְּשַׁבְּעָה מִינֵי,
 דְּאִינוּן לוֹלֵב, וְאַתְרוּג, וְג' הַדְּסִים, וְב'
 בְּדֵי עֲרֵבָה וְכו', כָּל מֵאן דְּקָרָא, כָּל
 דְּרָגָא בְּמִינֵיהּ, יִתְקַיֵּים בֵּיהּ, (ישעיה נח)
 אַז תִּקְרָא וְה' יַעֲנֶנּוּ, אָ"ז, ז' יוֹמִין
 דְּסֻכּוֹת, וְחַג שְׁמִינֵי עֲצֵרֶת וְכו', אָ"ז,
 סוּכָה, וְז' מִינֵין דְּלוֹלֵב, דְּאִינוּן שְׁלֹשׁ
 הַדְּסִים, וְשְׁנֵי עֲרֵבוֹת, לוֹלֵב, וְאַתְרוּג.

[תרגום:] והאם רבצת על האפרחים,
 ישראל מצפצפים אל האם
 בכמה צפצופי תפלה, והיא לא רוצה
 לרדת אליהם, מה עושים ישראל,
 לוקחים אליהם את האימא שהיא
 השכינה, וקושרים אותה בקשר של
 תפלין, וכשמגיעים לקריאת שמע,
 קוראים בניה בשש תבות היחוד, שהן
 (דברים ח) שמע ישראל ה' אלהינו ה'
 אחד, הרי הם יורדים לאמם וקושרים
 אותם עמה וכו', כך כמו זה וכו'
 מזמנים את שבעת ימי הסכה בשבעה
 מינים, שהם לוֹלֵב ואתרוג ושלשה
 הדסים ושני בדי ערבה וכו', כל מי
 שקרא כל דרגה במינה, יתקיים בו

מעלת החג

שמחת החג

בְּסֻכּוֹת שְׁלִימוּ דְכֻלָּא אֲשַׁתְּכַח בֵּיהּ,
 וְחֻדְוֹתָא דְכֻלָּא יִתִיר.

[תרגום:] בסוכות נמצא בו שלימות
 הכל, ויש בו שמחה יותר
 (מכל המועדים). [זוהר ח"ג אמור צה:]

מעלתו מכל השנה

דְּלִית בְּיוֹמֵי שְׁתָּא, חֻדְוֹתָא, כְּאֵלִין
 יוֹמִין. וּבְגִין דְּאֵנֵן יְהִיבִין בְּטוֹב
 לְבָא, וּבְחֻדְוֹתָא דְרַעוּתָא, אֲתַהֲפֹךְ
 עֲלֵיהוּ גְחִלִים עַל רִישֵׁיהוֹן, גּוֹמְרִין
 מְלַהֲטֵן, דְּחֻדְוֹתָא דִילָן, עֲבָדֵי לֹון בִּישׁ.
 י"ד, (ס"א ה) ע', וּחַץ. כֶּף סֻלְקִין
 בְּחוּשְׁבָּנָא דִילְהוֹן.

[תרגום:] שאין בימי השנה שמחה
 כמו אלו ימי הסוכות,
 ומפני שאנו נותנים בטוב לב, ובשמחה
 של רצון. [זוהר ח"ג פנחס רנט.]

קבלת התפילות ע"י מצוות החג

וְהָאֵם רוֹבְצַת עַל הָאֲפְרוּחִים, יִשְׂרָאֵל
 מְצַפְצְפִין לָהּ בְּכַמָּה צְפֻצְפוּתִין
 דְּצֻלוֹתֵין, וְאִיהִי לָא בְּעֵיא לְנַחְתָּא
 לְגַבֵּיהוּ, יִשְׂרָאֵל מַה עֲבָדִין, נְטֻלִין
 אִימָא דְאִיהִי שְׁכִינְתָּא בְּהַדִּיְהוּ,

ישראל, אף כך מתמעטים הממנים, שהם מלאכי החבלה שממנים עליהם שדומים למי המבול. [רע"מ ח"ג פנחס רנו.]

נידונים על ענייני מים

וּבַחַג נְדוּנִין עַל שְׁהֵם מְבַדִּים בְּנִטְיֵלַת יְדֵים, וְעַל שְׁהֵם מְזַלְזָלִים בְּמִקְוֹאוֹת וּבִטְהָרוֹת שְׁהֵם מִים. וְעַל כֵּן נְדוּנִין עַל הַמַּיִם, עַל עֲנָן הַמַּיִם. (זוהר חדש בראשית יד ע"ב)

ביאת המשיח

וּבְהַהוּא יוֹמָא יִיתֵי מַלְכָא מְשִׁיחָא, וַיִּתְקַרֵי חַג הָאָסִיף, דִּיכְנִישׁ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בִּיה גְלוּתָא דְעַמִּיחָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב (ישעיה י"א) וְהָיָה בְיוֹם הַהוּא יוֹסִיף יְהו"ה שְׁנִית יְדוּ לְקָנוֹת אֶת שְׂאֵר עַמּוֹ.

[תרגום:] ובאותו יום - חג הסוכות - יבוא מלך המשיח, ויקרא חג האסיף, שיאסוף הקדוש ברוך הוא ביום ההוא הגלות של עמו, זהו שכתוב (ישעיה י"א) והיה ביום ההוא יוסיף ה' שנית ידו לקנות את שאר עמו. [זוהר ח"א השמטות רסא.]

שמחת הלל הזקן

וְתָא חֲזִי הַלֵּל הַזְּקֵן כִּד הוּוּ תִּדִי בְהָאֵי הַלּוּלָא, אָמַר אִם אֲנִי כָאן הַכֵּל

(ישעיה נח) אז תקרא וה' יענה, 'אז', פירושו, ז' ימי סכות, וחג שמיני עצרת וכו', וכן 'אז' פירושו, סכה, וז' מיני הלולב, שהם שלשה הדסים ושתי ערבות, לולב ואתרוג. [זוהר ח"ג תצא רפג.]

מתמעטים החטאים

וַתִּנַּח הַתִּיבָה בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי, וְזֶמֶה הַתָּם בְּיָמֵי טוֹפְנָא, (בראשית ח) וְהַמַּיִם הִלְכוּ הַלּוֹךְ וְחָסוּר, אוֹף הָכִי בְתִשְׂרִי, דְאִיהוּ יִרְחָא שְׁבִיעָאָה, דְבִיָּה כְמָה פְקוּדִין, ראש השנה ויום הכפורים, סָכָה וְלוּלָב אֶתְרוּג, מִינִין דְלוּלָב שׁוֹפֵר, שְׂכִינְתָא עֲלָאָה שְׂרִיָּא עַל יִשְׂרָאֵל, דְאִיהִי תְשׁוּבָה, סוּכָה, אֶתְרוּג, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דְאִיהוּ לּוּלָב, מִיד וְהַמַּיִם הִיוּ הַלּוֹךְ וְחָסוּר, מִתְמַעְטִין חוּבִין דִּישְׂרָאֵל, אוֹף הָכִי מִתְמַעְטִין מִמֶּנּוּ דְאִינוּן מְלָאכֵי חַבְלָה, דְמִמֶּנּוּ עֲלִיָּהוּ, דְדַמְיִין לְמִי טוֹפְנָא.

[תרגום:] ותנח התבה בחדש השביעי, ומה שם בימי המבול כתוב והמים היו הלוך וחסור, אף כך בתשרי, שהוא החדש השביעי, שבו כמה מצוות, ראש השנה, ויום הכפורים, סכה ולולב, אתרוג, מינים של הלולב, שופר, השכינה העליונה שורה על ישראל, שהיא תשובה, סוכה, אתרוג, והקדוש ברוך הוא שהוא לולב, מיד והמים היו הלוך וחסור, מתמעטים החטאים של

אמר, אם אני כאן הכל כאן, ואם אין אני כאן מי כאן, היה רומז ואומר, אם שכינה שנקראת אני שורה כאן, הכל כאן, אותו מקום שנקרא כל שבא להתייחד עמה, ואם אין אני כאן מי כאן, שהרי לא חשוב טוב שלם, משום שהשכינה אינה שורה בארץ הקדושה, אבל כשישתלמו אותם פרים, אז כתוב (ישעיה יב) ושאתם מים בששון ממעיני הישועה, מי הם, ששה מעינות שמריקים בישועה הזאת, ואז העולם כלו בחדוה, משום ששכינה יוצאת מתוך אותה טמאת שאר העמים, משום כך (במדבר כט) ביום השמיני עצרת תהיה לכם.]

(זוהר השמטות ח"א רסא:)

כָּאן, וְאִם אֵין אֲנִי כָּאן מִי כָּאן, הוּא רְמִיז וְאָמַר אֵי שְׁכִינְתָּא דְאֶקְרִי אֲנִי שְׂרַיָא כָּאן, הַכֵּל כָּאן הֵהוּא אֶתְרָא דְאֶקְרִי כֹּל דְאֶתִי לְאֶזְדוּגָא בְּהּ, וְאִם אֵין אֲנִי כָּאן מִי כָּאן, דְהָא לֹא חֲשִיבָא טִיבּוּ שְׁלִימָא בְּגִין דְשְׁכִינְתָּא לֹא שְׂרַיָא בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, אֲבָל כִּד יִשְׁתַּלְמוּ אֵינון פְּרִים כְּדִין כְּתִיב (ישעיה י"ב) וְשִׂאתֶם מִים בְּשֶׁשׁוֹן מִמְעֵינֵי הַיְשׁוּעָה, מֵאֵן אֵינון, שִׁית מְעֵינֵי דְאֵינון מְרִיקִין בְּהָא יְשׁוּעָה וְכִדִּין עֲלִמָא כּוּלִיָּה בְּחֻדְהָ בְּגִין דְנִפְקָא שְׁכִינְתָּא מִבֵּין הֵהוּא סְאִיבּוּ דְשִׁאָר עֲמִין, בְּגִין כֶּן (במדבר כ"ט) בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת תִּהְיֶה לָכֶם.

[תרגום:] ובא וראה, כשהלל הזקן היה שמח בהילולא הזו,

סוכה

מי שהוא משרש וגזע קדוש של ישראל, ישבו בסכת, תחת צל האמונה, ומי שאינו מגזע ושרש קדוש של ישראל, לא יושב בהם, ומוציא את עצמו מתחת צל האמונה. [זוהר ח"ג אמור קג.)

המאמינים יושבים בסוכה ללא פחד
בסכת תִּשְׁבּוּ שִׁבְעַת יָמִים וְגו', פְּקוּדָא (מ"ה) דָּא, לִישִׁב

חיוב ישיבה בסוכה
וְעַל דָּא כְּתִיב, כֹּל הָאֶזְרַח בְּיִשְׂרָאֵל יִשְׁבּוּ בְּסוּכּוֹת, כֹּל מֵאֵן דְאֵיהוּ מִשְׂרְשָׁא וְגִזְעָא קְדִישָׁא דְיִשְׂרָאֵל, יִשְׁבּוּ בְּסוּכּוֹת, תַּחַת צֶלָא דְמְהִימְנוּתָא, וּמֵאֵן דְלִיתִיהּ מִגִּזְעָא וְשׁוֹרְשָׁא קְדִישָׁא דְיִשְׂרָאֵל, לֹא יִתִּיב בְּהוּ, וְיִפּוֹק גְּרַמִּיהּ מִתַּחַת צֶלָא דְמְהִימְנוּתָא.

[תרגום:] ועל כן כתוב, כל האזרח בישראל ישבו בסכת, כל

[תרגום:] בסכת תשבו שבעת ימים, ושואל, מי הם שבעת ימים, ומשיב, הארה מעולם העליון לתחתון, שכלם עומדים ומזומנים להאיר לזו הסכת, ומי היא הסוכה, זו שכתוב עליהו (עמוס ט) סכת דוד הנופלת, סכת שלום, שהוא המלכות, וצריך העם הקדוש לשבת תחת צילה, בסוד האמונה, ומי שיושב בצל זה, יושב בתוך אלו הימים – אורות העליונים. [זוהר ח"ב תצוה קפו:]

יושב בצילא דמהימנותא

תא חזי, על כל חסד דעבד קודשא בריך הוא בישראל, קשיר עמון ז' ענני קירן, וקשיר להו בכנסת ישראל, דהא עננא דילה אתקשר בשיתא אחרנין, ובכלהו שבעה, אזלו ישראל במדברא, מאי טעמא, בגין דכלהו קשרא דמהימנותא נינהו ועל דא בסכות תשבו שבעת ימים, מאי קא מיידי, בגין דכתיב, (שיר השירים ב) בצלו חמדי וישבתי ופריו מתוק לחפי, ובעי בר נש לאחזאה גרמיה, דיתב תחות צלא דמהימנותא.

[תרגום:] בא ראה, על כל חסד שעשה הקדוש ברוך הוא עם ישראל, קשר עמם שבעה עננים נכבדים, וקשר אותם עם כנסת ישראל, שהרי הענן שלה נקשר עם ששה אחרים, ועם כל השבעה הלכו ישראל במדבר, מה הטעם, משום

בסוכה, והא אוקימנא, בגין לאתחזאה דישראל יתבי ברזא דמהימנותא, בלא דחילו כלל, דהא מקטרגא אתפרש מניהו, וכל מאן דאיהו ברזא דמהימנותא, יתב בסוכה, כמה דאוקימנא, דכתיב, כל האזרח בישראל ישבו בסכות, מאן דאיהו ברזא דמהימנותא, ומזרעא ושרשא דישראל, ישבו בסכות, ורזא דא אתמר בכמה דוכתי.

[תרגום:] בסכת תשבו שבעת ימים וגו', מצוה (מ"ה) זו לישב בסכה, והרי בארנו, כדי להראות שישראל יושבים בסוד האמונה בלי פחד כלל, שהרי המקטרג נפרד מהם, וכל מי שהוא בסוד האמונה, יושב בסכה, כמו שבארנו, שכתוב כל האזרח בישראל ישבו בסכת, מי שהוא בסוד האמונה ומהזרע והשרש של ישראל, ישבו בסכת, והסוד הזה נאמר בכמה מקומות. [

(רע"מ ח"ג אמור קג:)

יושב בצל אורות עליונים

בסכת תשבו שבעת ימים, מאן שבעת ימים, מעלמא עלאה לתתאה, דכלהו קיימי בקיימא לאנהרא להאי סכת, ומאן איהי, דא (עמוס ט) סכת דוד הנופלת, סכת שלום, ובעי עמא קדישא למיתב תחות צלהא, ברזא דמהימנותא, ומאן דיתב בצלא דא, יתב באינון יומין עלאין.

ניצול לאחר פטירתו

וּמֵאֵן דְּעֵבִיד לִיָּה סִכָּה, קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ
הוא מְסַכֵּךְ עֲלֵיהּ בְּהֵוּא עֲלֵמָא,
וְאֵגִין עֲלֵיהּ מִכָּל מִלְאָכֵי חֲבֵלָה כַּד נִפְיֵק
מֵהָאֵי עֲלֵמָא וְאֵזִיל לְהֵוּא עֲלֵמָא.

[תרגום:] ומי שעושה סוכה, הקדוש
ברוך הוא מסכך עליו
-באותו יום, ומגין עליו מכל מלאכי
חבלה כאשר יוצא מעולם הזה והולך
לאותו העולם. [תיקון"ז תיקון ע' קלב.]

שבע ספירות מסככות על ישראל

וַיִּתְקַרֵּי חַג הַסִּפּוֹת, דְּכֻלְהוּ שְׁבַעַה
דְּרַגִּין חֲפִיין עַל יִשְׂרָאֵל
כְּסוּפָה וּבְגִין כֶּף כּוּלְהוּ עֲנַיִ כְּבוֹד אֲזֵלִין
עִם יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבָּרָא בְּזִכּוּתָא דְאַהֲרֹן.
[תרגום:] ויקרא חג הסכות, שכל
שבע הדרגות - ספירות
מכסות על ישראל כמו סכה, ולכן כל
ענני הכבוד הולכים עם ישראל במדבר
בזכות אהרן. [

זוהר ח"א השמטות רסא.)

מסככת כאם על בינה

אֵימָא בְּעֵינָא לְתַקְנָא לְכוּן סִכָּה, דְּאִיָּהּ
אֵימָא עֲלָאָה, לְסַכְכָּא עֲלֵיהּ,
כְּאִמָּא עַל בְּנִין.

[תרגום:] אני רוצה לתקן לכם סוכה,
שהיא אימא עליונה, לסכך
עליהם כאימא על בנים. [

רע"מ ח"ג פנחס רנה:]

שכלם הם הקשר של האמונה, ועל זה
בסכת תשבו שבעת ימים, מה זה אומר,
משום שכתוב (שירג) בצלו חמדתי
וישבתי ופריו מתוק לחכי, וצריך אדם
להראות את עצמו שיושב תחת צל
האמונה. [זוהר ח"ג אמור קג.)

הסוכה מגינה עליו

לְאַחַזְאָה דְּמֵאֵן דִּיתִיב בְּצֵלָא דָא,
יְתִיב בְּאֵינוּן יוֹמִין עֲלֵאִין
לְעֵילָא, דְּקִימִין עַל הָאֵי תַתְּאָה,
לְאַנְהָרָא לִיָּה, לְחַפֵּיא עֲלֵיהּ, וְלֵאגְנָא
לִיָּה, בְּשַׁעְתָּא דְאַצְטְרִיךְ.

[תרגום:] להראות כי מי שיושב בצל
זה, יושב באלו הימים -
אורות העליונים של מעלה, שעומדים
על זה הסוכה התחתון להאיר לו,
לכסות עליו ולהגן עליו בשעה
שצריך. [זוהר ח"ב תצוה קפו:]

סוכה מגינה על ישראל

סִכָּה קָא אֵגִינַת עֲלֵיהּ דִּישְׂרָאֵל, הַדָּא
הוא דְּכַתִּיב, (ישעיה ד) וְסִכָּה תִהְיֶה
לְצֵל יוֹמָם מִחֹרֵב, סִכָּה קָא אֵגִינַת, מֵה
תִּיבַת נַח לְאַגְנָא, אוֹף הִכִּי סִכָּה לְאַגְנָא.

[תרגום:] הסוכה מגינה על ישראל,
זהו שכתוב (ישעיה ד) וסכה
תהיה לצל יומם מחרב, הסכה היא
מגינה, מה תבת נח להגן, אף כך סכה
(רע"מ ח"ג פנחס רנו.) [להגן.]

עלינו, ומפני זה בחדש השביעי, שבו כל מצוות אלו, (שיר השירים ח) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה, כלומר, האהבה של עם ישראל באביהם שבשמים, ואין 'מים רבים' אלא כל האמות והממנים שלהם, שאינם יכולים לכבות את האהבה. (רע"מ ח"ג פנחס רנו.)

בזכות סוכה נמצאת העולם בשלימות
בְּחַג הַסֻּכּוֹת, לְקַבֵּל אֶהְרֶן, דְּבִזְכוּתֵיהֶן
 הוּוּ אֶזְלִין שְׁבַעָה עֲנַנִין, דְּחִפְּן
 עַל יִשְׂרָאֵל כְּסוּפּוֹת, וּבְגִין כֶּךָ אֵינוֹן
 עֲבָדִין סוּכָה. וְכָל אוֹרֵייתָא, כְּמָה רְזִין
 עֵילְאִין סְתִימִין בְּה, וְכֵד אֶלִין שְׁבַעָה
 מִתּוֹסְפִין בְּבִרְכָאן, כֹּל עֲלָמָא בְּשְׁלִימוֹ
 סְגִיָּא.

[תרגום:] בחג הסוכות הוא כנגד אהרן, שבזכותו הלכו אותם שבעה עננים שכיסו על ישראל כמו סכה, ומשום זה עושים סוכה. ובכל התורה יש כמה סודות עליונים נסתרים בה, וכששבעת עננים – ספירות אלו מתוספים בברכות, כל העולם בשלמות רבה.].

(זוהר ח"ג השמטות שב:)

צריך שיגן על הנשמה

וְסֻכָּה תִּהְיֶה לְצַל יוֹמִים, דְּסִכְף בְּעֵינָן,
וְסִכְף אֲתַעְבִּיד לְצַל, דְּאֲתַמְר
 בִּיה, (תהלים צא) **בְּצַל שְׁדֵי יִתְלוֹנֵן. וְלֹא**
בְּצַל סִכַּת הַדְּיוּט, דְּאֶגִּין עַל גּוֹפָא
מִשְׁמִשָּׂא, אֶלָּא צַל לְאֲגָנָא עַל נְשָׁמְתָא.

[תרגום:] וסכה תהיה לצל יומם (ישעיה ד), שצריך סכך, והיינו סכך שנעשה לצל, שנאמר בו (תהלים צא) בצל שדי יתלונן, ולא בצל סכת הדיוט, שמגן על הגוף משמש, אלא צל להגן על הנשמה.].
 (רע"מ ח"ג פנחס רנה:)

האהבה שבין ישראל להקב"ה

שְׁכִינְתָא דְאִיְהִי סוּכָה, אֶגִּינַת עֲלִיָּהּ,
וּפְרִישֵׁת גְּדַפְּאָה עֲלִיָּהּ,
 כְּאִמָּא עַל בְּנִין, וּבְגִין דָּא תְקִינֵנוּ לְבִרְכָא,
 הַפּוֹרֵס סוּכַת שְׁלוֹם עֲלֵינוּ, וּבְגִין דָּא
 בְּיִרְחָא שְׁבִיעָאָה, דְּבִיה כֹּל פְּקוּדִין
 אֶלִין, (שיר השירים ח) מִיָּם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ
 לְכַבּוֹת אֶת הָאֱהָבָה, עִם יִשְׂרָאֵל
 בְּאַבוּהוֹן שְׁבַשְׁמִים, וְלִית מִיָּם רַבִּים,
 אֶלָּא כֹּל אוֹמִין וּמְמַנֵּן דְּלֵהוּן.

[תרגום:] השכינה, שהיא סוכה, מגינה עליהם, ופורשת כנפיה עליהם כאימא על בנים, ומפני זה תקנו לברך הפורס סכת שלום

אושפיזין

הזמנת האושפיזין

וְאָמַר רבי אבָא, כְּתִיב בְּסִפּוֹת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים, וּלְבַתֵּר יִשְׁבוּ בְּסִפּוֹת, בְּקִדְמִיתָא תִּשְׁבוּ, וּלְבַתֵּר יִשְׁבוּ, אֲלֵא, קְדָמָאָה לְאוֹשְׁפִיזֵי, תְּנַיִנָא, לְבָנֵי עֲלָמָא, קְדָמָאָה לְאוֹשְׁפִיזֵי, כִּי הָא דְרַב הֲמוֹנָא סְבָא, כִּד הוּהוּ עֵייל לְסוּפָה הוּהוּ חֲדֵי, וְקָאִים עַל פְּתַחַא לְסוּפָה מְלַגְאוּ, וְאָמַר נִזְמֵן לְאוֹשְׁפִיזֵי, מְסֻדֵר (נ"א נסדר) פְּתוּרָא, וְקָאִים עַל רַגְלוֹהִי, וּמְבַרְךְ, וְאוֹמַר בְּסִפּוֹת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים, תִּיבוּ אוֹשְׁפִיזֵי עֲלָאִין, תִּיבוּ, תִּיבוּ אוֹשְׁפִיזֵי מְהִימְנוּתָא, תִּיבוּ, אָרִים (ס"א אסחי) יְדוּי, וְחֲדֵי, וְאָמַר זְכָאָה חוּלְקָנָא, זְכָאָה חוּלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, דְּכְתִיב, (דְּבָרִים ל"ב) כִּי חֶלֶק יְיָ עִמּוֹ וגו', וְהוּהוּ יְתִיב. תְּנַיִנָא, לְבָנֵי עֲלָמָא, דְּמָאן דְּאִית לֵיה חוּלְקָא בְּעַמָּא וּבְאַרְעָא קְדִישָׁא, יְתִיב בְּצֵלָא דְמְהִימְנוּתָא, לְקַבְּלָא אוֹשְׁפִיזֵי, לְמַחְדֵי בְּהָאֵי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְאַתֵּי.

[תרגום:] ואמר רבי אבא, כתוב בסכת תשבו שבעת ימים, ואחר כך ישבו בסכת, בתחילה תשבו, ואחר כך ישבו, אלא הראשון לאושפיזין, השני לבני העולם, ומבאר, הראשון לאושפיזין, כמו שרבי המנונא סבא, כשהיה נכנס לסכה היה שמח, ועומד על פתח הסכה מבחוץ ואומר, נזמן לאורחים, מסדר (נסדר) את השלחן.

ביאת האושפיזין לסוכה

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נֶשׁ יְתִיב בְּמִדּוּרָא דָּא, צֵלָא דְמְהִימְנוּתָא, שְׁכִינְתָּא פְּרָסָא גְּדַפְקָא עֲלֵיהּ מְלַעֲלָא, וְאַבְרָהָם וְחַמְשָׁה צְדִיקָאֵי אֶתְרַנִּין שׁוּיִין מְדוּרֵיהוֹן עַמִּיה, אָמַר רבי אבָא, אַבְרָהָם וְחַמְשָׁה צְדִיקָאֵי, וְדוּד מְלַכָּא, שׁוּיִין מְדוּרֵיהוֹן עַמִּיה, הִדָּא הוּא דְכְתִיב, בְּסִפּוֹת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים, שְׁבַעַת יָמִים כְּתִיב, וְלֹא שְׁבַעַת יָמִים, כְּגוּוֹנָא דָּא כְּתִיב, (שְׁמוֹת ל"א) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת הַשָּׁמַיִם וגו', וּבְעֵי בַר נֶשׁ לְמַחְדֵי בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, בְּאַנְפִּין נְהִירִין, בְּאוֹשְׁפִיזֵי אֶלְיִן דְּשְׂרִיין עַמִּיה.

[תרגום:] בא ראה, בשעה שאדם יושב במדור הסוכה הזה, שהוא צל האמונה, השכינה פורסת את כנפיה עליו מלמעלה, ואברהם וחמשה צדיקים אחרים שמים את מדורם עמו, אמר רבי אבא, אברהם וחמשה צדיקים ודוד המלך שמים מדוריהם עמו, זהו שכתוב, בסכת תשבו שבעת ימים, שבעת ימים כתוב, ולא בשבעת ימים, כמו זה כתוב (שמות לא) כי ששת ימים עשה ה' את השמים וגו', וצריך אדם לשמח בכל יום ביום בפנים מאירות באורחים הללו ששורים עמו.].

(זוהר ח"ג אמור קג:)

ועומד על רגליו, ומברך ואומר, בסכות תשבו שבעת ימים, שבו אורחים עליונים, שבו, שבו אורחי האמונה, שבו, הרים (רחץ) ידיו ושמח, ואמר, אשרי חלקנו, אשרי חלקם של ישראל, שכתוב (דברים לב) כי חלק ה' עמו וגו', והיה יושב. השני, לבני העולם, שמי שיש לו חלק בעם ובארץ הקדושה, יושב בצל האמונה, לקבל את האורחים, לשמח בעולם הזה ובעולם הבא. [זוהר ח"ג אמור קג:]

הקב"ה שמח עם מי שמשמח עניים

ואמר רבי אבא, אברהם, כל יומיו הוה קאים בפרשת אורחין, לזמנא אושפיזין, ולתקנא לון פתורי, השתא, דמזמנין ליה, ולכלהו צדיקייא, ולדוד מלכא, ולא יהבין לון חולקיהון, אברהם קאים מפתורא וכו' וכלהו סלקין אבתריה וכו', אמר רבי אלעזר (בגין כר) אורייתא לא אטרח עליה דבר נש יתיר, אלא כמה דכייל, דכתיב, (דברים טז) איש כמתנת ידו וגו', ולא לימא איניש אכול ואשבע וארווי בקדמיתא, ומה דישתאר אתן למסכני, אלא רישא דכלא דאושפיזין הוא, ואי תדי לאושפיזין ורין לון, קודשא בריך הוא תדי עמיה וכו', זכאה חולקיה דבר נש, דזכי לכל האי, זכאה חולקיהון דצדיקייא, בעלמא דין, ובעלמא דאתי, עליהו פתיב (ישעיה ט) ועמך כלם צדיקים וגו'.

ועומד על רגליו, ומברך ואומר, בסכות תשבו שבעת ימים, שבו אורחים עליונים, שבו, שבו אורחי האמונה, שבו, הרים (רחץ) ידיו ושמח, ואמר, אשרי חלקנו, אשרי חלקם של ישראל, שכתוב (דברים לב) כי חלק ה' עמו וגו', והיה יושב. השני, לבני העולם, שמי שיש לו חלק בעם ובארץ הקדושה, יושב בצל האמונה, לקבל את האורחים, לשמח בעולם הזה ובעולם הבא. [זוהר ח"ג אמור קג:]

צריך לשמח עניים

ובעני למחדי למסכני, מאי טעמא, בגין דחולקא דאינון אושפיזין דזמין דמסכני הוא, והוא דיתב בצלא דא דמהימנותא, וזמין אושפיזין אלן עלאין, אושפיזי מהימנותא, ולא יהיב לון חולקיהון, כלהו קיימי מניה, ואמרי (משלי כג) אל תלחם את לחם רע עין וגו', אשתכח דהוא פתורא דתקין, דיליה הוא, ולא דקודשא בריך הוא, עליה פתיב (מלאכי ב) וזריתי פרש על פניכם וגו', פרש חגיכם, ולא חגי, ווי ליה להוא בר נש, בשעתא דאלין אושפיזי מהימנותא קיימי מפתוריה.

[תרגום:] וצריך לשמח את העניים בסוכה, מה הטעם, משום שהחלק של אלו האושפיזין שזימן הוא לעניים, ואותו שיושב בצל הזה של האמונה, ומזמין את האורחים

יתפלל בזכות האושפיזין

וּבִסְפָרָא דְּאַגְדָּתָא שְׁפִיר קְאָמֵר, דְּכָל
אַלִין אֵינֹן אוֹשְׁפִיזִין,
דְּזַמְיִנִין עֲמָא קְדִישָׁא בְּהַאי יוֹמָא,
דְּבִעְיִין לְאַשְׁכְּחָא לְהוּ, כִּיּוֹן דְּזַמְיִן לוֹן.
וּבְהוּ בְּעֵי בְר נֶשׁ לְמַלְכָּא בְּעוֹתִיָּה.
זְכָאִין אֵינֹן יִשְׂרָאֵל דִּידְעִין אֲרַחוּי
דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא, וְיִדְעִין אֲרַחוּי
דְּאוֹרִייתָא, לְמַהֲרֵךְ בְּאוֹרַח קְשׁוּט, לְמַזְפִּי
בְּהוּ בְּעֵלְמָא דִין וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי.

[תרגום:] ויפה אמר בספר האגדה,

שכל אלה הם אורחים שמזמינים העם הקדוש ביום הזה, כיון שהזמין אותם, ובהם מבקש אדם בקשתו למלך. אשריהם ישראל שיודעים דרכי המלך הקדוש, ויודעים דרכי התורה ללכת בדרך אמת, לזכות בהם בעולם הזה ובעולם הבא.

(זוהר ח"א ויחי רכא.)

[תרגום:] ואמר רבי אבא, אברהם,

כל ימיו היה עומד בפרשת דרכים לזמן אורחים ולסדר להם שלחנות, עכשו שמזמינים אותו ואת כל הצדיקים ואת דוד המלך ואין נותנים להם את חלקם, אברהם עומד מהשלחן וכו' וכלם עולים אחריו וכו', אמר רבי אלעזר, (משום כך) אין התורה מטריחה על אדם יותר, אלא כמו שהוא יכול, שכתוב (דברים טז) איש כמתנת ידו וגו', ולא יאמר אדם אוכל ואשבע ואשתה בראשונה, ומה שישאר אתן לעניים, אלא ראשית הכל הוא של האורחים, ואם שמח את האורחים והרווה אותם, הקדוש ברוך הוא שמח עמו וכו', אשרי חלקו של האדם שזוכה לכל זה, אשרי חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא, עליהם כתוב (שם ט) ועמך כלם צדיקים וגו'.

(זוהר ח"ג אמור קד.)

ד' מינים

להכניע שרי האומות

וְצָרִיךְ לְנַעֲנֵעַא בֵּיה לְשִׁית סְטָרִין,
אַרְבַּע רוּחִין וְעִילָא וְתַתָּא,
לְאַתְעָרָא עָלֵיהּ ו', וְתַלְתָּ גַעֲנוּעִין
לְכָל סְטָרָא סְלָקִין ח"י, וְצָרִיךְ אַרְבַּע
זְמַנִין ח"י, חַד בְּנִטְיִלַת לוּלָב, וְתַרְיִן

בְּאַנָּא יהו"ה, תַּרְיִן אֲחֻרְנִין בְּהוּדו
לִי תַחֲלָה וְסוּף, וּבְאַלִין גַּעֲנוּעִין
אֵינֹן מִשְׁפִּילִין מַעֲיָלָא לְתַתָּא לְשַׁבְּעִין
וְתַרְיִן אוּמִין, וּלְבַתֵּר דְּנִצְחֵי לוֹן
אֲמַרִי אֲנִי וְה"ו הוֹשִׁיעָה נָא תַרְיִן
זְמַנִין.

לששה צדדים, בחשבון ו', ושלושה נענועים בכל צד, הם שמונה עשר. (רע"מ ח"ג אמור רנה:)

שליטה על אומות העולם

עד דהו אָזלי, חמו חד ינדאי דהוה אָתי, אָמר רבי יוסי האי בר נש ינדאי איהו ואתחזי, כד מטא גבייהו שאלו ליה, אָמר לון שליחא דמצוה אָנא, דהא אָנן דיירי בכפר דראמין, ומטי זמנא דחג, ואָנן צריכין לולב וזינין דעמיה, ואָנא אָזיל לקטעא לון למצוה, אָזלו כחדא, אָמר להו ההוא ינדאי הני ארבע מינין דלולב דבכלהו אָתאן לרצוויי עֶלְמָא (נ"א על מיא) שְׁמַעְתָּן אָמאי אָנן צריכין לון בחג, אָמר ליה כָּבֵר אָתְעֵרוּ בהו חבְרֵיא, אָבֵל אֵי מְלָה חֲדָתָא אֵיהו תְּחוּת יָדךְ אֵימָא לָהּ, אָמר לון ודאי ההוא אָתֵר דָּאָנן דיירי ביה הוא זעיר וכלהו עסקי באורייתא, ואֵית עֶלְן צוֹרְבָא מִרְבָּנָן רבי יצחק בר יוסי מחוזאָה שְׁמִיָּה, וּבְכֹל יוֹמָא וְיוֹמָא אָמר לָן מְלִין חֲדָתִין באורייתא, ואָמר דְּהָא בְּחַג זְמַנָּא הוּא לְשִׁלְטָאָה אָנוּן שְׂאָר עַמִּין, אָנוּן רַבְרַבִּין מְמַנָּן עַל שְׂאָר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת וּמִתְבָּרְכָן מִסְטְרֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל, וְקָרִינָן לון מִים הַזְּיֹדוֹנִים, כְּמָא דְּאָתָּא אָמר, (תהלים קכד) הַמַּיִם הַזְּדוֹנִים, וּבְגִין לְשִׁלְטָאָה עֲלֵיהוּ, אָתִינָא בְּרָזָא דְּשְׁמָא קְדִישָׁא, בְּאָנוּן

[תרגום: וצריך לנענע עם הלולב לששה צדדים, שהם ארבע רוחות, מעלה ומטה, לעורר עליו סוד ו', ושלושה נענועים לכל צד עולים שמונה עשר, וצריך ארבע פעמים שמונה עשר, אחד בנטילת לולב, והשני באנא ה', שני אחרים בהודו לה' בתחילה וסוף, ועל ידי נענועים הללו הם משפילים ומכניעים ממעלה למטה את שבעים ושתיים האמות, ואחר שמנצחים אותם, אומרים אני והו הושיעה נא שתי פעמים.]

לולב בסוד ח"י

לולב דא צדיק, דדמי לחוט השדרה, דביה ח"י חולין, לקבל ח"י נענועין דלולב, ואינון לקבל ח"י ברקאן דצלותא, לקבל שְׁמֵנָה עֶשֶׂר אֲזָכְרוֹת, (תהלים ט) דְּהָבוּ לִי בְּנֵי אֱלֹהִים, לְקַבֵּל שְׁמֵנָה עֶשֶׂר אֲזָכְרוֹת דְּקִרְיַת שְׁמַע, וְנַעֲנוּעַ לְשִׁית סִיטְרִין, בְּחוּשְׁבֹן ו', תִּלְתַּל נַעֲנוּעִין בְּכֹל סְטָרָא, אֵינוֹן ח"י,

[תרגום: לולב זה צדיק, שדומה לחוט השדרה, שבו שמונה עשרה חליות, כנגד שמונה עשר נענועים של הלולב, והם כנגד שמונה עשרה ברכות התפלה, כנגד שמונה עשר שמות של (תהלים ט) הבו לה' בני אלים, כנגד שמונה עשר שמות של קריאת שמע, ונענוע

בסוד השם הקדוש, ולהעיר עלינו מים קדושים לנסך על גבי המזבח. (זוהר ח"א נח סג:)

מעורר על ידם דברים עליונים

תא חזי, (ישעיה מג) כֹּל הַנִּקְרָא בְשֵׁמִי, כְּמָה עֲלָאין עוֹבְדֵי מַלְכָא קַדִּישָׁא, דְּהָא בְּאֵינון עוֹבְדֵי (נ"א בריון) דְּאִיהוּ עֵבִיד לְתַתָּא קִטִּיר לֹון בְּמַלְיִן עֲלָאין דְּלְעִילָא, וְכַד נְטִלִין לֹון לְתַתָּא וְעֹבְדֵי בְּהוּ עוֹבְדָא, אֲתַעֵר הֵהוּא עוֹבְדָא דְּלְעִילָא דְּקִטִּיר בְּה, כְּגוֹן אֲזוֹבָא, עֵץ אֲרִז, וְהָא אֲזִיקִמְנָא מְלִי, וְאִית מְנִיָּהוּ דְּאֲחִידִן בְּשֵׁמָא קַדִּישָׁא, כְּגוֹן (ויקרא כד ע"א) לֹולב, וְאֲתַרוּג, הֶדֶס, וְעֶרְבָה, דְּכִלְהוּ אֲחִידִן בְּשֵׁמָא קַדִּישָׁא לְעִילָא, וְעַל דָּא תְּנִינֹון, לְאֲחִידָא לֹון, וְלְמַעַבַּד בְּהוּ עוֹבְדָא, בְּגִין לְאֲתַעֵרָא חֲדוּהָ הֵהוּא דְּאֲחִיד בְּיָה, וְעַל דָּא תְּנִינֹון, בְּמַלְיִן וְעוֹבְדָא בְּעֵינִין לְאֲחִידָא מְלָה, בְּגִין לְאֲתַעֵרָא מְלָה אֲחִירָא, הֶדָא הוּא דְּכַתִּיב, כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדִי (בראשית), לְאֲתַעֵרָא יְקָרִי, בְּרַאשֵׁי, לְיִחִידָא לִי, יְצַרְתִּיו, לְמַעַבַּד בְּיָה עוֹבְדָא (נ"א חילא), אֵף עֲשִׂיתִיו, לְאֲתַעֵרָא בְּיָה חִילָא דְּלְעִילָא.

[תרגום:] בא ראה, כתוב כל הנקרא בשמי, כמה עליונים מעשי המלך הקדוש, שהרי באותם מעשים (ברית) שהוא עושה למטה קושר אותם בדברים עליונים שלמעלה, וכשנוטלים אותם למטה ועושים בהם מעשה, מתעורר אותו מעשה

אֲרַבַּע מִינִין שְׁבִלְוֵלָב לְרַצוּנֵי לִיָּה לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלִשְׁלֹטָאָה עֲלֵיָּהוּ בְּרָזָא דְּשֵׁמָא קַדִּישָׁא, וְלְאֲתַעֵרָא עֲלִין מִיִּין קַדִּישִׁין לְנִסְכָּא עַל גְּבֵי מְדַבְּחָא.

עד שהיו הולכים, ראו יהודי אחד שהיה בא, אמר רבי יוסי, האיש הזה הוא יהודי ונראה, כשהגיע אליהם, שאלו אותנו, אמר להם, אני שליח מצוה, שהרי אנו גרים בכפר ראמין, והגיע זמן החג, ואנו צריכים לולב עם המינים שלו עמו, ואני הולך לקטוף אותם למצוה, הלכו כאחד, אמר להם אותו יהודי, ארבעת מיני הלולב הללו שבכולם באים לרצות בעד העולם (על המים), שמעתם למה אנו צריכים אותם בחג? אמר לו, כבר העירו בזה החברים, אבל אם דבר חדש הוא תחת ירך אמור אותה, אמר להם, ודאי אותו מקום שאנו גרים בו הוא קטן, וכלם עוסקים בתורה, ויש עלינו תלמיד חכם ושמו רבי יצחק בר יוסי מחוזאה, ובכל יום ויום אומר לנו דברי תורה חדשים, ואמר שהרי בחג הוא הזמן לשלוט אותם שאר העמים, אותם ממונים גדולים על שאר העמים עכו"ם, ומתברכים מצדם של ישראל, וקוראים להם מים הזידונים, כמו שנאמר (תהלים קכד) המים הזידונים, וכדי לשלוט עליהם באנו בסוד השם הקדוש הרמוז באותם ארבעה מיני הלולב, כדי לרצות את הקדוש ברוך הוא, ולשלוט עליהם

הכינויים שהקדוש ברוך הוא נקרא בהם, מפני שצריכים (להתאחד) למטה כדוגמת למעלה, שאין לך דבר בעולם שאין לו דוגמא למעלה, כדוגמא של למעלה כך יש למטה, וצריכים ישראל להתאחד בסוד זה של האמונה לפני הקדוש ברוך הוא.]

(זוהר ח"ב תצוה קפו:)

בני ישראל שמחים עם הקב"ה

פְּקוּדָא (מ"ז) דָּא לִיטוּל לִוְלָב בְּהֵוּא יוֹמָא בְּאִינוּן זִינִין דִּילֵיהּ, וְהָאִי רָצָא אוֹקִימְנָא וְאוֹקִמוּהָ חֲבָרִיא, כְּמָה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נְטִיל לֹון לִישְׂרָאֵל בְּהֵי יוֹמִין וְחֲדֵי בְּהוֹן, אוּף הָכִי יִשְׂרָאֵל נְטִילֵי לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְחוּלְקֵיהוֹן וְחֲדָאן בֵּיהּ, וְדָא הוּא רָצָא דְלוֹלָב, וּמִינִין דְּבֵיהּ דְּאִיהוּ רָצָא דִּיקְנָא דְאָדָם וְהָא אֶתְמַר.

[תרגום: מצוה (מ"ז) זו ליטול לולב באותו יום עם אותם המינים שלו, והסוד הזה בארנו, ופרשוה החברים, כמו שהקדוש ברוך הוא נוטל את ישראל בימים הללו ושמוח בהם, אף כך ישראל נוטלים את הקדוש ברוך הוא לחלקם ושמחים עמו, וזהו הסוד של הלולב והמינים שבו, שהוא סוד הדמות של אדם, והרי נתבאר.] (רע"מ ח"ג אמור קד.)

שלמעלה שקשור בו, כגון אזוב ועץ ארז, והרי בארנו הדברים, ויש מהם שאחוזים בשם הקדוש, כמו לולב, ואתרוג, הדס, וערבה, שכלם אחוזים בשם הקדוש למעלה, ועל כך שנינו, לאחז אותם ולעשות בהם מעשה כדי לעורר חדוה אותו שאוחז בו, ועל זה שנינו, בדברים ומעשה צריך להראות דבר כדי לעורר דבר אחר, זהו שכתוב כל הנקרא בשמי ולכבודי (בראתיו), כלומר, לעורר כבודי, בראתיו, כלומר, ליחד לי, יצרתיו, כלומר, לעשות בו מעשה (כח), אף עשיתיו, כלומר, לעורר בו כח שלמעלה.] (זוהר ח"א ויחי רכ.)

מרמזים על כינויי הקב"ה

בְּהֵי זִינִין, בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַתְחַזְּאָה קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עֲלִין וְטַרְפִּין דְּהֵי תַמְרִים, אִינוּן כָּל שְׂאֵר חֵילִין דְּאַתְחַזְּדוּן בְּאִינוּן כְּנִיזִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶקְרִי בְּהוֹן, בְּגִין דְּבְּעִינָן (ס"א לאתחדתא) לְתַתָּא כְּגוּוּנָא דְלַעֲיִלָּא, דְלִית לָךְ מְלָה בְּעַלְמָא, דְלָא אֵית לָהּ דּוּגְמָא לְעֵילָּא, כְּגוּוּנָא דְלַעֲיִלָּא הָכִי אֵית לְתַתָּא, וּבְעוּ יִשְׂרָאֵל לְאַתְחַזְּדָא בְּרָצָא דָּא דְמְהִימְנוּתָא, קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,

[תרגום: במינים אלו צריך בן אדם להראות לפני הקדוש ברוך הוא, עלים וטרפים של אלו התמרים, הם כל שאר חיילות שמתאחדים באלו

נשפע על ידם מים - חסדים

כָּל הַנִּקְרָא בְּשָׁמַי, הֵינּוּ דְכָתִיב (ויקרא כג) פְּרִי עֵץ הָדָר, וְלִכְבוֹדֵי בְרָאֲתִיו, הֵינּוּ כְּפֹת תַּמְרִים, יִצְרְתִיו, הֵינּוּ וְעֵנָף עֵץ עֲבוֹת, אֶף עֲשִׂיתִיו, הֵינּוּ וְעֵרְבֵי נָחַל, וְתִקְוֹנָא דְהָאֵי דְאָמַר קָרָא, (ויקרא כג) וְלִקְחֹתֶם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן, דִּיִּיקָא, דְּהוּא חֲמִישָׁאָה עַל עֲשׂוֹר, אֲבָל בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן, הֵהוּא יוֹם רִאשׁוֹן מֵאֵן הוּא, אֶלָּא יוֹם דְּנָפִיק רִאשׁוֹן, לְנִטְלָא (ד"א לבלא) בְּמִבּוֹעֵי דְמִיָּין בְּבִיעִין, וְאֲנִן בְּעֵיִן לְאִמְשָׁכָא לִיָּה לְעֵלְמָא. מֵתַל לְמִלְכָּא דְקִטְר בְּנֵי נֶשְׂאָ בְּקִטְרוֹ, אִמְיָה מְטְרוֹנִיתָא אֶתָּת, וְאֶפִּיקַת לֹון לְחִירוֹת, וּמִלְכָּא אֲשַׁגָּח לִיקְרָא דִּילָהּ, וְיָהֵב לֹון בִּידְהָא, אֲשַׁכַּחַת לֹון כְּפִיָּין וְצַחִין, אֶמְרָתָּ, הָא אֶפִּיקַת לֹון לְחִירוֹ, אֲיִיתִי לֹון מִיְכָלָּא וּמִשְׁתִּיָּיא. כָּךְ, הָא יוֹם הַכְּפֹרִים אֶפִּיק לְכֵלָּא לְחִירוֹ, וְאֲנִן כְּפָנֵי מְזוֹנָא קְאִימְנָא, וְצַחִיָּין לְמִשְׁתִּיָּיא, הִיא אֶעֱטֹרַת לְמִלְכָּא בְּעֵטְרוֹ, בְּהָאֵי יוֹמָא יְדַעְנָא, דְּהָא מִיָּין בְּבִיעִין עֵמָה שְׁרִיָּין, שְׁאִילְנָא לְמִשְׁתִּיָּיא, לְמֵאֵן דְּאֶפִּיק לֹון לְחִירוֹ, וְעַל דָּא קָרִינָן לִיָּה יוֹם רִאשׁוֹן.

מה שכתוב ביום הראשון קשה, אותו יום ראשון מי הוא, ומשיב, אלא יום שיצא ראשון לנסוע (לכל) במעייניו של מים נובעים, ואנו רוצים להמשיכו לעולם. משל למלך שקשר בני אדם במאסר, באה אמו הגבירה והוציאה אותם לחרות, והמלך משגיח על כבודה ונתן אותם בידיה, מצאה אותם רעבים וצמאים, אמרה, הרי הוצאתי אותם לחרות, תביא להם אכל ומשקה. כך יום הכפורים הזה מוציא את כלם לחרות, ואנו רעבים למזון וצמאים לשתייה, היא מעטרת את המלך בעטרותיו, ביום הזה ידענו שמים - חסדים נובעים שורים עמה, שואלים לשתות למי שהוציא אותם לחרות, ועל כך קוראים לו ביום ראשון.]

ניצחון של בני ישראל בדין

בְּיוֹמָא דָּא נִפְקִי יִשְׂרָאֵל, בְּסִימְנִין רְשִׁימִין מְגוּ מִלְכָּא, בְּגִין דְּאִינֹון נְצַחִין דִּינָא, וּמֵאֵי סִימְנִין אִינֹון, סִימְנֵי מְהִימְנוּתָא, חוֹתְמָא דְּמִלְכָּא עֲלָאָה. לְתַרֵּי בְּנֵי נֶשְׂאָ, דְּעֵאלוּ קָדָם מִלְכָּא לְדִינָא, וְלָא יְדַעֵי עֲלֵמָא מֵאֵן מְנִיָּהוּ נְצַחַת, נִפְקַח חַד לְגִיּוֹן מִבְּיָ מִלְכָּא, שְׁאִילוּ לוֹ, אֶמְרָ לֹון, מֵאֵן דִּיפּוֹק וּבִידוֹי סִימְנִין דְּמִלְכָּא, הוּא נְצַחַת, כָּךְ, כּוּלֵי עֲלֵמָא עֲאֲלִין לְדִינָא, קָדָם מִלְכָּא עֲלָאָה, וְדֵאִין לֹון מִיּוֹמָא דְּרִאשׁוֹן הַשְּׁנָה וְיוֹם הַכְּפֹרִים, עַד חֲמִשׁ סְרִי יוֹמִין

[תרגום: כל הנקרא בשמי, היינו

שכתוב (ויקרא כג) פרי עץ הדר, ולכבודי בראתיו, היינו שכתוב כפת תמרים, יצרתיו, היינו שכתוב וענף עץ עבות, אף עשיתיו, היינו שכתוב וערבי נחל, ותקון של זה המינים הוא מה שאמר הכתוב ולקחתם לכם ביום הראשון, והיינו דוקא שהוא חמישי על עשור, אבל

שלי, הם נצחו בדיון, ביום הזה יוצאים ישראל ברשם המלך, בתשבחות ההלל, נכנסים לסכה, אתרוג בשמאל, לולב בימין, וכולם רואים שישראל רשומים ברשומי המלך הקדוש, פותחים ואומרים, (תהלים קמד) אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלהיו. [זוהר ח"א ויחי רכא.]

ניצחונם של ישראל על אומות העולם
קם רבי אלעזר ואמר, אבא אבא, אמאי אתמר ביומא קדמא דסכות, ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר (ויקרא כג א), אמר ליה ברי מאני קרבא בימינא נטלין לון, ובאלין מאני קרבא אינון ישראל רשימין דנצחין דינא, מתל למלכא דהנה ליה דינא וקרבא בשבעין אומין, ולא הוו ידעין מאן נצח דינא, ושאלין ליה מאן נצח דינא אמר תסתכלון באלין דרשימין במאני קרבא בידייהו, ותנדעון מאן נצח דינא.

[תרגום:] עמד רבי אלעזר ואמר, אבא אבא, למה נאמר ביום הראשון של סכות, ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר, אמר לו רשב"י, בני, את כלי הקרב נוטלים בימין, ובכלי הקרב הללו רשומים ישראל שמנצחים בדיון, משל למלך שהיה לו דין וקרב עם שבעים אמות, ולא היו יודעים מי נצח בדיון, ושואלים אותו, מי נצח בדיון, אמר, תסתכלו

לירחא, ובין כן אשתכחו ישראל זכאין פלהו בתיובתא, טרחין בסכה ולולב ואתרוג, ולא ידעי מאן נצח דינא, מלאכי עלאי שאלו מאן נצח דינא, קודשא בריך הוא אמר להו, אינון דמפקי בידייהו סימנין דילי, אינון נצחין דינא, בהאי יומא, נפקי ישראל ברשימו דמלכא, בתושבחתא דהלילא, עאלין בסכה, אתרוג בשמאלא, לולב בימינא, חמאן פלהו, דישאל רשימין ברשימין דמלכא קדישא, פתחי ואמרי, (תהלים קמד) אשרי העם שפכה לו אשרי העם שה' אלהיו.

[תרגום:] ביום סוכות הזה יוצאים ישראל בסימנים רשומים מתוך המלך, משום שהם נצחו בדיון, ומהם הסימנים, סימני האמונה, חותם המלך העליון, משל לשני בני אדם שנכנסו לבני המלך לדין, ולא ידעו בעולם מי מהם ניצח, יצא לגיון אחד מבית המלך, ושאלו אותו מי נצח, אמר להם, מי שיצא ובידו סימני המלך, הוא שנצח. כך כל העולם נכנסים לדין לפני המלך העליון, והוא דן אותם מיום של ראש השנה ויום הכפורים, עד חמש עשרה יום לחודש, ובין כך נמצאו ישראל כלם צדיקים בתשובה, טורחים בסכה ולולב ואתרוג, ולא יודעים מי נצח בדיון, המלאכים העליונים שואלים, מי נצח בדיון, אומר להם הקדוש ברוך הוא, אלה שמוציאים בידיהם את הסימנים

דְּלֵהוֹן בְּאִינוֹן קְדִישֵׁי מַלְכָּא תְּלִין. וְכֵד
יִשְׁרְאֵל נְטִיל לֹון, כְּלָא אֲתַעַר בְּזַמְנָא
דָּא, וְעֲלֵמָא מִתְבָּרְכָא, (ס"א לננסת ישראל
מתברכא) לְאַרְקָא בְּרַכָּאן לְעֵלְמָא.

[תרגום:] ושנינו בספרו של רב
המנונא סבא, שהרי אותו
הממונה שהתפקד על האילנות הללו
של ד' מינים, כל אחד ואחד מאלו
לא נוטל ברכות של שמחה למעלה,
אלא בזמן הזה של סוכות, והשמחה
שלהם כולם למעלה, ושמחת האילנות
הללו למטה, כלם בזמן הזה הוא,
וההתעוררות שלהם באותם קדושי
המלך תלויים, וכשישראל נוטלים
אותם, הכל מתעורר בזמן הזה,
והעולם מתברך (לננסת ישראל מתברכת)
להוריק ברכות לעולם. [זוהר ח"ג צו לא:]

אתרוג רומז לשכינה

וְלִקְחֶתֶם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ
הַדֶּר פְּפוֹת תְּמָרִים וְכו' (ויקרא כג מ), אֲתַרְוֹג אִיהִי שְׂכִינְתָּא
תַּתְּאָה, וְדַמְיָא לְלֵבָא דְאִיהוּ לְשִׁמְאֵלָא
דְאִיהוּ גְבוּרָה, וּבְגִין כֶּךָ צְרִיךְ בְּרֵי נִשְׁ
לְנִטְלָא אֲתַרְוֹג בִּידָא שְׂמֵאלָא וְצְרִיכָא
לְמַהוּי אֲתַרְוֹג דְדַמְיָא לְלֵבָא שְׂלִימָא
בְּתִיּוֹמַת דִּילָהּ, בְּגִין הֵהוּא דְאֲתַמְר בֵּיה
(בראשית כה כז) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם, לְמַהוּי
שְׂלִימָא עֲמִיהָ, וְכִמְהָ דְלִית פְּסוּל
בְּיַעֲקֹב דְלַעֲלֵלָא, כֵּן צְרִיךְ דְלָא יְהֵא
פְּסוּל בְּאֲתַרְוֹג, לְקַיְמָא קְרָא (שיר ד ז)

באלו שרשומים עם כלי קרב בידיהם
ותדעו מי נצח בדין. [תיקון יב כט.]

הקב"ה מורש כנפיו על ישראל

וְכֵד יִשְׁרְאֵל אִינוֹן בְּחַמְסִיָּר יוֹמִין, כְּדִין
נְטִיל לְבָנוּי, לְפָרְשָׁא גְדַפּוּי עֲלֵייהוּ,
וּלְמַחְדֵי עֲמֵהוֹן, וְעַל דָּא כְּתִיב וּלְקַחְתֶּם
לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן, פְּרִי דָּא, אִיהוּ
אִילָנָא דְאֲקָרִי עֵץ פְּרִי, וְאֲשַׁתְּכַח בֵּיה
פְּרִי. עֵץ הַדֶּר, כְּמַה דְאֲתַּ אָמַר (תהלים
צו) הוֹד וְהַדֶּר לְפָנָיו, מֵאִי טַעַמָּא אֲקָרִי
הַדֶּר, וּמֵאֵן אִיהוּ הַדֶּר, אֶלָּא דָּא צְדִיק.

[תרגום:] וכאשר ישראל הם בחמשה
עשר יום, אז נוטל לבניו
לפרוש כנפיו עליהם ולשמח עמהם,
ועל זה כתוב ולקחתם לכם ביום
הראשון, פרי זה הוא אילן שנקרא עץ
פרי, ונמצא בו פרי. עץ הדר היינו כמו
שנאמר (תהלים צו) הוד והדר לפניו, ומה
הטעם שנקרא הדר, ומי הוא הדר,
אלא זה צדיק. [זוהר ח"ב תצוה קפו:]

העולם מתברך

וְתִנְיִן בְּסַפְרָא דְרַב הַמְּנוּנָא סָבָא,
דְהָא הֵהוּא חֵילָא דְאֲתַפְקֵדָא
עַל אֵילָנִין אֵלִין, כֹּל חַד וְחַד מְאֵלִין,
לֹא נְטִיל בְּרַכָּאן דְחֲדוּתָא לְעֵילָא, אֶלָּא
בְּזַמְנָא דָּא. וְחֲדוּתָא דְלֵהוֹן כְּלֵהוּ
לְעֵילָא, וְחֲדוּתָא דְאֵילָנִין אֵלִין לְתַתָּא,
כְּלֵהוּ בְּזַמְנָא דָּא הוּא. וְאֲתַעְרוּתָא

להיות אתרוג שדומה ללב, שלם בתיומת שלו, מחמת אותו שנאמר עליו ויעקב איש תם, 'תם' להיות שלם עמו, וכמו שאין פסול ביעקב שלמעלה, כך צריך שלא יהיה פסול באתרוג, לקיים את הפסוק כולך יפה רעיתי ומום אין בך. ואם האתרוג היא ירוקה, היא משובחת יותר, כדמות שהיתה אסתר ירקרוקת, שנאמר בה ותלבש אסתר מלכות.

(תיקו"ז תיקון כא נו:)

כלך יפה רעיתי ומום אין בך, ואם היא ירוקא היא משובחת יתיר, פדיוקנא דהות אסתר ירקרקת, דאתמר בה (אסתר ה א) ותלבש אסתר מלכות.

[תרגום:] ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וכו', אתרוג היא מלכות - שכינה תחתונה, ודומה ללב, שהוא לשמאל, שהוא רומז לגבורה, ומשום כך צריך אדם לטל אתרוג ביד שמאל, וצריך

הושענא רבא

כתיבת פתקאות

כח התשובה בהושענא רבא

תא חזי, האי צלם קדישא, כד אציל בר נש ואתרבי, ואתעביד מהאי פרוצופא דיוקנא דיליה, אתעביד צולמא אחרא, ומתחברן פחדא, ודא נטיל לדא, בשעתא דאשתכחו תרין צולמין, נטיר הוא בר נש, וגופא דיליה בקיומא, ורוחיה שריא בגויה, בשעתא דקריבו ימוי, מתעברן מניה, ודא סליק לדא, ואשתאר בר נש בלא נטירו, כדן, (שיר השירים ב) עד שיפוח היום ונסו הצללים, תרי, תא חזי, כד אתער דינא בעלמא, דקודשא בריך הוא יתיב על כרסי דדינא למידן עלמא, בעי בר נש לאתערא (בדינא) תשובה, דייתוב

מחינבא (נ"א מחובוי), דהא ההוא יומא, פתקין כתיבו, ומשתכחי בלהו באחמתא הא כתיבין, אי זכי בר נש דייתוב קמי מאריה, קרעין פתקין דעליה, לבתר קודשא בריך הוא זמין קמיה דבר נש, יומא דכפוני יומא דתשובה, אי תב מחטאי טב, ואי לא, פקיד מלקא למחתם פתקין, ווי, דהא תשובה בעיא לאסתלקא מניה, אי זכי בתשובה, ולא שלימתא כדקא יאות, תליין ליה עד ההוא יומא בתרא דעצרת, דהוא תמינאה לחג, ואי עבד תשובה שלימתא לקמי מאריה, אתקדעו, ואי לא זכי, אינון פתקין נפקין מבי מלקא, ואתמסרן בידי דסנטירא, ודינא מתעביד,

את יום הכפורים, יום התשובה, אם שב מחטאיו מוטב, ואם לא, מצוה המלך לחתם פתקים, אוי כי התשובה רוצה להסתלק ממנו, אם זכה בתשובה ולא שלמה כראוי - תולים לו עד אותו יום אחרון של עצרת, שהוא שמיני לחג, אם עשה תשובה שלמה לפני רבונו נקרעים, ואם לא זוכה, אותם פתקים יוצאים מבית המלך ונמסרים בידי מלאך הדין, והדין נעשה, ופתקים יותר לא חוזרים עוד לבית המלך, אז מעברים הצלמים ממנו ולא נמצאים עמו, כיון שעברו ממנו, הרי ודאי שענש המלך יעבר עליו ויטעם מכוס המות, ובאותו לילה של חג האחרון, המלאכים המענישים מזמנים, ונוטלים את הפתקים, ואחר שנטלו אותם, מעברים הצלמים, ולא נמצאים (ואם נמצאים פגומים, יעבר עליו מחלות וכו') בהם ידים, ואם נמצאים בהם ידים - דין גרוע, או יעבר עליו דין של מחלות רעות בפגם שלהם, והרי בארנו את זה.

(זוהר ח"א ויחי רכ.)

הסתכלות בצלמו

וְתָא חֲזִי, הֵכִי אוֹלִיפְנָא בְּסִפְרָא דְשְׁלֵמָה מְלָכָא, דְּבִלְיָא בְּתַרְאָה דְּחָגָא, אִי יִסְתַּכֵּל בְּרִנְשׁ בְּצוֹלְמָא דְּלִילָה וְחֲזִי לִיה שְׁלִים, לָא אֲתַגְזֵר עֲלוּי מִיְתָה, וּמְאִי טַעְמָא בְּהֵאִי לִילְיָא, בְּגִין דְּז' יוֹמִין דְּחָגָא לְקַבֵּל

וּפְתָקִין לָא מְהַדְרֵן תּוּ לְבֵי מְלָכָא, כְּדִין צוֹלְמִין אֲתַעְבְּרוּ מְנִיָּה, וְלָא מְשַׁתְּכַחֲוּ עִמָּיה, כִּינן דְּמִתְעַבְּרֵן מְנִיָּה, הָא וְדָאִי טוּפְסָקָא דְּמְלָכָא יַעֲבֵר עָלֶיהָ, וְיִטְעוּם כְּסָא דְּמוֹתָא, וּבְהָהוּא לִילְיָא דְּחָגָא בְּתַרְאָה, סְנִטְרִין זְמִינִין, וּפְתָקִין נְטִלִין, בְּתַר דְּנִטְלִי לֹון, צוֹלְמִין מִתְעַבְּרֵן, וְלָא מְשַׁתְּכַחֲוּ (נ"א ואי משתכחין גריעין יעבר עליו מרעין וכו') בְּהוּ יָדִי, וְאִי מְשַׁתְּכַחֲוּ בְּהוּ יָדִי (יעדי), דִּינָא גְרִיעָא, אוּ יַעֲבֵר עֲלוּי דִּינָא מְרַעֲוִין בִּישִׁין, בְּגְרִיעוּתָא דְּלֵהוּן, וְהָא אוֹקִימָנָא לְהָא.

[תרגום:] בא ראה, הצלם הקדוש הזה, כשהולך אדם ומתגדל ונעשית מהפרצוף הזה הדמות שלו, נעשה צלם אחר, ומתחברים כאחד, וזה נוטל את זה, בשעה שנמצאים שני צלמים האדם הוא שמור, וגופו בקיום, ורוח שרויה בתוכו, בשעה שקרבים ימיו להסתלק, הם עוברים ממנו, וזה עולה לזה, ונשאר אדם בלי שמירה, אז נאמר (שיר ב) עד שיפוח היום ונסו הצללים, שני צללים, בא ראה, כשמתעורר דין בעולם, כשהקדוש ברוך הוא יושב על כסא דין לדון את העולם, צריך אדם לעורר (בדין) תשובה שישוב מהרשע (מחטאיו), שהרי אותו יום נכתבים פתקים, וכלם נמצאים בתיק כתובים, אם זכה אדם שישוב לפני רבונו, קורעים את הפתקים שעליו, אחר כך הקדוש ברוך הוא מזמין לפני האדם

שנמצאת שביעית אחרית, וכשבא ליל השביעי הזה, נראה אם השתלמו הימים בזה האחרית - מלכות, ואם הצלם העליון הזה נראה עליו, אז חסד אל כל היום יחזר עליו כבתחילה, ואינו פוחד מהדין הזה של צדק - מלכות, והיא עמו בשלמות בחדוה ומחזירה לו פנים, ולכן הזהיר הקדוש ברוך הוא את ישראל להינצל מדיני זו הצדק - מלכות, ולכסות סכת שלום עליהם, ולשבת בצל האמונה, זהו שכתוב (ויקרא כג) בסכת תשבו שבעת ימים, להכליל את הדרגה הזו למעלה ולהוסיף בה ברכה ממים העליונים. [זוהר ח"א השמטות (נו:)]

הס קטיגור

אמר רבי יוסי הא תנינו, הערבה דממא לשפון בהאי יומא, ומאי היא. אמר רבי תייא, אף על גב דלדרשא הוא דאתי, הכי הוא ודאי דהא בהאי יומא בשפון תליא, בהאי יומא פקיד מלכא למייהב פתקין לסנטירא, ומסתמימי דינין, ואסתמי לישא בישא מעלמא. ביומא קדמא דירחא שירותא דינא הוא, וסיומא הוא בהאי יומא. והא אתמר.

[תרגום:] אמר רבי יוסי, הרי שנינו, הערבה שדומה לשפתיים ביום הזה של הושענא רבא, ומה היא, אמר רבי חייא, אף על גב שלדרש הוא בא, אבל כך זה בוודאי, שהרי

שבועא יומין עלאין אינון, דכל יומין ושנין דעלמא בהו תליין, ואינון רמיזין בקרא (דברי הימים א טו) דלך יי הגדולה וגו' שירותא דלהון חס"ד וסיומא דלהון ממ"לכה, כנסת ישראל, אחרית הימים, אשתכח שביעאה אחרית, וכד אתיא האי ליליא דשביעי אתחזי אי אשתלימו יומוי בהאי אחרית, ואי האי צולמא עלאה חזי עליה, חס"ד אל תהדר עליה כדבדמיתא ולא מסתפי מהאי דינא דצד"ק ואיהי בהדיה בשלימו בהדוותא ואהדרת ליה אנפין, ובגין כך אזהר לון קודשא בריך הוא לישראל לאשתזבא מדינוי דהאי צד"ק, ולחפאה סכת שלמא עלייהו ולמיתב בצלא דמהימנותא, הדא הוא דכתיב (ויקרא כ"ג) בסכות תשבו שבעת ימים, לאכללא להאי דרגא דלעילא ולאוספא ביה ברכה מים (ממיו) עלאין.

[תרגום:] ובא ראה, כך למדנו בספרו של שלמה המלך, שבליה האחרון של חג, אם יסתכל אדם בצלמו ויראה אותו שלם, לא נגזרה עליו מיתה, ומה הטעם בליה הזה בגלל ששבעת ימי החג כנגד שבעה ימים עליונים הם, שכל הימים והשנים של העולם תלויים בהם, והם רמוזים בכתוב של (דברי הימים א טו) לך ה' הגדולה וגו', ראשיתם ספירת חסד וסיומם ממלכה - מלכות, המכונה כנסת ישראל, אחרית הימים,

מהמים של יצחק - גבורות, משום שהבאר הזו של יצחק מתמלאת מים - חסדים, וכשמתמלאת, כל העולם מתברך במים - חסדים, וביום הזה צריכים גבורות למים, ולסיים אותה אחר כך, שהרי ביום הזה מסתיים הדין, ומשום כך צריכים לחבט אותם בקרקע שלא ימצאו הגבורות, שהרי זהו יום של התעוררות וסיום הגבורות, ולכן התעוררות וסיום הוא שעושים בערבי נחל.] (זוהר ח"ג צו לא:)

יתדמה לדמותו העליון

בְּגִין דְּהָא יוֹמָא שְׁבִיעָאָה אִיהוּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אֲנֵן מְקִיפִין לְהָא מְזַבַּח עֲלָאָה בְּאִינוּן תַּרְיָן לְמוּדִים דְּאִינוּן עֲרָבִי נַחַל וְעֲבָדִין בְּהַ נְסוּף הַמִּים וְכוּ', וְלִבְתַּר (במבדב כ"ט) בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תְּהִיָּה לְכֶם, עֲבָדוּ כְּנִישְׁתָּא לְאִינוּן שְׁבַע יוֹמִין עֲלָאִין וְעֲבָדוּ יוֹמָא טַבָּא, בְּגִין דְּאִשְׁתַּזְבְּתוּן מְדִינוּי דְּהָהוּא יוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְכוּ', כְּדִין אִית לְבַר נֶשׁ לְמִשְׁוֵי לְהָא 'דְּמוֹתְנוּ', וְלִאֲתַדְמִי בְּעוֹבְדוּי לְאִינוּן עֲלָאִין, וְכַל דָּא לְמָה, בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִב בִּידֵי דְּבַר נֶשׁ, דְּאִי בְּעֵי בַר נֶשׁ לְמְדִמִּי גְרַמִּיה לְאִינוּן דְּלַעֲיִלָּא אֲשִׁתְּלִים בְּהוּ וְלֹא מְסַתְפִי מְהָא מִדַּת דִּינָא עֲלָאָה.

[תרגום:] בגלל שיום זה הוא שביעי מלכות, הוא כנסת ישראל - מלכות, אנו מקיפים את המזבח הזה

ביום הזה זה תלוי בשפתיים, ביום הזה מצוה המלך לתת פתקים לממונה, והדינים מסתיימים, ונסתם לשון הרע מהעולם.] (זוהר ח"ג צו לב.)

חביטת הערבה

להמתיק הדינים

בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה דְּחַג, הוּא סִימָא דְּדִינָא דְּעֲלָמָא, וּפְתָקִין נְפָקִין מִבְּי מִלְכָּא, וְגַבְוֹן מִתְעַרֵּי וּמְסַתְיִימֹן בְּהָא יוֹמָא, וְעֲרָבִי נַחַל (תליין) בְּהוּ, וּבְעֵינֵן לְאֲתַעֲרָא גְבוּוֹן לְמִיָּא, וְלִסְחָרָא ז' זְמַנִּין, לְרוּוּאָה לְהָא מְזַבַּח, מִמִּיָּא דִּיצְחָק, בְּגִין דְּאֲתַמְלִיא מִיָּא הָאִי בִּירָא דִּיצְחָק, וְכַד הוּא אֲתַמְלִיא, כָּל עֲלָמָא אֲתַבְּרָכָא בְּמִיָּא, וּבְהָא יוֹמָא גְבוּוֹרֹת בְּעֵינֵן לְמִיָּא, וְלִסְיִמָּא לֹוֹן לְבַתַּר, דְּהָא בְּהָא יוֹמָא מְסַתְיִמִּי דִּינָא, וּבְגִין כֶּף בְּעֵינֵן לְבִטְשָׂא לֹוֹן בְּאַרְעָא, וְלִסְיִמָּא לֹוֹן דְּלֹא מְשַׁתְּכַחוּ, דְּהָא יוֹמָא אֲתַעֲרוּתָא וְסִימָא הוּא, וְעַל דָּא אֲתַעֲרוּתָא וְסִימָא הוּא דְּעֲבָדִין בְּעֲרָבִי נַחַל.

[תרגום:] ביום השביעי של החג, הוא סיום הדין של העולם, והפתקים יוצאים מבית המלך, והגבורות מתעוררות ומסתיימות ביום הזה, וערבי נחל (תלויים) בהם, וצריכים לעזור גבורות למים, ולהקיף שבע פעמים כדי להרוות את המזבח הזה

לשים את 'דמותנו' הזאת ולהדמות במעשיו לאותם העליונים, וכל זה למה, בגלל שהקדוש ברוך הוא נתן בידי האיש, אם רוצה האיש לדמות עצמו לאותם שלמעלה, משתלם בהם, ולא פוחד ממדת הדין העליונה. [זוהר ח"א השמטות רנז:]

העליון באותם שני למודים שהם ערבי נחל, ועושים בה נסוך המים וכו', ולאחר מכן (במדבר כט) ביום השמיני עצרת תהיה לכם, תעשו כנוס לאותם שבעה ימים עליונים, ועשו יום טוב בגלל שניצלתם מדינו של אותו יום שביעי – מלכות וכו', ואז יש לאדם

אוד
החסידות

חג הסוכות

בתורה, נמצא הוא מקיים תמיד הפסוק. ועל ידו הוא קיום של כל העולמות העומדין וקיימין על מצוה זו. וכמו כן בכל המצוות כולם. (סידורו של שבת חלק ב דרוש ד פרק ב)

השתוקקות עצומה לקיים מצוות סוכה ואתרוג

יאהב לבוראו אהבת אמת אהבה חזקה בוערת ברשפי אש שלהבת י"ה, עד אשר אש ממש תנוקד בקרבו יומם ולילה לדרוש ולחקור ולבקש כל האופנים והתחבולות איך לעבוד אותו ולעשות לו נחת רוח ולאהבה אותו ולירא ממנו. וקודם כל מצוה ומצוה נפשו משתוקקת ובווערת לומר מתי יגיע לידי מצוה זו ואקיימנה, ויום לשנה נחשב אצלו טרם הגיע עת וזמן המצוה, כמו מצוות סוכה ואתרוג וכדומה, משתוקק אליה הרבה ימים טרם בואם בחולת אהבה לומר מתי יגיע ימים האדירים לקיים מצוות בוראי לעשות נחת רוח לפניו. וכל הימים שקודם להם, תוחלת ממושכה הוא לו, ובבוקר יאמר מי יתן ערב וגו', כמו אחד שמצפה על הון רב לזמן ידוע, אשר קודם הגיע זמנו נפשו בוחלת ובווערת מצפת

**להשתוקק כל השנה לקיים מצוות
סוכה ולולב**
ז'יהי ערב ויהי בוקר יום הששי' (בראשית א לא), מלמד שהתנה הקדוש ברוך הוא עם מעשה בראשית, ואמר, אם ישראל מקבלין את התורה מוטב, ואם לאו אחזיר אתכם לתהו ובהו. ואם כן יקשה, הלא כמה וכמה אלפים עולמות עומדין על מצוות סוכה או לולב ושופר וכדומה. ואלו המצוות הם נעשים אחת בשנה. ויפלא, כל השנה מה תהא על העולמות אלו, מאין ימשך להם חיותם וקיומם אם אין ישראל מקיימין את אלו האותיות התורה שעומדין על ידיהם, איך יוכלו לעמוד כל השנה, כשאינן נוהג מצוות סוכה ולולב וכדומה. אכן לפי הנזכר נכון הוא. כי הנה האדם הלז אשר במצותיו חפץ מאוד, ואף באמצע השנה מה מאוד כלתה נפשו ולבו מתלהב ומתאוה לקיים תיכף מצוות סוכה ולולב מאהבת בוראו. ומי מעכבו. אינו מעכבו כי אם הפסוק הלז בתורה (ויקרא כג לט) 'ובחמשה עשר יום לחודש השביעי תחוגו וגו', וגבול גבלה התורה, אז הוא מצוה, ולא עתה. ונמצא כל ימיו הוא מקיים הפסוק הלז בתורה של מצוות סוכה, כיון שהוא מתאוה מאד לקיימה תכף, ואין לו מניעה רק עבור הפסוק הלז

המצוה, בכל עוז ותעצומות, וחפץ מאוד שיהיה המצוה זו נתארך אצלו בכל היום או יותר.

ואף שכבר עשה המצוה, כמו למשל בנענוע מצות הלולב, הגם שיצא ידי חובתו בנענוע אחת, מכל מקום לרוב חמדתו ותשוקתו, והכל באימה ובידאה, אין מספיק לו אף נענוע כל היום, ומחשב ומשתעשע בהמצוה יותר מעל כל הון רב, ואם היה מוצא אוצר ממון מסך רב לא היה נחשב לו נגד זה על אחת מני אלף. והכל באמיתיות הלב, לא שיהיה נדמה לו כך. וכן בכל מצוה ומצוה. וכו'.

ומה מאוד יצמא נפש אדם ויכמה בשרו ויתאו לעשות שליחות צווי מלך ונורא כזה, אשר משרתיו אש לוחט וחיל אלף אלפין ורבוא רבבות מכתות כתות של מלאכי השרת משרפים וחיות ואופני הקודש חיים וקיימים וכולם אהובים וברורים וקדושים עומדים לפניו, ומיום בריאתן אין להם עסק אחר כי אם שמחכים ומצפים ומיחלים אולי ואולי יצוה להם המלך הקדוש לעשות שליחותו. והוא עזב את כל אלה ורצה בשליחות בני אדם מעוטי ימים נשויי טוב קרוצי חומר אבק פורח. ודאי ראוי וראוי להיות רץ בשליחותו בכל כוחי גופו מה שיש לו עד דכדוכו של נפש בלא ימצא מרגוע לנפשו, וכעוף השמים

ומשתוקקת מתי יגיע הזמן הזה להגיע אל הון יקר הזה. ויותר מזה נמצא באהבת הבורא כידוע, כי זה נלקח מאמיתת מדת האהבה עליונה, אשר כל חפצי עולם הזה ומחמדיו ומטעמותיו ותענוגיו לא ישוה אף על אחת מני אלף אלפי אלפים וכו' למי שזכה לטעום בנפשו תשוקה זו, אף רגע אחת מכל ימי חייו.

ומכל שכן בעת עשותו המצוה, ודאי אשר יתבטלו אז כל אבריו וגידיו וחושיו וכוחותיו, כי כולם קשורים ומצומדים ונכלים באהבה ותשוקה הזו עד אשר לא ישמע אז כלל לדברים אחרים בשום אופן, אף לקול שירים ושירות, כי כלה כל חייו לאהבה הזו. ואלו היה יכול היה מנענע באתרוג הזה כל היום וכל הלילה לאש אהבתו אל המצוה. ופשיטא שלא יעצרנו קור וחום מלישן בסוכה, וכדומה בכל המצוות.

(באר מים חיים אמור)

מרב התשוקה אין מספיק לו אפילו נענוע כל היום

בשעת עשיית המצוה נשכח מאתו כל בחינת העולם הזה, מכל מה שיש לו בבית ובשדה, מאשה וגוף ובנים וממון וכל אשר לו, כי נקשר דעתו וכל כוחי גופו ונקודת מורשי לבבו ליראת ואהבת וחמדת

והם אף על פי כן מחזיקים השבט עד שמבינים שחוזר ובוכה בלב ונפש מר מאד, אזי זורקים את השבט ומקבלים אותו ומשימים אותו בצל כנפיהם, וזה ענין (סוטה מז.) שמאל דוחה וימין מקרבת הנאמר בתינוק.

והנמשל מובן כי בראש השנה ויום הכיפורים נגבה הרצועה והשבט שהם הדינים וכוחותם, וזהו 'ויגבה ה' צבאות במשפט' (ישעיה ה טז), עד שאנו שבים אליו יתברך באמת, ואחר כך מזרקים השבט והדינים, והשי"ת מכניסנו לתחת כנפיו שהוא הסוכה, שמצוה זו היא קדושת השי"ת ברוך הוא והשראתו, והיא פריסת סוכת שלום על נפשותינו, ויחביאנו צל ידו תחת כנפיו נחסה.

וכבר נאמר זה בכתבי האריז"ל ענין החיבוק המרומז בסוכה, כמו אדם שמחבק את בנו באהבתו אותו, ובזרועותיו יקיפנו, וסוכך עליו בראשו, והזרוע הוא שתיים כהלכתן ושלישית אפילו טפח, כי הם שני פרקים ארוכים, והשלישית הטפח היד, עיין שם בכתבים, והכל משל ומליצה לענין החיבוק והתקרבתנו להשי"ת בשמחה וטהרת הנפש.

וצוה לנו השי"ת לקחת הארבעה מינים, שהם הכל התעוררות התפשטות החסדים כי בכל התורה והמצוות הכל כוונה אחת התעוררות אור השי"ת עלינו פעמים חסדים

יעוף, אחר שבחר בו ובשליחותו, ולהודות לו בכל לבבו על אשר זיכהו בזה. (באר מים חיים לך לך)

מדוע חג הסוכות הוא אחרי הימים הנוראים

אשרינו מה טוב חלקינו שהשי"ת בחר בנו והפליא עצה לנו על כל דבר ודבר בעתו, כי אחר עבור ימים האלו מתחיל חג הסוכות, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה 'שמאלו תחת לראשי' (שיר השירים ב ו) מראש השנה עד יום הכיפורים, ומיום הכיפורים עד הסוכות הוא 'וימינו תחבקני' (שם), וכמו שכתוב בכוונת האריז"ל.

וענין הדבר כי אחר שנמתקו הדינים למעלה מנפשותינו, והדינים נקראים שמאל, אחר כך מתגלה לנו שמחת השי"ת, ששורש השמחה הוא מתחלת בטהרת הנפש לפני השי"ת בתשובה, אבל אז בעת התשובה הדבר בהעלם מחמת שבירת הלב, אבל אחר כך מתגלה התענוג והשמחה, וזהו חג הסוכות זמן שמחתנו.

וכמשל האב והאם שרוצים ליסר בניהם להרחיקו מדרך השקר שהלך בה, ומגביה הרצועה והשבט עליו, והוא מפחד ובוכה, ונופל תחת כנפי אביו ואמו ומבקש מהם סליחה ומחילה, ומחבקם ומנשקם,

הנהוגים בהם, כמו בפסח ושבועות, הכל הוא התעוררות הארות עליונים, אשר באורם נראה אור הדבקות הנפש למעלה, והשי"ת הוא היודע למה פעם כך ופעם כך, אבל למעלה הכל כוונה אחד.

ויסוד כל התורה כולה הוא דביקות השי"ת המתחיל באמונה והוא מצות אנכי, ועל מצוה זו בנויה כל התרי"ג מצות בהתמדתה וקיומה, והיא בראש והיא בסוף והיא באמצע, וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (מכות כד.) בא חבקוק והעמידן על אחת 'צדיק באמונתו יחיה' (חבקוק ב ד), וכל המצות הם ענפים לזו המצוה, וכל הלא תעשה הם להזהיר על ההיפוך, כי בעבור האדם חס ושלום רצונו באיזה עבירה, אזי מתגבר כח הרע והשקר בלבו, ונותן בלבו דיחוי מן האמונה, ואינו מרגיש בעצמו, עד שבא אל החמור, ומן החמור לחמור אחר, עד חס ושלום, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קה:) כך דרכו של יצר הרע היום אומר לו עשה כך ולמחר כך כו', נמצא הכל הוא נמשך מ'לא יהיה לך אלהים אחרים' (שמות כ ג).

והשם יתברך שמו ויתעלה זכרו לעד ולנצח נצחים, יזכנו ואת כל בני עמינו לעבדו בלב שלם ובנפש חפצה כמו שהוא יודע האמת, ויטע

פעמים גבורות, רק במה נדע להתעורר התעוררות עליון, זה אי אפשר לידע כי הוא בגבהי מרומים, רק השי"ת ברוך הוא וברוך שמו הוא היודע, והוא הידוע, והוא הדעת, המצוה אותנו פעם במילולא, ופעם בעובדא, פעם בזו העובדא, ופעם בזו העובדא, והכל כפי שגזרה חכמתו ותבונתו אשר אין לך חקר, ולעת הזאת צונו להתעורר חסדים העליונים המאירים אחר מיתוק הדינין ונעוררם במינים הגדילים על המים שהם החסדים, והם נצוצות וחיות של רוחניות שמו המתנוצץ למטה, כידוע שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (ויקרא רבה ל ט) לולב זה הקדוש ברוך הוא, אתרוג זה הקדוש ברוך הוא וכו', וכן כולם, ובאוחזנו אותם לשם מצות השי"ת, אף על פי שכח האלהות שבכל דבר הוא בהעלם גדול מאד ומאד, אבל בלקחנו דבר מצות השי"ת באיזה חפץ שצוה, והוא כדינו ובזמנו, מתעורר ומתגלה הכח ההוא שבו מאד, ושורה עליו הכח האלהות העליון ומתגלה בו, ולכן כל תשמישי מצוה בעת מצותם הם קדושים ואסור להנות מהם, מה שאין כן מקודם ואף אחר כך אינו חמור, והכל כמו שכתבתי שאז שורה עליו האלהות העליון.

ואם יתן השי"ת לך עיני שכל תבין כל דבר ודבר מזה, ותבין כללות כל המועדים והזמנים והמצות

הגמרא, שבאמת אצל כנסת ישראל הוא חמשה עשר רק שאצל אומות העולם הוא יום ראשון, שהם לא קבלו עול מלכות שמים בראש השנה, וזהו ראשון לחשבון עונות לאותן שמחשבים עונותיהן, שאצל כנסת ישראל מרוב אהבתם ית' להם אינו מחשב להם עונות.

וזהו ולקחתם לכ"ם, בחינת מל"ך, היינו שתקחו בחינת מלכות"ת ביום הראשון ותשפיעו לשבעים אומות והיה ה' למלך על כל הארץ במהרה בימינו כן יהי רצון אמן. (בת עין סוכות)

בחג הסוכות נמשך בכל יום השפעה והארה חדשה

ההשפעה אשר נשפע להם כנזכר לעיל תעצרו לכם, היינו שתקבלו לכם ויהיה נקלט השפע בכם. וכל זה הוא בחג הסוכות, כי אז ביכולת הכנסת ישראל שיקבלו השפע רב טוב הניתן והנשפע להם מהבורא ברוך הוא, על ידי שנתעלו בראש השנה ויום כיפור במסירות נפש לה', ונזדככו מחומריותם וגשמיותם, אשר אז הוא זמן עליות העולמות. ואחר כך בימי הסוכות נמשך להם בכל יום השפעה והארה חדשה על ידי שבעת המדות, ועל ידי עלותם לה' בראש השנה ויום כפור כנזכר לעיל, הם ראויים להיות כלי לקבל כל השפעות

בלבנו אהבתו ויראתו לעשות רצונו ולעבדו בלב שלם, למען לא ניגע לריק, רק נזכה לעשות נחת רוח לפניו בעבודתו באמת, אמן כן יהי רצון נצח סלה ועד. (יושר דברי אמת אות נז)

קבלת עול מלכות שמים

ולקחתם לכם ביום הראשון וגו' (ויקרא כג מ). ואיתא בגמרא (תנחומא אמור כב) וכי ראשון הוא, והלא חמשה עשר הוא אלא ראשון לחשבון עונות. ונ"ל עד"ז, דהנה כנסת ישראל קבלו עליהם עול מלכות שמים בשלמות בראש השנה העבר, והיו אומרים המלך הקדוש המלך המשפט, אבל אומות העולם לא קבלו עליהם עול מלכות שמים בראש השנה, וצריכים כנסת ישראל להכניס בחינת כבוד מלכותו בכל הנבראים אפילו באומות העולם, וזה הוא בחג הסוכות על ידי הקרבת שבעים פרים משפיעים בחי' כבוד מלכותו בכל השבעים אומות.

וזהו ולקחתם לכ"ם, אותיות מל"ך, פירוש שתקחו בחינת מלכות"ת, היינו שתקבלו עליכם עול מלכות שמים ביום הראשון של סוכות. ופריך הגמרא וכי יום ראשון הוא לקבלת עול מלכות שמים, והלא חמשה עשר הוא לקבלת עול מלכות שמים, שכבר בראש השנה קבלו כנסת ישראל עליהם עול מלכות שמים. ותירץ

ממשיך כל השפעות טובות, וגמר אומר הכתוב וילך למסעיו מנגב עד בית אל רצה לומר שמתחילה הלך מתתא לעילא ממלכות עד חכמה, ואחר שהיה מיחד המלכות מתתא לעילא עד חכמה היה ממשיך השפעות טובות וחסדים מעילא לתתא מחכמה למלכות, וזה מנגב היינו חכמה כמו שאמרנו, עד בית אל רצה לומר מלכות.

ופירש רש"י שבחזירתו פרע הקפותיו, רצה לומר בחזירתו מעילא לתתא אז היה מגלה מה שהיה מקיף ומסתיר השכינה כשהיה מעלה אותה עתה בחזירתו מעילא לתתא עשה מעשיו בפרהסיא שכבר נמתקו הגבורות בשורשן ויכול בלי פחד למשוך כל ההשפעות וכל הרחמים והחסדים על הכנסת ישראל אמן: (מאור ושמש לך לך)

של שבעת ימי הסוכות ביום השמיני, וביכולתם לעצור לקלוט ההשפעה בתוכם ביום השמיני.
(קדושת לוי פסח)

בחג הסוכות נמשכים החסדים

בחג הסוכות אנו עושין מעשינו בפרהסיא בלולב ואתרוג בלי שום פחד מחיצונים כי כבר נמתקו הגבורות ואנו יכולים למשוך כל השפעות טובות וחסדים גדולים על הכנסת ישראל.

וכל זאת פעל אברהם אבינו ע"ה. וזהו ויעל אברם ממצרים רצה לומר אחר שפעל זאת במצרים והעלה את המלכות עד חכמה ואחזית החיצונים נפלו ממנה עלה ממצרים. ואמר הכתוב ואברם כבד מאד במקנה בכסף ובזהב, פירוש על ידי שהיה מיחד העולמות מתתא לעילא היה

מצות סוכה

של אדם בעשיות מצותיו, רק לדבק פנימיות מחשבתו לרוממותו יתברך, ולעורר לבו בקרבו בעבותות האהבה, איך שזכה לעשות אותן המצות, שהקדוש ברוך הוא עושה אותן

לדבק פנימיות מחשבתו לרוממותו יתברך ולעורר לבו בקרבו בעבותות האהבה

סוכה רומז לבניה אימא עלאה, בחינת תשובה, ועיקר הכוונה

סוכה בנימטריא הוי"ה אדנ"י

מצות סוכה, הנה טעם הפשוט שבה להכניס עצמו ראשו ורובו בתוך צל הסוכה לישב להסתיר ולחסות עצמו תחת צל שמו הגדול הוי"ה ואדנ"י מספר **סוכה**, לקבל עליו בזה אחדותו ואלהותו יתברך שמו, לעשות רצונו בכל אשר צוהו, ושלא לצאת החוצה לישב בצל דפנות. (סידורו של שבת חלק א' השורש הז' ענף א')

מצות סוכה היא כלל התורה ועל ידה אנו דבקים בה' יתברך

ענין הסוכה שאנו עושין הוא בדוגמת סוכה עליונה. ולכן נקראת צל סוכה שהוא דמיון בדוגמת סוכה עליונה. והנה ענין סוכה עליונה, הוא בחינה עליונה גבוהה מאוד מאוד, הנאצלת ממאציל עליון יתברך שמו, ואין מסך המבדיל בינה ובין המאציל, אור אין סוף ברוך הוא.

הגם שבאמת הוא דבר שאי אפשר, כי ידוע שאין ערך ודמיון והשתוות כלל בין הבורא והנברא בשום ערך ודמיון. וכיון שאין ערך ודמיון כלל בין הנאצל להמאציל, נמצא שזה הוא בעצמו הבדל גדול, כיון שהוא נאצל מהמאציל. ואיך אפשר לומר שאין הבדל ומסך בינה להמאציל. רק שעם כל זה מוכרח לומר כן, כיון שהוא בחינה עליונה גבוה מאוד נעלה, ואור אין סוף ברוך

בעצמו, ולזה אנו מברכין בברכות המצות, אשר קדשנו במצותיו דייקא, אותן המצות שהוא בעצמו ובכבודו עושה, קדשנו עמהם לעשות גם כן, כי לכולם יש להם מקום מוצא בעולמות עליונים, כמבואר לנו בפרשיות הקודמות להדורש מקומם.

וכיון שכן, מהראוי שהחי יתן אל לבו, טרם גשתו לעשות אחת מהנה המצות הנראים גשמיים, היושב בצל סוכה של עץ, ובאמת במקומה הוא אור בהיר, עין לא ראתה, ובחשבו כזאת אזי יתמלא בושה וכלימה ברנת וזיע, כי כל אדם יודע פחיתת ערכו וחסרונו, איך הוא משוקע בקליפות, ולהוט ובהול אחרי המותרות, ובהאיך אנפין יקום קדם מלכא, לעשות אותן המצות שהוא הקדוש ברוך הוא עושה בעצמו, וירא לנפשו מגשת לעשיות מצותיו יתברך, עד שעוזב חטאיו, ותוהה על הראשונות, ושב אל הקדוש ברוך הוא בכל לבו ונפשו, לבל יזכר ויפקד ויעלה על הלב לעולם, לעשות כמעשהו הראשון, ונמצא עשיות פרטי המצות, גורמים תשובה השלימה וחרטה הגמורה, לטהר ולנקות מלא קומתו מכל מום, בכדי שיוכל לגשת ולקרב את עצמו אליו יתברך, בעשיות מצות לעשות מצות המלך, שעושה בעצמו ובכבודו.

(אור המאיר סוכות)

הסוכה מלא שמות וקדושה שמסבבים את האדם

דפנות הסוכה שהם עיקר המקיף הם שתיים כהלכתן ושלישית אפילו טפח (סוכה ד:), ושתיים כהלכתם שהם כמין 'גם' הם דל"ת כזה ד, ושלישית אפילו טפח היא היו"ד, וזה הוא המקיף, ובתוך הסוכה הוא מלא שמות וקדושה שמסבבים את האדם, וזה הוא ממדת אהבה, שמה צריכים לאהבה יותר שהקדוש ברוך הוא זיכנו לעשות מצותיו ולישב בצל שדי, וציונו ליטול לולב ואתרוג, ולנענע מדת צדיק להביא שפע לכל העולמות, ומזה מקבל תענוג והתפארות.

(תולדות אהרן סוכות)

סוכה בצורת אות ה'

הנה מכל בחינות סוכה אור המקיף שלה היא בינה שהוא אימא עילאה המסככת על בניה. ובינה היא ה"א עילאה, וה' אשורית נכתבת בשני קוין כשני דפנות והנקודה שבתוכה היא יו"ד, וזהו שדרשו ז"ל שסוכה היא שנים כהלכתן ושלישית אפילו טפח שסוכה היא רומזת על ה"א עילאה. וזאת עיקר עבודתנו בימים הקדושים אלו להעלות המלכות שמים להמוחין שאימא עילאה תחופך על המדות ויתגלה מלכותו יתברך שמו, ועיקר כוונת הבריאה היה בשביל זה שיהיה שכינתו בתחתונים.

הוא מאיר בה ונעלמת הבחינה זאת מהשיג, מכל שכן שאין להשיג המסך בינה ובין אור אין סוף, לכן אי אפשר לומר שיש מסך מבדיל בינה ובין אור אין סוף ברוך הוא, כיון שאור אין סוף מאיר בה כל כך עד שאי אפשר להשיג גודל הבהירות הנפלא והאור.

נמצא שבחינת סוכה עליונה שיש

קצת הבדל בינה לאור אין סוף כנזכר לעיל, שאין ערך בינה לבורא ברוך הוא, ועם כל זה אור אין סוף נראה בתוכה. על דרך זה אנו עושין סוכה, והיא כמו הצל מהסוכה עליונה, כי מסככים אותה בסך שאין עבה כל כך כמו תקרת הבית, הגם שעם כל זה היא מסך מבדיל קצת, זהו אינו בחינת מסך מבדיל לגמרי, כיון שהכוכבים ואוויר השמים נראה בתוכה, ולכן נקרא צל סוכה עליונה.

והרמז במה שכוכבים נראים דרך

הסך, כי 'כוכב' אותיות 'כ"ו כ"ב', כי השם הוי"ה הוא בחינת נקודה פנימיות של האותיות המתגלגלים ברל"א שערים וצרופים, כידוע מבחינת צירופים אלו בספר יצירה (פ"ב מ"ד), ומשם מאירים בחינות אלו כנזכר לעיל שהוא שם הוי"ה וכ"ב אותיות לבחינת סוכה, וזה מורה שמצות סוכה היא כלל התורה, ועל ידה אנו דבקים בה' יתברך.

(זרע קודש סוכות)

כאשר חכמים הגידו (תיקו"ז תל' יג טט, א. ויק"ר ל, ב) בסמניהם, מאן נצח דינא, מאן דמאני קרבא בידיהו, ולגודל טובותיו יתברך העודפות על עם קרובו ישראל, אמר ככה, לא די שמסר כזה לעם קרובו, להראות בעליל לארץ שהם מהמנצחים ולא מהמנוצחים, במאני קרבא אשר בידיהם, אלא עוד זאת הראה לטובה אות, ביתרון שאת, והושיבים בסוכה גם כן, לעטרם באורות מקיפים, וזהו שאמר על כללות עם ישראל, סכותה לראשי בסוד הסוכה, שהיא אורות המקיפים, ביום נשק ביום קדוש כזה, שאנו הולכים עם הנשק המורה למאני קרבא, וחיבה יתירה נודעת להם, וטובים השנים מהאחד, עם המאני קרבא מנצחים דינא ובונים את השכינה בחסדים הפנימים, ובישבת סוכה באורות המקיפים, כנוודע למשכיל למעלה ומבין מדעתו, (אור המאיר סוכות)

הסוכה היא מעין עולם הבא

קדושת הסוכה שהיא דירה דקדושה בעולם הזה מעין עולם הבא, שדרשו חכמינו זכרונם לברכה על פסוק 'כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל' (במדבר כג כג) שישראל יהיו נתונים לפנים ממחיצת מלאכי השרת, ומקום הפנימי הלז צומח ממחיצת סוכה בעולם הזה, שאין

ולכן יסד הפייט (בשחרית ליום א' דסוכות) וכל המקיים מצות סוכה כאילו קיים כל התורה כולה, מפני שרומזת על ה"א עילאה אשר בשביל זה נברא העולם שידעו כל הברואים כולן ממלכותו יתברך שמו.

(מאור ושמש סוכות)

העיקר הוא היחוד והדביקות

'זיעקב' נסע סכתה ויבן לו בית' (בראשית לג ז). פירוש עיקר עבודתו של יעקב אבינו עליו השלום היה תמיד ביחודים והדביקות הנרמז בתיבת 'סכתה' המרמזת על היחוד כידוע, ואף שהיה צריך לחשוב בעניני ביתו והונו לא היה מעיין בהם בעיקר מחשבתו, אלא בהבנה בעלמא. וזהו ויבן לו ביתו הבנה, ולמקנהו עשה סכות, פירוש עיקר קנינו דהיינו לקנות עולם הבא היה רק יחודים והדביקות והבן. (נועם אלימלך וישלח)

סכותה לראשי ביום נשק

דוד המלך כשבא להחזיר שבח והודאה על עומק סוכות, בעוצם הכרתו השיג כל זה, והתחיל לפאר ולרומם שמו יתברך, על רבוי טובותיו וחסדיו הנוהג עם עמו ישראל, ורומז (תהלים קמ, ח) סכותה לראשי ביום נשק, כי כבר נודע שהלולב עם מיניו ואתרוג, נקרא מאני קרבא,

שבעינן שבחינת קבלת עול מלכות שמים יהיה תמיד אצלו בבחינת עראי במדרגה זו שהשיג לעת עתה, וליך למדרגה יותר גדולה מזו על ידי השתוקקות, ולא לקבוע דירתו ח"ו במדרגה זו שהשיג מחמת שיחלוט בדעתו שהשיג כל מה שצריך להשיג, שזה הצדיקים גמורים שהשיגו כל מה שהיו צריכים כפי שורש נשמתם מיעוטה דמיעוטה המה.

וזהו אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני (קהלת ז כג), פירוש כשאמרתי א"ח כמ"ה, א"ח הוא מלשון דבקות, וכמ"ה הוא בחינת מלכות גימטריא אדנ"י, היינו כשאמרתי שדבוק אני לבחינת מלכות, אז היא רחוקה ממני. ועיקר קבלת עול מלכות שמים הוא להשתוקק תמיד יותר ויותר בכלות הנפש ממש. (בת עין סוכות)

סוכה - וה' בהיכל קדשו

סוכה, ראש התיבה וסופה הוא ס"ה מספר שם אדנ"י, ואותיות אמצעים הם כ"ו מספר שם הוי"ה ברוך הוא. והענין כי בראש השנה ויום הכיפורים החיצונים מסטינים עלינו, ואנו מוכרחים לשלוח שעיר לעזאזל. והשעיר נתונה לו בכדי שלא ישטין עלינו. ואחר כך מברחים את עצמינו לסוכה, ואנו מתחבאים שם. והוא על ידי שאנו מקבלים עלינו עול

בעולם מצוה כזו שיתכנס בה כל הגוף, וזקיני הקדוש זכרונו לברכה אמר מפני שאחר יום כיפור מתנקה האדם בכל גופו, לכך נקבע זמן זה למצוות סוכה, שכדאי להאסף כל הגוף ישראל לתוך מחיצות המצוה.

(שפתי צדיק יום א' דסוכות)

להשתוקק תמיד למדריגה גבוהה יותר

צריך לקבל עליו עול מלכות שמים באמת לאמיתו, ועיקר השלמות הוא כשמתבונן בדעתו ומבין בעצמו שלא הגיע לקבלת עול מלכות שמים בשלמות כראוי, ומחמת זה הוא משתוקק תמיד ונכספה וגם כלתה נפשו לה' לקבל על עצמו עול מלכות שמים, היינו השראת זיו שכינתו ית' זה הוא עיקר קבלת עול מלכות שמים, להשתוקק תמיד לילך ממדרגה למדרגה. אבל כשעומד תמיד במקום אחד מחמת שמוחלט בדעתו שהגיע לקבלת עול מלכות שמים בשלמות, ומחמת זה אינו משתוקק יותר לילך למדרגה גדולה מזו, זה אינו אפילו התחלת קבלת עול מלכות שמים, מחמת שזה הוא בחינת גסות הרוח, ולא די שאינו מקבל עליו וח"ו הוא להיפך כאלו דוחק כביכול רגלי השכינה כדאיתא בגמרא (ברכות מג ע"ב).

וזה הוא סוכה, היינו בחינת מלכות שמים, דירת עראי בעינן, היינו

מעשרים אמה שצריך שתסכך על הזעיר ונוקביה שכל אחד כלול מעשר קדושות והם יחד עשרים. ועל כל פנים צריך שלא תהיה פחותה מעשרה שרומז לבחינת סוכה המסכת על הזעיר אנפין לבדו או על המלכות לבד כידוע:

והנה בשמות המקיפים הם שמות אהי"ה עם המילויים שהם קנ"א קס"א קמ"ג שהם הצלם אלהים הם החותם שעולים תנ"ה כמנין חותם עם הכולל, והשמות הפנימים הם שמות הויו"ת עם המילויים, והאדם היושב תוך הסוכה הוא דוגמת אדם העליון שהוא הזעיר אנפין שפנימיות שלו הוא שם מ"ה שעולה כמנין אדם. והזעיר אנפין הוא כלול מעשר קדושות וכל קדושה הוא בחינת אדם ויש בו עשר פעמים שם מ"ה שעולה ת"נ, ועל ידי הקפת הלולב ונענועיו האדם ממשיך שמות הפנימים והמקיפים לתוכו ועל ידי זה נמתקין הגבורות ומתבטלין אחיזת החיצונים: (מאור ושמש סוכות)

יהודי מקיים המצוה רק כדי שיהיה נחת לפניו יתברך

עיקר מצות סוכה, תשבו כעין תדורו (סוכה כח ע"ב) וידע שהחסד עליון חופף עליו בכל מקום שהוא, אחרי שיצאנו בדימוס ביום הכפורים ובטהרה, ואנחנו חלק ד' חופף עלינו

מלכות שמים וממליכים את השי"ת על כל אבר ואבר, שלא לעשות שום תנועה באיזה אבר רק מה שיגזור המלך, ואז אנו מתחבאים במלוכה של מלך מלכי המלכים, ומלכות הוא ניצוץ המתפשט ממנו. והוא מתלבש המלוכה שלו כמו שאמר הכתוב (חבקוק ב ט) 'וה' בהיכל קדשו', היינו שהשם הו"ה מתלבש ונכנס בהיכל קדשו, והוא היכל המלך, וזהו סוכה, אותיות ס"ה בקצוות ושם הו"ה באמצע כנזכר לעיל ומתלבש בשם אדנ"י. והבן מאד. (אוהב ישראל סוכות)

כל מגמתינו בימי החג בשיבת הסוכה ולולב והקפות להמשיך פנימיות אלהותו עלינו, ולהכנס מקדושה לקדושה, ולהמשיך על ידי זה החמשה חסדים שיושפע על הכנסת ישראל, ועל ידי זה יתיחד השם הו"ה בשם אדנ"י, ויהיה הו"ה בהיכל קדשו, ויומתקו כל הגבורות בשרשן. (מאור ושמש סוכות)

סוד גובה הסוכה

הסוכה צריכה שתהיה גבוה יו"ד על כל פנים, ושלא יהיה הסכך למעלה מעשרים אמה. והענין הוא כי הסוכה היא אימא עילאה והיא מסכת על הזעיר ונוקביה כשמתיהדין שלא תהיה בהם אחיזת החיצונים. והזעיר ונוקביה כל אחד כלול מעשר קדושות, ולכן צריך שלא יהיה הסכך למעלה

בתורת צדקה (זה"ק נשא קמח). לא
בתורת שכר:

אבל האומות אפילו לאחר שיראו שיתחייבו בדין, ירצו דוקא איזה דבר כדי לקבל שכר, ונותן להם הקב"ה מצות סוכה, שהוא כמ"ש לרמז שהחסד השם יתברך חופף עלינו בכל מקום, אפילו המצטער היושב חוץ לסוכה כאלו הוא בסוכה, מחמת גודל הדביקות שהוא בנפש הישראלי והשתוקקותו להשם ב"ה וב"ש ויתעלה זכרו, ואינו עושה המצוה משום טעם בעולם רק לנחת לפניו יתברך, ואם הוא יתברך פוטר מהמצוה מקבלים במחשבתם כאלו עשו:

ולכן האומות שלא כן חלקם, כי הם מעולם הפירוד וכל חסד דעבדין לגרמייהו הוא דעבדין (תיקו"ז ת"ו ו' כב.) ואפילו המצות סוכה שירצו אז הוא כדי לקבל שכר ולא לשם רצון הבורא, ולכן כשמצטערים ואינם עושין המצוה הוא זר בעיניהם, כי במה יקחו שכרם, לזה מבעטים בסוכתם. ומזה יתברר להם דרכי השם יתברך ומשפטיו הישרים, אשר חפץ לזכות לעמו בשכר עולם הבא שכר הרוחני אשר עין לא ראתה, כי הוא גם כן אשר אין בה שום הנאה ותענוג גשמי חלילה, כי הכל הוא עבודת השם יותר מצבא העליונים, ובאמת גם טרם בואם לזה השכר המקווה גם כן בימי

בחמלתו, ואף אם אינו מקיים בפועל הסוכה מחמת שהוא פטור ממנה, מכל מקום הוא יושב בצל קדושת הסוכה, שזאת הוא עצם המצוה תשבו כעין תדורו, כמו שהוא נוהג בביתו שלפעמים הולך ממנה, אף על פי כן נקרא ביתו גם שהוא רחוק ממנו, כמו כן הסוכה וצל הקדושה חופף עלינו, גם שאינו בפועל תחת הסוכה מכל מקום מקרי סוכתו. ולזה נקרא (ע"ז ג.) מצוה קלה, שאין בו טורח, שאין החיוב דוקא לשבת בפועל, ובאם הוא מצטער פטור (סוכה כו.) והוי כיושב בסוכה:

ולזה לעתיד לבא הקב"ה ישלם לאומות העולם על מה שבעטו במצות סוכה (ע"ז ג.) דהנה קשה הא אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו (שם) ולמה מביא אותם לזה שיבעטו. אך באמת הקב"ה מראה להם שישאל ראויים לשכר, ולא המה, כי מבואר (תולין פט.) על פסוק (דברים ז, ז.) אתם המעט מכל העמים, שממעטים עצמיכם, ואינם רואים לעצמם שום זכות, ואפילו אחר פטירתם כמבואר ברבי אבהו (ב"ר סב, ב.) וכמו כן לעתיד לבא עתידים ישראל להפלא על מתן שכרם, כי לדעתם אינם ראויים לכלום ורק הכל בחסד עליון, כמ"ש (ירמיה לא, ח.) בבכי יבאו, וראש המאמינים לאחר כל ההבטחות שהבטיחו הקב"ה החשיבו

על ידי הסוכה נמשך קדושה ודביקות לכל השנה

אנו עם בני ישראל אשר ביום הכפורים ה' מטהר אותנו מכל חטאתינו, ואם היה אדם משיג הבהירות תיכף אחר יום כפורים לא היה יכול לסבול, על כן ציונו ה' יתברך מצות סוכה לצאת מעט מעט מהגשמיות ואנו יוצאין מהבית להסוכה שהוא צילא דמהימנותא,

(והאימא עילאה סוכת עלינו כנשר יעיר קנו על גזוליו ירחף ומגנת עלינו מן המסטינין ומקטרגין), ובימי הסוכות מתגלין עלינו מאימא עילאה חמשה הוי"ת שהם חמשה חסדים ואנו נכנסין מקדושה לקדושה ומחסד לחסד, ועל ידי שהאדם יושב בסוכה בצילא דמהימנותא יכול להמשיך על עצמו קדושה ודביקות על כל השנה. (מאור ושמש סוכות)

בכל יום מימי הסוכות האור מתגלה יותר ויותר

ומפני זה צריך שיוכל לראות הכוכבים בעד הסכך שכוכים הם התנוצצות החסדים שמאירים דרך לבושים, וכוכב גימטריא כ"ו כ"ב, מנין הוי"ה וכ"ב אותיות התורה, לרמוז שאף שה' מסתתר בלבושים וצמצומים אף על פי כן יוכל אדם למצוא התגלות הוי"ה בכל הכ"ב אותיות התורה. וגם סוכה הוא לשון הבטה (כמו שהכל סוכין ביפיה (מגילה יד.)), שעל ידי הסוכה

המשיח, יהיה שכרם בעולם הזה, אך לא יהיה בעיניהם לצורכם רק הכל לעבודת השם על דרך שמבואר ברמב"ם ז"ל (הל' תשובה פ"ט) ולכן ישלם השם יתברך שכרם לעמו, אבל האומות העולם שהם עולם הפירוד אין יכולין להדבק בעולם האמת. (דברי חיים סוכות)

סוכה - אימא עילאה המסככת על בניה

יש לפרש יבוננהו לשון בינה על דרך (סוטה ג.) אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות ונסתלק ממנו הדעת ואחר כך כשחוזר בתשובה אזי הדעת חוזר אליו, וזהו יסובבנהו היינו כשבא לבחינת סוכה שהיא אחר ראש השנה ויום כפור שחזר בתשובה אז יבוננהו לשון בינה היינו שנכנס לבחינת הדעת שנסתלק ממנו עד הנה ובא לבחינת בינה כדאיתא בכוננות שסוכה היא בחינת אימא עילאה שמסככת על בניה, יצרנהו כאישון עינו היינו ששומר מאז הנשמה שנקראת בת עין שהיא נקודה, כנשר יעיר קנו היינו איתערותא על דרך (שיר השירים ב ו) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני גם סכך גימטריא מאה ולכך היא בחינת אמא שהוא אותיות מאה בסוד מאה ברכאין שממנה נשפעים והמשכיל יבין. (דגל מחנה אפרים האזינו)

עלמין ולית אתר פנוי מיניה, כל זה צריך לידע בבירור גמור כל הבא לעבוד ה' וזולת זה לא תתכן עבודתו:

והנה כבר אמרנו על נוסח הברכה שקבעו לנו אנשי כנסת הגדולה לומר אמת ואמונה חוק ולא יעבור שהוא בלתי מובן, וביארנו שכשהאמת היא עם האמונה אז האמונה חוק ולא יעבור, שכל עוד שיש באדם איזה שקר באיזה מדה או בדיבור או באיזה תנועה אי אפשר להשיג האמונה על בוריה, וצריך להסיר ולבער מלבו כל בחינת שקר שיש בו וכל המסכים המבדילים בינו לבין קונו ולתקן כל מדותיו שיהיו בלי שום פניה דקה מן הדקה ואז יבוא לידי האמונה. ושמעתי מהרב הקדוש האב"ד דק"ק נשחזי זצוק"ל שעל ידי האמונה יוכל האדם להחיות מתים ולהפוך כסף לזהב ולשנות כל דרכי הטבע. וגם מי שיש לו אמונה האמיתית אינו מתירא משום דבר ולא יזיקנו שום דבר. ואמונה הוא לשון אמון כמו ואהיה אצלו אמון (משלי ה, ל) שהוא לשון המשכה, שעל ידי האמונה האדם ממשיך עליו נועם אור אלהותו יתברך:

והנה מצות סוכה ביותר נקל לעשותה בלי פניה רק על צד אמונת ה', מחמת שאין במצותה רק הישיבה שאין בה מקום כל כך לאיזה פניה. וגם אבותינו בצאתם ממצרים זכו

אדם יכול להביט ולהשיג האור הגדול. ובכל שבעת ימי הסוכות האור מתגלה בכל יום ויום יותר עד שיוכלו המבקשים את ה' להדבק בשמיני עצרת באור ה' יתברך בדביקות נפלא על ידי שנתקדשו ונטהרו מעט מעט. (מאור ושמש סוכות)

הסוכה - צילא דמהימנותא

הסוכה היא צילא דמהימנותא. ויש להבין למה נקראת צילא דמהימנותא. ונקדים מאמר הכתוב (ירמיה ב, ב) כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעורין אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה, כי הנה לשון סוכה יש לה שני פירושים לשון סכך והגנה, ולשון הבטה כמו שהכל סוכין ביופיה (מגילה יד.). וכבר אמרנו למעלה שעל ידי קיום מצות סוכה האדם ממשיך על עצמו קדושות השבע מדות שנתדבקו בהם השבעה רועים שהמשיכו על ידן אור אלהותו יתברך לעולם, ועל ידי זה נמשכין עליהם החמשה חסדים ונכללים בהיסוד והמלכות כוללת דכוללת שמקבלת מן היסוד. אמנם פתח שער העבודה לכל המצוות והיסוד העיקרי הוא אמונת אלהי עולם לידע בבירור ולהכיר בוראו ואת מי הוא עובד ולשם מי הוא עושה המצוות ההם, ודאיהו עיקרא ושורשא דכולי עלמין ומסבב כולי עלמין ובתוך כל עלמין וממלא כל

שעשו אבותינו שיצאו למדבר ארץ אשר לא עבר בה איש. ולכן נקראת סוכה לשון הבטה והתבוננות בדבר להתבונן על ידה באמונת אלהי עולם, וגם סוכה לשון סכך והגנה שהסוכה מגנת עלינו מכל מיני מקטרגין ומכל רע, וגם לעתיד ינצלו ישראל על ידה מלהט היום הבא כמאמר הכתוב (ישעיה ד, ו) וסוכה תהיה לצל יומם מחורב ולמחסה ולמסתור מזרם וממטר כי ימטר על רשעים וגו', שגם לעתיד ינצלו על ידי הסוכה שהיא צילא דמהימנותא והסוכה תגין עליהם מחמת האמונה שהאמינו בה' בעולם הזה ועשו כל המצוות מחמת אמונתם בו יתברך, וקיבלו עליהם עול מלכותו והמשיכו אלהותו עליהם ולכן לא יזיקו להם חום השמש ולהט יום הבא וינצלו מכל מיני פורעניות:

(מאור ושמש סוכות)

ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו למען ידעו דורותיכם וגו' רוצה לומר שהסוכה היא בחינת הדעת על דרך משל האדם שאוכל ושותה משיג הטעם ויודע וכשאינו אוכל אף על פי כן נהנה בראייתו את המאכל וכן אמרו רז"ל להדיא אינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו הרי נהנה בראיה וכשאינו אוכל ואינו רואה אינו משיג כלום וכן יש דברים בתורה שהאדם משיגם הטיב בדעת ממש

לענני כבוד בזכות האמונה שהאמינו בה' ויצאו לארץ לא זרועה ולמדבר שמים בלתי מיושב וגם צידה לא עשו להם, ולכן גם ה' שילם להם פעלם ומשכורתם וסבבם בענני כבוד לחופף עליהם מחום השמש ולשמרם מכל נזק, ועל ידי כן המשיכו אור אלהותו יתברך עליהם ונתדבקו במדת אבותינו השבעה רועים שהיה גם כן כל מגמתם להמשיך שכינתו יתברך בתחתונים. ומפני זה זכו לשבעת ענני כבוד שהם כנגד השבעה רועים והמשיכו עליהם וכללו בעצמן כל החסדים הנשפעים על הכנסת ישראל ועל ידי זה זכו לכל הנסים ולקבלת התורה:

וזהו מאמר הכתוב כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולותיך, מלת כלולותיך לשון כללות, שאני זוכר לכם החסדים הראשונים שכללתם בעצמכם כל החסדים הנכללים בהיסוד להשפיע אל המלכות שהיא כוללת דכוללת, וזה נשפע עליכם מפני שהאמנתם בי והלכתם אחרי בארץ לא זרועה:

ולכן נקראת סוכה צילא דמהימנותא מפני שהיא מרמזת לסוכת ענני כבוד שהיו ישראל במדבר על ידי האמונה שהאמינו בה'. וגם אנו מקבלים עלינו אמונת ה' על ידי הסוכה שאנו יוצאין מבתנינו ונוה שאנן לסוכת עראי מחמת אמונת ה' כמו

בפנימיותו השגה של אכילה ושתייה
כאמור למעלה. (מאור עינים האזינו)

וסוכה תהיה למחסה ולמסתור

בלתי אפשר להמשיך ההשפעה
למעלה אם לא ע"י כלי
המקבל. וצ"ל הטעם למה הוא כך,
מפני שהקדושה העליונה בהירה
ומאירה מאוד וא"א לסובלה, וע"י
עשיות המצוות שהוא כלי המקבל
מתלבשות בתוכה האור העליון ויוכל
האדם לסובלו ולקבלו, כדמיון אור
השמש ששמו הבורא ית' בתוך נרתקו
בכדי שיוכלו ברואי עולם לסובלו:

ואפשר לומר שזהו רמז הפסוק
וסוכה תהיה לצל יומם. אם
הוא מדבר במקיימי מצות סוכה אז
הוא כפשוטו, וסוכה מצות הסוכה
תהיה להם למגן ולצל המציל מפני
האור העליון שיוכלו לקבלו כנ"ל,
שהיה להם המצוה הזאת כנרתיק וצל
בכדי שיוכלו לסבול האור. וז"ש יומם
כידוע שהחסד המתפשט ומשפיע
נקרא יומם, כמו יומם יצוה ה' חסדו,
ויהיה להם הסוכה לצל ולקבל בתוכו
ההשפעה. ואם הוא מדבר באותן
השמח' בשמחת בית השואבה יהיה
פירושו כך, וסוכה ר"ל רוח"ק הנקרא
סכ"י, תהיה להם, מחמת שעשו
מתחלה צל ונרתק להשתלשל בתוכו
קודש העליון שהוא העולם התענוג

ויש שאינו משיגם רק רואה שכתוב
לפניו כן ואינו משיג טעם הדבר אבל
אם אינו יודע ואינו רואה הרי אינו
כלום והאדם צריך להכניס אליו הדעת
ויש מצוה אכילה ושתייה בסוכה הוא
ענין השגה ממש בענין ויחזו את
האלהים ויאכלו וישתו שהשגה גלויה
נקרא אכילה ושתייה מה שמשיגים
ויודעים כאלו טועם דבר הנאכל
ומשיגו וזהו למען ידעו דורותיכם
שיכניסו הדעת אליהם ויש השגה
למעלה מזה שאינו יכול ליכנס לפנים
להבין ולדעת והוא בסוד השגה דבר
שעומד לפניו כמבואר במשל וגם זה
נקרא דעת והשגה ועל דרך משל מי
שעושה חסד עם בני אדם ומאכילם
ומשקם זה החסד נכנס בהם ומפני
שצריכים עוד חסד שאי אפשר
להשפיע בתוכם כגון מלבושים שהן
חוץ לגופו זה החסד נקרא מה שמקיף
אותו מבחוץ וכן מה שמבינים את
האדם סוד הבורא איך להבינו נקרא
חסד המקיף עליו ולכן גבי אברהם
כתיב (בראשית כ"א, ל"ג) ויטע אש"ל
בבאר שבע אכילה ושתייה לווייה שעל
ידי אכילה ושתייה קרבם אל השם
בסוד ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו
שעשה חסד אתם ועל ידי זה חיבר
אותם אל השם סוד לווייה לשון חיבור
ואחר כך הבינם בבניה יתירה סוד
השם אשר ממנו הכל וסובב הכל זה
הבניה הקיפם מלבד מה שנכנס

התופס בקצה אחד תופס בהכל

הנה נודע כי גם שמצות סוכה הוא מצוה בפ"ע, ומצות לולב ומיניו הוא מצוה בפ"ג, מ"מ מישך שייכי להדדי שצריך נטילת לולב בתוך הסוכה כמבואר בכתבים, כי סוד לולב לעורר חסדים שבדעת לצורך הנוק' שדעתה קלה כנודע וכו', ודעת גנוז ביסוד אמא שהוא סכך הסוכה וכו' יעו"ש. וז"ש מצוה קלה יש לי וכו', איברא היכי דאי אפשר לקיים סוכה מאחר שהוא מצטער בה, משום זה אין לבטל מצות לולב שהיא מצוה בפ"ע גם ששייכים להדדי:

ובזה יובן ש"ס דע"ז שאמר מצוה קלה, רמז ללולב ג"כ, לעורר הדעת שהוא קלה בסוד נשים דעתן קלה יש לי, וסוכה שמה וכו', ור"ל שהש"י מצד רחמיו רצה לזכותן בכל המצות ע"י קיום מצוה א' וכפסק הרמב"ם וכו' כי הכל אחדות א', והתופס בקצה אחד תופס בכולו. והם כשהקדיר להם חמה בעטו במצות סוכה שנא' ננתקה את מוסרותימו וכפי' מוהרש"א, ובעטו גם במצות לולב ומיניו שנקרא ענף עץ עבות שנאמר ונשליכה ממנו עבותימו דייקא. ונהי דמצטער פטור מסוכה למה בעטו בלולב נהי דשייכים להדדי וכנ"ל, ולכך הבעט בחק א' מאחר שהכל אחדות א' לא נשאר בידם כלום, ושפיר פערה פי לבלי חק כמ"ד הנ"ל וק"ל: (תולדות יעקב יוסף וזאת הברכה)

בתוך השמחה של מצוה שהוא קודש המתפשט, אשר משם שואבים רוה"ק מעילא לתתא על ידי וא"ו המתארך שהיא חסד המתפשט על ידי יומם. וזהו שסיים מחורב למחסה ולמסתור מזרם וממטר, ר"ל שהוא כלול מכל הו"ק שהם כלולים מחו"ג שהם אש ומים לשון חורב ומטר, כי כן גם הצל אשר עשו שהוא השמחה של מצוה תהי' ג"כ כלולה מאהבה ויראה הנקרא חו"ג, ע"כ תהיה להם למחסה ג"כ מחורב מזרם וממטר.

כי ידוע שיש ב' מיני יצה"ר המחטיאים את האדם ח"ו, אחד המבטלו מלקיים מ"ע ואחד המסיתו לעבור על מצות לא תעשה. והנה היצר הרע המבטלו ממצות עשה הוא דמיון המים שטבעם קר ולח, כך הוא נותן באדם קרירות וחולשת וכבידות הגוף ועצלות שיהיה נמנע מלקיים מצות בוראו, והיצה"ר הב' הוא המחמם ומלהב את האדם ר"ל דמיון האש לעבור על ל"ת. וז"ש כי בעשותם כל אלה, דהיינו שיעשו המצוה בשלימות בדחילו ורחימו שהם חו"ג, ויגרמו בזה להמשיך החסד העליון שהוא יומא כלול מחו"ג שהם כל הו"ק כנ"ל, וישאבו רוה"ק שהוא הסוכה, תהיה להם למחסה ולמסתור מב' מיני יצה"ר הנקרא חורב ומטר שהם אש ומים כנ"ל: (מגיד דבריו ליעקב אות קצז)

יומם דאזיל עם כולהו יומין - חג האסיף

כתיב (תהלים מב, ט) יומם יצוה ד' חסדו ר"ל יומם הוא ע"ד שכתוב וענן ד' עליהם יומם שהוא מורה על כל הימים של סוכות שהם בחי' המקיפין מענני כבוד שהוא בחי' החסדים. וז"פ יומם יצוה ד' חסדו שבחי' החסדים יצוה ד' להתנהג בכל הימים של סוכות. שבחי' החסד הראשון של סוכות הוא מתפשט על כל שבעת הימים להקיף על ישראל. והוא שכתוב. וסוכה תהי' לצל יומם ענין הצל הוא כמ"ש (שיר השירים ב, ג) בצלו חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחכי. שהוא רמוז על בחי' הצל של סוכה ופרי עץ הדר של אתרוג. הנה זה הפי' חסד דאזיל עם כולהו יומין של סוכות כנ"ל. וזהו ואברהם זקן בא בימים דעאל ביומין עלאין ביומין ידיען ברזא דמהמנותא הרמז על התפשטות החסדים והשפעות הקדושה במדות העליונות כנ"ל.

אמנם עיקר ענין בחי' החסדים המקיפים של סוכות הוא שהסוכה תהי' לחסות מזרם וממטר ר"ל שכל בחי' המצות ומעש"ט של ישראל שלא עלו לרצון כל השנה ונשטפו בזרם מים כבירים הנה עתה בסוכה יכנסו כולם תחת צלא דמהמנותא עם ישראל ואור הסוכה תקיף עליהם בהקדושה אשר לד' לעלות לרצון תמיד. והוא בחי' אברהם

בא בימים שבא בכל הימים לפני ד' אחד מהם לא נעדר וזהו חסד דאזיל עם כלהו יומין לפני ד' לרצון כמ"ש (תהלים כז, ד) שבתני בבית ד' כל ימי חיי כו' כי יצפנני בסוכה (תהלים כז, ד) ר"ל מה שישבתי בבית ד' עם כל ימי חיי אחד מכם לא נעדר הוא יצפנני בסוכה (שם כז, ה) כנ"ל.

והנה לכך נקרא החג הזה (שמות לד, כב) חג האסיף שמאסף כל המחנות המצות ומעש"ט שלא עלו לד' ונשארו לבסוף הסוכה מאספם תחת הקדושה והחודש הזה הוא מסוגל לכך כמו שמבואר בשופר שהוא מעלה כל המצות לזכרון לפני ד' כמו שרמז בהמשנה (ר"ה כז, ב) עיין רש"י במשנה) כל הקולות כשירים בשופר ר"ל כל הקולות של ת"ת ותפלה כשירים ועולים בשופר וכל החודש נקרא בשופר כמ"ש (תהלים פא, ד) תקעו בחודש שופר שהוא המתקת הדינים וזהו (ישעיהו כח, א) כשופר הרם קולך שע"י השופר ירים קולך בת"ת ותפלה לעלות לפני ד' תמיד כנ"ל אמן:

(תפארת שלמה סוכות)

הסוכה הוא כמו בית המקדש

הנה לולב שהיה ניטל במקדש הוא להמשיך ברכאין דלעילא, וזה רמז **ניטל** גימטריא מאה, הוא רמוז למאה ברכאין, והוא במקדש, כי בהר ציון 'שם צוה ד' את הברכה' (תהלים

הסוכה, שהוא כמו בית המקדש, אשר בחר ד' שמשם תצא הברכה על ישראל, אמן. (תפארת שלמה סוכות)

סוכות, הוא (שיר השירים א ד) 'הביאני המלך חדריו' דוגמת המקדש. הושענא רבא גמר ימי הסוכות הוא חותם אותיות חומת ירושלים, וזה לעומת הררי מקדש. שמיני עצרת הוא זמן יהודי ישראל באביהן שבשמים, ונתקיים בישראל (שיר השירים ז יא) 'אני לדודי ועלי תשוקתו'.

(שם משמאל שמחת תורה תרפ"א)

קלג ג, לכך צריך שם כל שבעה להשפיע כל טוב וחסדים מדעת עליון לכל שבעה יומין עלאין. אבל משחרב בית המקדש ופסקה הטובה, התקין רבן יוחנן בן זכאי שלא תפסק הברכה, ושיהיה הלולב ניטל גם במדינה בהסוכה כל שבעה, כי הסוכה היא מלאה ברכת ד' כמו בית המקדש. וכן **סכך** גימטריא מאה, למאה ברכאין, וכמו שחל שם שמים על החגיגה כך חל על הסוכה (סוכה ט), והוא שרמז הכתוב (דברים טז טו) 'שבעת ימים תחוג לד' אלהיך במקום אשר יבחר', והוא

ארבעת המינים

ארבעת המינים הם רק לישראל

ידוע שד' מינים הם ד' אותיות הוי"ה, ובלקחם איש הישראלי בידו הוא מעורר שרשם. כמו שתקינו הקדמונים בתפילה קודם נטילת לולב, אותיות שמך המיוחד ויהיו לאחדים בידי וכו', שהוא מעורר שורשו שהוא שם הוי"ה. וא"כ אף אם ה' אחד מאומות העולם לוקח ד' מינים לא היה עושה שום פעולה והתעוררות בלקיחתו, כי אלו ד' מינים אין הם שורשם כי הם ד' אותיות הוי"ה אשר אין להם אחיזה ושורש בו, אבל ישראל מעוררים בהם דברים גדולים בלקיחתן ועושים יחודים למעלה. וזהו

אני לדודי ודודי לי

לולב ומיניו הם הכל בגימ' חיים. דהיינו ערבה גימטריא ד' פעמים חיים (עם ד' אותיות והכולל). אתרוג עם ב' כוללים גימ' ט' פעמים חיים. וגם אמר שר"ת א"ני ל'דודי ו'דודי ל'י עם הכולל גימ' לולב. כי כן הוא כוונת הלולב ומיניו. כמ"ש בפע"ח. ומעלין אותם עד השורש שלהם. שהוא הדעת דז"א. ומקבלין הארה משם. ואח"כ אנו ממשיכין אל הנוקבא, ע"ש. וזהו תחלה אני לדודי. ואח"כ דודי לי. ואיני זוכר היטב.

(אמרי פנחס סוכות)

איש ולויות, כמו הלולב ואתרוג הנזכר בזוהר ותיקונים, וכן שאר ענינים. (עבודת ישראל בהעלותך)

ע"י ארבעת המינים נמשכים י"ג מידות הרחמים

ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפות תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל (ויקרא כג, מ). יש לרמוז בזה הענין כי כל מגמת עבודתנו עתה להמשיך חסדים גדולים על כנסת ישראל, ועיקר הוא להמשיך חיים ומאן דיהיב חיי יהיב מזוני, וחיים נשפע ממקום גבוה מאד מה"ג מכילין דרחמי כמאמר הכתוב (משלי טז, טו) באור פני מלך חיים. והנה ידוע מאמר חז"ל (שבת קנב.) הדרת פנים זקן, ולכן הי"ג מכילין דרחמי מתוארים בשם הדר שהדרת פנים זקן כמאמר הכתוב (דניאל ז, ט) ושער רישיה כעמר נקי, ועל ידי קיום נטילת לולב ואתרוג אנו ממשיכין הי"ג מכילין דרחמי. והמקור של הי"ג מכילין דרחמי הוא נוצר חסד לאלפים (שמות לד, ז) שהוא נחל עליון, ועל ידי שאנו ממשיכין הי"ג תיקוני דיקנא עם המקור שהוא נחל עליון נמתקין כל הגבורות והן כפוין תחת החסדים ונקשרין בשורשן, ונשפע מהמקור של הי"ג מכילין דרחמי חיי בני מזוני על כנסת ישראל: (מאור ושמש סוכות)

אומרו שלוקחים בימינם ובשמאלם, ר"ל שמראים בזה ששורש נשמותיהם ושמותם כלולים מחו"ג כנ"ל, רק מפני ששרשם משמות היות עצמן שהם רחמים גמורים נתגברו החסדים על הגבורות והדינים, ונצחו הדין. וזהו נעימות בימיך נצח, כי שמותיהן נאין להם והם נאין לשמותן, משא"כ אומות העולם שהם רחוקים מזה השורש ומה לתבן את הבר, אף אם היו מצוים ועושים מעשיהם כעורים ושמותן כעורים. ולכן ניתנו ד' מינים אלו לישראל ושהיו לוקחים בימינם ובשמאלם כנ"ל:

(מגיד דבריו ליעקב אות קצו)

הלולב והאתרוג מרמזים דבקות כנסת ישראל עם דודה

הנה קבלנו מאדומו"ר הגאון מורנו הרב דוב בער זלה"ה צירוף 'חצוצרות' חצי צורות, דהיינו שהיו מרמזים על כנסת ישראל עם דודה, שהם כחצי צורה כל אחד לבדו כביכול כבודו לפי רצונו הנורא יתברך כל אהבתו והתדבקותו בתאומתו כנסת ישראל, והיא גם כן משתוקקת ומתדבקת בנפש רוח ונשמה לבוראה יתברך, עד שהכל נכלל באחדות. וכיוצא הרבה מצוות שצונו הבורא ברוך הוא לרמז בהן היחוד והדבור כמעט

המלחמה כמ"ש והידיים ידי עשו [לכן בשבת אין צריכין לולב שהיא יומא דנשמתין ולא דגופא והיא יום מנוחה]. ועל שנים אלו דורש במדרש הבונה בשמים כו'. ואגודתו על ארץ הוא לולב ומיניו. וכתוב ויהי נועם ה' כו' הוא בחי' הסוכה ומעשה ידינו הוא בחי' הלולב:

(שפת אמת סוכות תרמ"ט)

אתרוג

אתרוג בגימטריא תורה

אתרו"ג עם הכולל בגימ' תור"ה ועם הג' מינים הוא תרי"ג, ותור"ה עם הכולל הוא בגימ' ברי"ת וכולא חד. (אמרי פנחס סוכות)

ע"י האתרוג והסוכה נעשה התיקון השלם

ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר וכו' ואמרינן בגמ' (סוכה לה, א) זה אתרוג הדר באילנו משנה לשנה. והנה כן בסוכה אמרו ז"ל (שם ב, א) עד עשרים אמה אדם יודע שהוא דר בסוכה למעלה מעשרים אמה אין אדם יודע שהוא דר בסוכה. יש להתבונן בלשון חכמים במה שאמרו אצל לולב וסוכה לשון דר. זה דר באילנו וזה דר בסוכה כי לא לחנם הוציאו דבר זה מפייהם. אך הנה רמזו לנו בזה דהנה כתיב (ויקרא יח, ה) (אלה המצות) אשר יעשה אותם

להטות כל האיברים אל השי"ת

בשם אמו"ז ז"ל ולקחתם לכם. ליקח עצמותינו אל הבורא ית'. והיינו כדאיתא במדרשים אתרוג דומה ללב לולב לשדרה הדס לעינים ערבה לשפתים. וצריך האדם לכון להטות כל איברים הללו אליו ית' והמצוה שמרמז לזה מסייע ג"כ לאדם כי כל מצוה היא הבטחה ג"כ שמתקיים לבסוף ע"י שמרמזים שחפצים בזה: (שפת אמת סוכות תרל"ט)

מקבלים את הדעת

במצות הלולב ומיניו. שמעתי מפי מו"ז ז"ל כי במצות סוכה בא שפע הדעת כמ"ש למען ידעו. ובלולב מקבלין בני"ה הדעת כמ"ש ולקחתם ומובן ביותר לפי מה ששמעתי ממנו ז"ל פי' לקח טוב נתתי לכם. כי השי"ת מלבד שנתן לנו התורה גם הלקיחה שלנו הוא מסייע לנו להיות כלים לקבל הטוב. ודפח"ח. וכן הוא במצות ולקחתם שנתן לנו לולב ומיניו והודיענו כיצד יוכל כ"א לקבל הדעת. זה בכח התורה וזה בכח המצות. והם כנגד האיברים כמ"ש במד'. ואיתא כי לולב ומיניו הם מאני קרבא. והענין הוא כי הוא תיקון בחי' הגוף. כי הסוכה הוא שם ה' שנקרא עלינו בחי' תש"ר וראו כל עמי הארץ כו' שם ה' נקרא עליך. ולולב הוא בחי' תש"י. ולקחתם ביד ובזה הוא

תצמיח לך קרן ישועה במהרה וזהו שאמרו חכז"ל בהשני מיני דר אצל סוכה ולולב כנ"ל.

(תפארת שלמה סוכות)

אתרוג דומה ללב - שיהיה לבו מסור בידו

ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר וגו', אתרוג דומה ללב, שיהיה לבו מסור בידו, כי העיקר הוא הלב. ולכך ולקחתם לכם ביום הראשון ראשי תיבות הל"ב, ליקח לעצמו את הלב. ועל זה אמר המדרש ראשון לחשבון עונות, כלומר מכאן והלאה חושבנא לעמוד לחשבון על כל שעה ורגע לבלי להוציא לריק ולבטלה, כי אם לעבוד תמיד את ה' בשבתו ובקומו ובלכתו, כמו שאמרו (אבות פ"ב מ"ב) כל מעשיך יהיו לשם שמים, שאפילו דברים של רשות אכילה ושתייה וכל צורכי גופו יהיו כולם לעבודתו יתברך או לדבר הגורם עבודה. וזהו שאמרו בגמרא (סוכה לה.) פרי עץ הדר, שטעם עצו ופריו שוה. כלומר שענינים של רשות, הדומה לעץ הגורם עבודה ומוציא פרי, הן מצות ומעשים טובים, שניהן שוים לטובה. וזהו שאמרו הדר באילנו משנה לשנה, על דרך שכתב הזוהר פרשת וירא (קב ע"א), והשענו תחת העץ (בראשית יח, ד), לקבל קודשא בריך הוא קאמר, דאיהו אילנא דחיי לכולא,

האדם וחי בהם אני ד'. והכוונה בזה הוא כי כל עשיית המצות ומעש"ט הם לצורך תיקון אדה"ר הרמוז לאד"ק כי ע"י פעולת המצות נתקן כל קומת האדם וחי בהם. והנה כן מובא בגמ' לחד מ"ד עץ שאכל אדה"ר אתרוג ה' לכן ע"י מצות האתרוג תתקן פגם אדה"ר. האמנם כי מבו' בזוה"ק והאר"י ז"ל כי ענין פרי עץ הדר רמז ליסוד והנה אצל אדה"ר נאמר (בראשית ג, יח) וקוץ ודרדר תצמיח לך שהוא רמוז על נוקבא דסט"א שהם ב' ד"ר ד"ר ובקדושה התרין נוקבין הם לדור דור הללויה. וז"ש בתיקון הגאולה (שמות ג, טו) זה שמי לעולם וזה זכרי לד"ר ד"ר כתיב חסר הרמז על ביטול של הסט"א ד"ר ד"ר כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ וימלוך ד' אלהיך ציון לד"ר וד"ר (תהלים קמו, י), והנה כאשר האתרוג הוא תיקון פגם אדה"ר לכך הוא נקרא פרי עץ הדר כי הוא בחי' היסוד שלשם ישוב הכל אל תיקונו וזה לשון הדר לשון החזרה וכן (שם קמט, ט) הדר הוא לכל חסידיו ע"י החסידים יחזור הכל אל תיקונו. וזה בתיקון היסוד שנקרא הדר וזה רמוז פרי עץ הדר שיחזור פגם עץ הדעת וזה ה' ענין דור המדבר דור דעה נגד הקליפה דור הרע. וזה הימן ודרד"ע. והנה זהו ע"י מצות אתרוג והסוכה אור פנימי ואור מקיף נעשה התיקון לדור דוד לבטל קליפות ד"ר ד"ר שיהי' הגאולה במהרה ומדר דר

אלא שמתגאה, וזהו "אל" תבואני "רגל" גאווה, שאל יבוא האדם על ידי הרגל הקדוש, לידי גאווה ותפארת לו מן האדם, באתרוג שקונה להתגאות ולהתפאר, לזה רשום בר"ת אתר"ג בלא אות וי"ו, להורות הסתלקות אלופו של עולם, הקדוש ברוך הוא הכינוי באות וי"ו כנודע מספרים (זהו"ק ח"ג כג, ב), מחזיר פניו מאתרוג, שהרגל מביאו לידי גאווה.

לאפוקי אישים משכילים הקונים אתרוג לעשות רצון קונם, ואדרבה קונים שלימות במאני קרבא אשר בידיהו, ומעשיהם בכוונות נענועת הלולב לו' קצוות, כמעשיהם בראש השנה בתקיעת שופר, מעוררים האבות כלליות ג' קווי המדות, לתקנם ולהכניס בהם הדעת, וכן הכוונה בנענעם הלולב, גם כן על דרך הנזכר, והכל עולה בקנה אחד להמבין מדעתו, וזה תולה בזה, על דרך מאמרם ז"ל (תיקו"ז ת' יג כט, א. ויק"ר ל, ב), מאן נצח דינא, מאן דמאני קרבא בידיהו, כמבואר למעלה ולקחתם לכם ביום הראשון, מוסב על ראש השנה, פרי עץ הדר וכפות תמרים, שאז הוא זמן קבלת עול מלכות שמים שלימה, לבנותה ולתקנה בשבעה מדותיה. וכו'.

וגם עתה בחג, זהו עצם הכוונה במאני קרבא, בונים מדות המלכות כמבואר, וידע נאמנה באתרוג

עיי"ש. בשגם איל"ן עולה הוי"ה אדנ"י, כמנין סוכ"ה. והיינו הדר באילנו, דבוק בו ובשמותיו יתברך, משנה לשנה. וזהו שאמר ושמתם לפני ה' אלקיכם, על דרך (תהלים טז, ח"ט) שויתי ה' לנגדי תמיד וגו' לכן שמח לבי וגו', שבעת ימים, היינו שנותיו של אדם שבעים שנה, והבן: (ייטב לב האזינו)

צריך לקנות אתרוג כדי לעשות רצון קונו ולא לשם גאווה ח"ו

"אל" תבואני "רגל" גאווה (תהלים לו, ב), ר"ת אתר"ג, להיות רבים הם המתפרצים ומתפארים, וכל אחד ואחד קונה אתרוג לעצמו, וכל עצמו והנהגת דרכו, רחוק מהאתרוג ולולב עם מיניו כרחוק מזרח ממערב, כנזכר לעיל מהות כוונתם, ומגמות נפשו של אדם בנענועות הלולב, ולכל פינות שהוא פונה לאן יפנה מחשבתו, והמתפארים לבם בל עמם, וכל אחד ואחד לכבוד עצמו דורש, ושלו אינו רואה, אבל רואה באחרים לעשות כמותם, מצד הבושה קונה גם כן אתרוג, לומר שגם הוא מהמהדרים במצות, ומי בקש זאת מידו שהאתרוג גורם לו התפארת, ואין אני והוא יכול לדור וגו', כי כל המתגאה כו' (סוטה ה, א), ונמצא הרגל מביאו לידי עבירה, ולא די שאינו מטהר את עצמו ברגל,

לולב

קדושת הלולב

מעשה בבני כרכום שהיו מוריישים ולוביהם לבני בניהן וכו' (סוכה לא:). להבין את דבריהם מה רצו להשמיענו בזה. דהנה נודע בחינת הלולב רומז לבחינת יסוד, ומשם נמשך שפע קדושה וחיים זרע צדיקים לעולם, כמבואר ביהי רצון של אגודת לולב. וזהו שכתוב 'שבטי י"ה עדות לישראל' (תהילים קכב ד), פירוש השבטי י"ה שהיו כולם צדיקים כולם קדושים הם עדות לישראל על קדושת ישראל אביהם, שהוא היה בחינת לולב עולה עד הדעת, וצדקתו לבני בניהם לשומרי בריתו וכו' (עפ"י תהילים קג יז-יח), וכן ומביא גואל לבני בניהם (ברכת אבות), בחינת גואל הוא בחינת יסוד. וזהו הרמז שהיו מוריישין לולביהן לבני בניהם, קדושת הלולב הורישו לבני בניהם ליסוד עולם, כנזכר לעיל והבן. (תפארת שלמה סוכות)

הלולב מרמז לצדיק

ד' מינים שבלולב הם נגד ד' אותיות הויה שהם במלוי ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן ג' הברכה, וכשהם אגוד א' ד' כתות הרומזים לד' מיני הלולב אז כת הנקרא לולב סוד הדעת ממשיך שפע הברכה לכל האגודה יחד כי

כזה שורה הקדוש ברוך הוא, ונעשה מילוי באות וי"ו המורה על הקדוש ברוך הוא, שמחזיר פניו לקבל מהם סדר נענועתם, ואז טוב להם בזה ובבא, אמן סלה נצח ועד:

(אור המאיר סוכות)

ישתוקק באמת לה' יתברך

כשהאדם מתחיל להיות ממארי דחושבנא לחשוב האיך שנהג ימיו ושנותיו בהבלי העולם הזה ורוצה לשוב בתשובה שלימה לפניו יתברך, צריך ליקח לו 'פרי' מרומז לבחינת אברהם אבינו ע"ה, כי 'פרי' בגימ' 'רץ' מרומז למה שאיתא בספר יצירה (פ"א מ"ז) אם רץ לבך שוב לאחד, הוא אברהם כמו שכתוב (יחזקאל לג, כד) אחד היה אברהם שהוא היה הראשון שהכיר את בוראו, והאדם המתחיל לחשוב חשבון הנפש כל מה שחטא נגדו יתברך ורוצה מעתה לשוב בתשובה שלימה, צריך ליקח לו פרי זו שמעתה יתחיל להשתוקק בתשובה אמיתיות להבורא ב"ה ולשוב לבחינת אברהם אבינו להכיר את בוראו ולהתדבק בשמו יתברך באמת, ועל ידי זה יזכה לבחינת 'עץ' 'הדר' שעם הכולל בגימ' ש"ע שיאיר לו מן הש"ע נהורין עילאין:

(מגן אברהם סוכות)

ונעלמים מאד מאד. אך בכל זה הכוונה הפשוטה צריך האם לכוון במה שאומר אשר קדשנו במצותיו וצונו על נטילת לולב. כי לולב הוא הגבוה במינו כי הוא רמוז ליסוד והוא עולה עד הדעת ואומרים אק"ב וצונו על נטילת לולב להיות נמשך אליו קדושה בבחי' היסוד מכאן והלאה ויתקן א"ע בבחי' הדעת להיות עובד ד' בדעת שלימה ומחשבה טהורה לתיקון הכבוד והאדם העליון. וז"ש ולקחתם לכם תקחו לכם לתקן הכבוד והאדם העליון ביום הראשון מה שנפגם בחטא אדה"ר. וזהו הנקרא יום הראשון של הבריאה כמ"ש זכרון ליום הראשון תראו במצות האלו לתקן יום הראשון ההוא שנפגם בפרי עץ הדר. האתרוג שאכל אדה"ר ובלולב תיקון הדעת ויסוד. ובהדס וערבה בחי' שאר המדות ובזה (ויקרא כג, מ) ושמתם לפני ד' אלהיכם שבעת ימים פי' כי אז בשעת הבריאה לא נשלמו שבעת ימי הבנין בהשמחה כי ביום וא"ו חטא אדה"ר אבל כשיתקן חטא אדה"ר אז יגמרו כל השבעת ימים בשמחה לפני הש"י. וזהו ושמתם לפני ד' אלהיכם שבעת ימים תיקון כל שבעת ימי הבריאה כנ"ל: (תפארת שלמה סוכות)

לולב בנימטריא חיים

ולקחתם לכם כו' פרי עץ הדר כו'. כי בסוכות השי"ת מקרב

האוחז בקצה א' כולם בידו, מה שאין כן המבזה ת"ח ופורש ממנו אין רפואה למכתו וכמ"ש חז"ל (שבת קיט ע"ב), כי הבועט בחק א' לא נשאר בידו כלום, כך הבועט בסוג בני אדם הנק' דעת והבן. ובזה יובן וזאת הברכה, כי מל' הנק' אגוד ונקרא זאת ממשיך שפע הברכה מן בחי' משה סוד הדעת איש האלדים בעלה דמטרוניתא, בסוד וידע אדם את חוה אשתו (בראשית ד, כה), ומשם את בני ישראל כשהם באגודה א', והבן והש"י יכפר: (תולדות יעקב יוסף וזאת הברכה)

ארבעת המינים מכוונים לסודות גבוהים ונעלמים מאד מאד

אביך הראשון חטא (ישעיהו מג כג) ולא נשלם אז כוונת הבריאה שהיתה מתחלה עליו ולכך מני אז והלאה כל העבודות הוא לתקן חטא אדה"ר כידוע והוא בחי' תיקון אדם העליון כידוע ל"ח. והנה גם מצות ארבעה מינים האלו סובבים לתיקון ההוא ואתרוג הוא כמ"ד (ב"ד טו, ח) עץ שאכל אדה"ר אתרוג ה'. וז"ש בגמ' (סוכה מו, ב) הפריש ד' אתרוגים לד' ימים כל אחד יוצא בה ואוכל לאלתר כי כשיצא בו ידי חובת המצוה בזה נעשה התיקון אדה"ר ולכך שרי לאכלו אח"כ ועוד באכילה ההיא יתקן האכילה של אדה"ר. והנה ידוע כי כל המצות המינים הללו רומזים ומכוונים למדות העליונות בסודות גבוהים

ועובר, כי לא לעולם יחיה האדם בעולם הזה ומוכרח לחלוף ולעבור ממנו ולבוא לעולם העומד והקיים שהוא עולם הנצח, וזאת תורת האדם כל ימי חיי הבלו בעולם הזה לכפוף ולהכניע כל התאוות הגשמיות והחומריות תחת עולם העומד והקיים: (מגן אברהם סוכות)

הדס

שלש פעמים הדס בגימטריא אור
שג' הדסים (סוכה לד ע"ב) והיינו שג' פעמים "הדס" בגימ' "אור" כמבואר בספרי הקדושים ובאמת גם בהדס אחד יש ג' פעמים הדס, שהוא עבות תלתא בחד קינא (שם לב ע"ב). (דברי חיים זאת חנוכה)

הדסים רומזים על האבות

איתא במד' הדס מורה על שיש בהם ריח ואין בהם טעם. ואיתא כי הדסים רומזים על האבות. וזה הכח שנטעו האבות בנפשות בני"א אפילו אותן שאינן בני תורה יש בהם ריח מצד האבות. ותו איתא במד' חזית ע"פ לריח שמניך המצות שעשו האבות ריחות היו אבל אנו שמן תורק. והיינו שקודם קבלת התורה הרגישו האבות ריח מהתורה שעתידיה להינתן אח"כ כי בחינת הריח הוא מרחוק. ולכן מברכין על הבשמים במוצאי

בני"א כמ"ש פורס סוכת שלום ומגין עלינו מצד שנק' בנים למקום. ובני"א מצד עצמם חפצים להתדבק בו ושיעשו מעשים טובים לפניו שלא יהי' מצד החסד בלבד. וזהו ולקחתם לכם מצדכם. וכתוב תודיענו אורח חיים. ואיתא לולב גי' חיים ובני"א חפצים לקבל חיים אמיתים בפנימיות שלהם. וזהו נקרא שובע שמחות כפי עומק הקבלה בלב עד שנקרא שביעה. וזהו ע"י מיני הלולב שבני ישראל מרמזים במעשה להשי"ת לקבל אור הסוכה שניתן להם במתנה כנ"ל. וכשהמלך מזמן אורחים נותן להם משאלות לבם כדאיתא מאן דמזמן למיכלא ולמשתי' זמין. ולכן אומר לנו ולקחתם לכם שנבחר לנו החיים. ובסוכות ניתן הדעת לכל איש ישראל כדכתיב למען ידעו כו'. וכן נראה כי הדעת של כל השנה בא בחג הסוכות. שהוא רגל האחרון מהג' רגלים שכל השנה עומדת עליהם. ומצות סוכה היא מעצמה. ומיני הלולב היא הקבלה שבני ישראל מקבלין ומביאין הדעת לעומק לבבם כנ"ל:

(שפת אמת סוכות תרל"ד)

כפת תמרים - לכופף ולהכניע כל התאוות הגשמיות

כפת תמרים היינו שיכפוף ויכניע את עולם התמורה, כי עולם הזה נקרא עולם התמורה שחולף

ולא ריח, אף על פי כן עיקר האהבה ניכרת בהם בנשיקה שהוא בשפתים, כך מאלו שהם במדריגות הפחותים ניכרת אהבתם למקום.
(בית אהרן שמחת בית השואבה)

ערבה לשון מתיקות

ועוד ערבה הוא לשון מתיקות. הערב נא י"י אלקינו את דברי תורתך בפינו. שמכל המקומות הפחותים והגרועים צריך לקשר כל האהבות למקום, אפילו אין בהם טעם וריח, ולקבל חיות מהקדוש ברוך הוא.
(בית אהרן שמחת בית השואבה)

ערבי נח"ל - נפשינו חתה לה'

ערבה רומז לאותן שאין בהם תורה ומצות לא טעם ולא ריח. א"כ מה השבח שלהם. רק מה שמצפים לישועת ה'. ערבי נ"חל ר"ת "נפשינו חתה לה'. ומזה נפתח פי הבאר. והנחל נעשה מזה התשוקה שיש נטבע בנפשות בני". כתיב כל צמא לכו למים כל צמא רומז לבני"י שיש להם הצמאון אל התורה. כתיב ארץ לא שבעה מים ובני"י נקראו ארץ כמ"ש תהיו אתם ארץ חפץ. פי להיות בהם התשוקה והחפץ כמו ארץ שאינה נשבעת בכל המימות שבעולם. כן איתא במד' בפסוק וידגו לרוב מה דגים שגדלים במים ומצפים לכל טיפה

שבת קודש שישאר עכ"פ ריח מן השבת גם על ימי המעשה. וזה הריח נמצא עכ"פ בכל איש ישראל ממה שעתידין להיות בני עוה"ב שכל ישראל יש להם חלק לעוה"ב. יכולין להרגיש הריח גם בעוה"ז:

(שפת אמת סוכות תרס"ד)

יכופף ויטה עצמותיו לעבודת ה'

וענף עץ עבות, כי כל זמן שהאדם עודנו בימי ילדותו ונערותו עצמותיו רכים ובידו לכופפם ולהנטותם כמו שירצה, מה שאין כן בימי זקנותו שאז נתייבשו עצמותיו וקשה לו לנטותם לעבודת הבורא ב"ה, וזה וענף הוא האדם שהוא כמו הענף הצומח מן אילן העליון, 'עץ' הוא לשון עצה, שיבקש לו עצות תמיד כל ימי חייו אפילו בהגיעו לימי הזקנה שיוכל לכפוף ולנטות עצמותיו לעבודת הבורא ב"ה ועל ידי זה יזכה לבחינת 'עבות' שמרומז למאמר הכתוב (ישעיה מד, כב) מוחיתי כעב פשעתי:

(מגן אברהם סוכות)

ערבה

ערבה דומה לשפתים

ערבה דומה לשפתים (תנחומא אמור ט). 'שפתים ישק משיב דברים נכוחים' (משלי כד כו). כמו שהשפתים אינם מרגישים לא טעם

הקדוש יר"ת שהוא מע"ב שמות הקדושים, ובגימ' כמנין 'אתרוג' מלא ו', ואיתא (ב"ר טו, ז) עץ שאכל אדם הראשון אתרוג היה, ולכן מצות אתרוג היא תיקון לחטא עץ הדעת, וזה וערבי נחל שיהיה להאדם עריבות ומתיקות במה שיתבונן בשפלות עצמו שהוא בחינת אתרוג כמו שאיתא בספרים הקדושים (עיין אגרא דכלה שסו). שאתר"ג נוט' (תהלים לו, יב) א"ל ת'בואני ר'גל ג'א'וה, ויתבונן שמצד עצמו לא נחשב לכלום רק כל בנין גופו וחיותו והונו הוא רק מנחלת האבות מה שהבורא ב"ה זוכר חסדי אבות וזה יהיה תיקון הגמור על חטא עץ הדעת, וכשיהיה תיקון הגמור יתבררו כל הניצוצות הקדושים ונזכה לגאולה שלימה בכלל ופרט ברוחניות וגשמיות אמן:
(מגן אברהם סוכות)

מים כאלו לא טעמו כו' כן בני ישראל מצפים אל מי התורה. וכ"כ נפשי כארץ עיפה לך סלה. פי' סלה כמ"ש ארץ לא שבעה שיש בו לעולם התשוקה והצמאון. ולפי רוב הצמאון בנפשות בני" נפתח להם הנחל:
(שפת אמת סוכות תר"ס)

יהיה לו עריבות ומתיקות במה שיתבונן בשפלות עצמו

וערבי נחל, ערבי הוא לשון עריבות ומתיקות ונחל הוא לשון נחלה, וכתוב (משלי יט, יד) בית והון נחלת אבות, בית מרומז לבנין הגוף של האדם שיתבונן שכל בנין גופו וכל כחו וחיותו וההון שחננו השי"ת לא בא לו בזכותו רק מנחלת וירשת האבות הקדושים, בסוד וזוכ"ר חסדי' אבות' (מתפלת שמו"ע) שס"ת הוא שם

נענועים

המלכים הקדוש ברוך הוא וצוויו, שאין משרתים עליונים ומלאכי מעלה זוכין לזה. ולירא ולפחד מאימת מי שצוה עליהן, ובפני מי הוא עושה אותן. וגם מפני גדולת ערכן למעלה למעלה באורות עליונים ומוחזין קדישין שעצמו מלספר. והן מי שחלק לו אלהים בבינה להבין ברזין דאורייתא,

לשמוח בשמחה רבה באהבה עזה ועצומה שזוכה לקיים המצוה בכל המצוות סוכה ואתרוג ושופר וכדומה, והעיקר בזה הוא החיות האהבה והיראה, במה שאדם מתעורר בעת עשייתו, לשמוח בשמחה רבה באהבה עזה ועצומה, שזוכה לעשות שליחות מלך מלכי

נקראים בזה החסידים גם כן צדיקים על שממהרין לעשות רצונך. (בני יששכר תשרי מאמר יא אות יד)

כוונת הנענועים מהמגיד הגדול ממעזריטש זיע"א

כוונת הולוב. פרצוף נוקבא מתחיל מהחזה כי שם הלב, ובהלב ממליכין אותו יתברך. וכוונת הנענועים הוא כי זעיר אנפין הם ישראל אשר בך יתפאר, ואשר היה להם אהבות גרועים בלבם, ועל ידי הנענועים מעלה האהבות רעות בהשכל, ושם מתברר ומיישב בדעתו מה לו לאהוב דברים גשמיים, טוב לו לאהוב עבודת הבורא להמליכו, ומקבל זה אהבה משלשה מוחין. ואחר כך מחזיר הארבעה מינים להחזה, פירוש משפיע זה האהבה לנוקבא, דהיינו שמקבל על עצמו להמליך להבורא יתברך בזה האהבה, וכן באהבת היראה, ואהבת התפארות, ומחזיר כולם להנוקבא, פירוש להלב לעבודת הבורא יתברך בזה. (אור האמת)

ארבעת המינים כנגד ארבע אותיות השם

מצות לולב מורה על שיש בו ארבעה מינים נגד ארבע אותיות שמו יתברך הוי"ה, ומנענע לארבע רוחות העולם ולמעלה ולמטה כדי להמליכו וליחדו במעלה ובמטה ובארבע רוחות,

ומבין אורות כל מצוה ומצוה במוצאן ומובאן מקומם ושרשם, ושם ודאי מפני שמי ניחת הוא ואתנה לו מורא ויראני. ומתדבק ומתקשר בהם בחיות בוערת כגחלי אש בכלות נפשו ונשמתו ממש אליהן בחביבות ומתיקות, בהתדבקות רוחא ברוחא. אשריהם מה טוב חלקיהם. (באר מים חיים עקב)

גודל התשוקה לקיים הנענועים

בנוסה ברכה אחרונה של הלל, ההללך וכו' וחסידך צדיקים עושי רצונך, אינו מובן, דהנה צדיק הוא עושה המצות כתיקונן על פי הדין וההלכה, וחסיד נקרא המדקדק לעשות לפני משורת הדין ומילי דחסיד (רש"י ראש השנה ז'), ויתכן לפרשו בהלל של חג הסוכות שצריכין לאומרו עם נטילת הארבעה מינין ולנענע ע"ב נענועים מנין חס"ד להמשיך החסידים כידוע, הנה העושים כן נקראים חסידים להיות שממשיכין החסידים, וכמו שכתוב איזהו חסיד המתחסד עם קונו (זהר ח"ב קיד). אבל ישראל מגודל תשוקתם למצוה אין ממתניין במצוה הלזו עד זמן אמירת ההלל, ובפרט שרוצים לקיים המצוה בתוך הסוכה כמו שכתוב לעיל, הנה מברכים על המצוה קודם התפלה בסוכה ומנענעים ח"י נענועים כדין, אם כן הם צדי"ק נענועים, אם כן

בנענועי הלולב נעשים יחודים עליונים

בלולב ומינוו אנו עושין היחוד על פי הנענוע, כי הלולב רומז על צדיק חי עלמין שבעוונותינו הרבים הוא נפרד מבחינת מלכותו. וזה שאנו מראין בהולכה שהוא נשא ומרומם מבחינת מלכותו. ואנו מיחדין אותו בהובאה דרך זיווג יחוד כנזכר בזוהר הקדוש פרשת תצוה (קפג:) ובכוונות.

לפי זה שעל כל פנים בשעת הולכה שרומז שאין היחוד אז אלא בשעת הובאה, יש לומר דזה ניחא כשחל יום טוב להיות בחול, ואז היחוד נעשה רק על ידי מעשינו כידוע בכוונות יום טוב, אבל ביום שבת כי קודש הוא ומקודש ועומד הוא והיחוד נעשה ממילא, אם כן אין להוליך הלולב להראות חס ושלום פירוד וקיצוץ על כל פנים בשעת הולכה אשר לא כדת, ולכן ניחא הלשון דלא דחי שבת כי יש דחייה ברוחניות הקדושה על ידי הולכה כנזכר לעיל, ודברי חכמים כדרבונות וחכמות צפונות. וכל זה הענין הוא בגבולין הוה דחיית שבת כענין מלאכת סותר, שהוא מל"ט מלאכות, דעל ידי הולכה סותר היחוד ובנין ושילוב העולמות המיוחדים ממילא.

אבל במקדש ובבית תפארתנו שהיה לאל ידינו לעשות יחודים נשגבים גבוהים מעל גבוה, רשאים

להעריך ולהרביץ קדושתו בעולמו, ולהכניע על ידי זה כל הרע והסטרא אחרא הסובבין בעולם הזה. (סידורו של שבת חלק א' השורש הז' ענף א')

סוד נענוע הלולב בהולכה והובאה

בלולב צריך הולכה והבאה תמיד, כי לולב הוא אותיות ל"ו ל"ב, שמשעבד הלב והחיות אל הבורא ושב אל ה', כאשר נעשה בראש השנה ויום הכיפורים מפני פחד הדין הכל שבים אל ה' כמבואר למעלה, ואז כשהאדם מדבק עצמו למעלה משפיעין עליו שפע הדעת וחסדיו, זהו הולכת תחלה להשם, ואחר כך הובאה מביא אל עצמו שפע החיות, ומשעבדין כל הרוחות להשם לומר שהכל מאתנו והוא מוחיה את כולם, ואז עוצר רוחות רעות וטללים רעים שהם מצד הדין, כמאמר רבותינו זכרונם לברכה מוליך ומביא מעלה ומוריד לעצור רוחות וטללים רעים, כי בבא החסד הגדול נמחקים הדינים. שהרי מדה טובה מרובה ממדה פורעניות, ונמצא בטל הדין ברוב, וכל האיסורין מן התורה בטל ברוב, נמצא על ידי הולכה ששב אל השם מביא שפע החיים על ידי הלולב סוד ל"ו ל"ב, והאתרוג מלשון תירוג חשק ותשוקה לה'.

(מאור עינים פרשת האזינו)

נפרד חס ושלוש ממנו יתברך, וזהו 'תחבקני' כמשל המחבק את חבירו שלא ילך ממנו, והיינו על ידי הסוכה, בחינת צל, שהוא בחינת ה' צלך וגו' (תהילים קכא ה), ועל ידי נענועי הלולב, כי ארבעה מינים שבלולב הם רומזים בשם הוי"ה, ומנענעים ומביאים ללב, שכל הבאה הוא ללב כדי להיות מאיר ומתגלה בלבו של אדם. וזהו שמנענעין לשית סטריץ, מעלה ומטה ולארבע רוחות, כי הוא יתברך אחד בשמים ובארץ וארבע רוחות, ולפי שהוא מקומו של עולם כמו שנאמר 'הנה מקום אתי' וגו' (שמות לג כא), כמו שנתבאר במקום אחר. וצריך להמשיך ולהכניס בחינת אחד בלב, שיהיה ה' אחד שורה ומתגלה בו, ולמהוי אחד באחד. (ליקוטי תורה שמיני עצרת)

ע"י הנענועים מברחים את הקליפות ונעשה היחוד

לולב הגזול והיבש פסול ר"ל לולב שהוא גזול מצותו ביד החיצונים שזהו גזול סתם מרמז ע"ז כי הם חעושקים והגוזלים וז"ש גזילת העני בבתיכם כי בגלות בחי' היסוד צדיק הוא עני כמבואר בתיקונים והיבש הוא כמ"ש (ישעיהו יט, ה) והנהר יחרב ויבש ע"י הפגמים ח"ו ואם תהי' מצות הלולב שמה הוא פסול בודאי כולו והוא מצוה הבאה בעבירה ח"ו. והנה לכך אמרו בגמ' (סוכה מא, ב)

ליטול הלולב גם בשבת. הגם דבשעת ההולכה הוא כמפריד היחוד וסותר, מכל מקום כיון דבשעת הובאה היינו יכולים לעשות יחודים נפלאים ורמים יותר, הרי חשוב ההולכה שעשינו דהוה סותר כנזכר לעיל, כסותר על מנת לבנות שלא במקומו, כי הבנין והיחוד אחר הסתירה הוא במקום אחר גבוה מעל גבוה, וקיימא לן בפרק במה מדליקין (שבת לא) דסותר על מנת לבנות שלא במקומו לא הוה סותר. לכן במקדש היו נוטלין הלולב ומוליכין וסותרים, כדי לבנות על ידי הובאה יחוד אחר שלא במקומו הראשון, רק יותר גבוה ונשא. אבל בגבולין שכל התיקון על ידי ההובאה לא יהיה רק לעשות היחוד במקומו הראשון, כמו שאנו עושין ביום טוב, וכשחל בשבת שהיחוד ממילא כי הוא יום מכובד, אסור לסתור על ידי ההולכה, כי הוה כסותר על מנת לבנות במקומו, כי הוא היחוד שכבר היה שלא על פי מעשינו ולהכי לא דחי שבת.

(עבודת ישראל סוכות)

ההבאה ללב כדי שיהיה מאיר ומתגלה אור ה' בלב

מתגלה בסוכות בחינת וימינו תחבקני' (שיר השירים ב ו), שימין עליון הוא בחינת אהבה רבה שלמעלה מן הטעם ודעת, מתגלה למטה בגילוי הלב, שלא יהיה בבחינת

הלולב עם מיניו, המורים כללות שבעת ימי הבנין כנודע למשכיל, ומנענעים אותו הדעת שקבלנו עלינו בראש השנה להמליך מלכותו בשית סטרין, ומורים בעצמינו היות בחינותינו בעבודת הבורא ברוך הוא, כי אם כתינוק המוטל בחיתול אמו, לבלתי ירים יד ורגל ושום תנועות אבר, כי אם אשר תלמדנו אמו, ומתירו מחיתולו, ואם תרפנו הרי נופל לארץ וחשוב כגולם, כן אנחנו בני ישראל מראים בעצמינו, עם נענועת הלולב עם מיניו, אשר לכל צד שאנו פונים מכניסים לשם הדעת, לבלתי עשות שום פעולה גדולה וקטנה מהששה קצוות, שהמה בחינת אהבה ויראה והתפארות וגו', אשר באלו המדות תולה מעשה בני אדם ותחבולותם, כל ימי חייהם. (אור המאיר סוכות)

ולקחתם לכם משלכם להוציא את השאול ואת הגזול. ר"ל ולקחתם הורה לנו הש"י שתהי' הלקיחה הזאת משלכם לבל תצא להסט"א רק שלכם יהי' פרי המצות. וזהו להוציא את הגזול להוציא מיד הסט"א הגזול שגזלו מאתכם. ובהיות מצות הארבעה מינים שבלולב מורים על סוד יסוד שם הקדוש ויחודו לכן באה האזהרה עליו ביותר. וזה ג"כ ולקחתם שתהא לקיחה תמה ביד כאו"א. שאל יתן לחטוף מידו המצוה ולא להיות שאול בידם חלילה. ואח"כ אמר התנא והיכן היו מנענעין כי ע"י הנענועין מבריא הרוחות רעות מכל וכל ועי"כ נעשה היחוד גימ' של והיכ"ן צ"א סוד הוי' אדנ"י שנעשה היחוד זו"נ כי זהו סוד הנענועין לעורר היחוד בכ"מ כמבואר להבאים בסוד ד'.

(תפארת שלמה סוכות)

יחזק בלבו את השמות שבנענועים

ולזה רמז בספר יצירה (פ"א מי"ד), וגם יש לרמוז בנענועות הלולב לכל פינות, פנה לדרום וחתום ביה"ו, וצריך לכוון אותו הצרוף הנוגע למדות דרום. אמנם ידע נאמנה, שלא בכונה לבד תולה הדבר, כי אם כמעשהו בחוץ, איך שנוהג את עצמו עם זאת המדה לנקותה ממום מגע נכרים, ממדות הפכיים, וזהו הרמז במלת פנה לדרום, כלומר יפנה מדות דרום המורה חסד, בחינת אהבה, יפנה אהבתו וינקה

בנענועים מגלים שאנו עושים רק את

רצון ה' יתברך

עיקר מגמת נפשו של אדם בנענוע הלולב עם מיניו, להכניס הדעת שקבל על עצמו בראש השנה, ינענע עתה ויכניס הדעת בהמדות, לעשותם בהתקשרות החכמה, ובזה תולה עיקר בנין קומת השכינה, ולכן אחר שקבלנו עלינו בסוד הדעת לעסוק תמיד בבנין קומתה, אחר כך בא תיכף חג הסוכות, לגמור הענין בעובדא ממש, אנו נוטלין

צירופי יה"ו

אֵיתָא בספר יצירה (פ"א מ"ד) **פנה** לדרום וחתום ביה"ו וגו', להבין, כי הנה הקדוש ברוך הוא חתם התפשטות המדות, בצרוף שם הוי"ה ברוך הוא, לומר עד פה תבא ולא תוסיף, בכדי שלא יתפשט יותר מדאי. והחתימה של מדות הדרום, אותיות יה"ו, וכן שאר בחינות הקצוות, חתם בצרוף הראוי להיות, במדת זו צפון, מזרח, מעלה מטה. וכאשר בראשית הבריאה חתם באלו הצרופים, מסר כזה לעבודת האדם, לבלתי יהרוס הצרופים ברוע מעשיו, כי אישים פועלי און אשר לא ידעו ולא יבינו אל פעולת ה', יהרסם ולא יבנם, לחתימת הצרופים שבששה קצוות, המה שבעת ימי הבנין. וכמבואר מהות הנענועים שאנו מנענעים הלולב עם מיניו, עיקר הכוונה להכניס הדעת בהמדות, ולחתום בכל אחד מהם צרוף הראוי, לבלי יתפשטו יותר מדאי לחצונים. כי מלת חסד נושא שתי תיבות, חס דלת, ואם חס האדם להשפיע דלת הראוי, להזריח אור במקום הנראה חושך, אזי מה טוב חלקו, אמנם לפעמים נתעורר לאהבה רעה ממדות התועבות, שגם זה נקרא חסד, חס דלת, ורצונו לחוס על בחינת הדלת המנוגב מכל טוב, ולא ידע כי בנפשו הוא, ונמצא עושה הריסה בצרוף הראוי למדת החסד. וכדומה

ממום מגע נכרים, אהבת ניאוף וכדומה מאהבות לא טובים, וכן פנה לצפון, המורה מדות היראה, יפנה וינקה זאת המדה בתכלית הזכות מכל סיג, בלתי יראת הרוממות הנוגע אליו יתברך, וכן הכוונה פנה למזרח למעלה ומטה, בכלם הכוונה על דרך האמור. וזהו תכלית הכוונה עם צרופי שנוי השמות שבשית סטרין, לחקוק בלוח לבו אלו השמות, חקיקה שאינה מחוקה, באמצעות פעולותיו ככה חוקק צירוף השמות כנזכר לעיל. ונמצא בחינת צירופיהם אינה תולה באמירה לגבוה וכוונת הלב לבד, כי אם בעובדא ממש, ככה נקבע צירופי שמות שבששה קצוות, וככה כחו יפה לנענע הלולב עם מיניו לשית סטרין המורה מדות הקדושים, להכניס בהם הדעת. (אור המאיר סוכות)

המשכת הדעת

כל הנענועים בלולב הוא להוריד שלשה טיפין מדעת, לששה קצוות, ומשם לנוקבא, והארץ נקרא נוקבא, וזה פעולה על ביאת המשיח להוריד מן הדעת אל הנוקבא, וזה פירוש 'למען דעת כל עמי הארץ' (מלכים א' ח ט) אפילו אומות העולם ידעו. (אמרי פנחס סוכות)

תלך למקום הראוי היא השכינה, לתקנה ולבנותה בשבעה מדותיה הקדושים, ולהשפיע בתוכה כל אלו הצרופים, ולא שתלך ההשפעה חס ושלום למקום שאינו ראוי.

(אור המאיר סוכות)

התגלות האהבה בעת הנענועים

האהבה הוא על דרך משל בבחינת פנימית נקודת הלב, ישראל בתוונא דלבא יתבי ונפלאה אהבתו להם, והאתרוג מחברים אותו עם הלולב שהוא גבוה במינו, דהיינו השרש המושרש למעלה העושה פרי למטה בישראל בחינת **לו לב**, להיות לב אחד לו יתברך לבד, ולדבקה בו, דהיינו לבחינת עצמותו ומהותו יתברך בדביקה וחשיקה מעומקא דלבא לקרא אליו לבי, כמו שנאמר (תהילים עג כו) 'צור לבבי', שהוא הוא כביכול פנימיות נקודת לבו, ואין לו לב אחר, אלא צור לבבי. ומנענעים את הלולב לשישה קצוות שהנענוע הוא ענין התעוררות, והוא לעורר בהליכה לבחינת פנימית הדעת, שהוא שורש המדות וקיומן המתגלים בלב, שהם נמשכים ממנה, ובהובאה לחזה של אדם לפנימיות נקודת הלב של האדם בעצמו, להיות לה 'האזרח בישראל' (ויקרא כג מג) שיהא זורח ומאיר בהתגלות לבו. (ליקוטי תורה סוכות)

שארית המדות, יש נגדם הפכים. ולכן היתה החתימה בצרוף אלו האותיות שבשם הוי"ה ברוך הוא, לבלתי יתפשטו חוץ לגבולם.

ותיכף שהמשכיל מתבונן במעוז שכלו, שכאן תוכל המדה הקדושה להתפשט עד לקליפות, אזי עושה גדרים וסייגים, ומקשט מדותיו לבל יצא עמהם חוץ לגבול הקדושה, וגורם חס ושלום השפעה לחצונים, ונעשה צרופים בקליפיות. וכן יחוד האיש וילפת, אפילו בעסקו בתורה ועבודה ותפלה לערך מחשבתו, להעמיק למעלה, ולא לתועלת עצמו, ובפרט אם יש לו איזה פניה חס ושלום, להיות לו תפארת מן האדם, בהתגלות עובדותיו ומעשה מצותיו, הכסיל הזה בחושך הולך ולא אור, וגורם הורדת השפע לחצונים, אמנם לא דברה תורה במתים, כי אם אפילו הנגשים לתורה ותפלה, מהראוי להיות שכל עצמם ומגמתם רק עבור צורך גבוה, ולא צורך עצמו, לתקן מדות עליונים.

ולזה אנו מכוונים אחר כל הנענועים והמשכות הדעת אל הקצוות כמבואר, הופכים פניהם למערב, ומנענעים בחינת כלליות אלו, אל ה' אחרונה, היא השכינה במערב, להראות הענין שכל עצמינו ומגמת נפשינו בכוונות הנענועים, כי אם שהשפע וברכה עליונה, שאנו ממשיכין באמצעות כשרון העובדות,

מעשיו להיות קדוש שרוי בתוך מעיו (תענית יא ע"ב), שהוא שם הוי"ה ב"ה, ואז נעשה יהו"ה אח"ד שגימ' ט"ל, שזוכה להט"ל אורות:

ובזה פרשנו הפיוט (תפלת טל) עם זו בזו בטל להחדות, כי ז"ו גימ' אח"ד, והכוונה שאם נותנים אל לבם ז"ו, שהם יחידים יעל מעשיהם תלוי קיום העולם, אז נעשו בז"ו, שהוא ב' פעמים ז"ו גימ' שם הוי"ה ב"ה, שהוא קדוש שרוי בתוכם, ואז הוא ג' פעמים ז"ו שגימ' ט"ל שהוא ט"ל אורות, ולכן הוא בט"ל להחדות: (צמח צדיק סוכות)

הנענועים לעצור טללים רעים ענין הנענועים לעצור טללים רעים (סוכה לז ע"ב). דאיתא כוונות (דרוש ה דחג הסוכות) לכוון בשעת הנענועים באותיות יה"ו שיש להם ו' צירופים, ובכל אחד מהו' רוחות יכוון צירוף אחד. והנה יו"ד ה"א וא"ו גימ' ט"ל, שהוא ט"ל אורות, ועל כן הוא לעצור טללים רעים, שהם הל"ט קללות שנתקלל אדם הראשון (פרדס רמונים שער כג פי"ב), והט"ל מלאכות האסורות בשבת. וע"י מה זוכין לזה, ע"י שאדם נותן אל לבו שהוא אחד בעולם, כמו שאמרו חז"ל (סנהדרין לז). חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם, ומתקן

הרשענות

אל"ף (שהוא שם ס"ג כזה יו"ד ה"י וא"ו ה"י) צריך לכוון בכל יום. והשלושה יוד"ן והא' הנמצא בשם זה הוא עולה שם א"ל:

וזהו ויאמר יעקב וגו' הסירו את אלהי הנכר, כלומר שיסירו כל התאוות הגשמיות הבאים מסיטרא אחרא שנקראת אלהי נכר רחמנא ליצלן, ועל ידי זה תכניעו השרים. והטהרו פירוש שיטהרו לבם מכל התאוות. והחליפו שמלותיכם ירמוז שיכוונו כוונת ההקפות שמקיפים עם הלולב שהם

ע"י ההקפות עם הלולב מכניעים את שרי אומות העולם ידוע לחכמי האמת אשר כוונת הלולב וההדס והאתרוג משתנים בכל יום מהשבעה ימים בצירופים ולבושי השמות שונים זה מזה, ועל ידי ההקפות שעושים בכל יום מהשבעה ימי הסוכות יש יכולת להצדיקים להכניע בכל הקפה עשרה שרים משרי האומות, ובמשך ימי החג יכנעו כל השבעים ככוונת הקדושות ושמות הידועים לידועי חן. וכוונת שם הוי"ה שההי"ן במילוי יוד"ן והוא"ו במילוי

מעשה, כמו שכתוב בספרים, ואפשר שגם לזה רמז להם ואמר להם ממני תראו וכן תעשו. כי אברהם בעשותו עמהם גמילות חסד קיים כל בחינות המצוה, וכוונתו היתה לכל בחינותיה, והנה האדם דיבור מעשה נראה להם לעינים ולא צריך להזהירם. וכבר ידעת כי המעשה הוא ענף הדיבור, והדיבור הוא ענף האדם, וגם האדם הוא ענף המחשבה, חשב מ"ה. והנה המחשבה היתה סתומה ואינה נראית להם בחוש, והזהיר עליה ואמר 'והשענו תחת העץ', רצה לומר פנימיות העץ כמו שנתבאר, כי הדיבור והכוונה הם דמיון גוף ונשמה. והנה המחשבה נקרא עיונית מפני שהוא פנימיות לפני ולפנים, והסתכלות העיונית נקרא סכיה, כמו שנאמר (בראשית י"א כט) 'אבי יסכה' שסכתה ברוח הקודש. ומה גם שכוונת אברהם אבינו עליו השלום היה להמשיך במצוה זו בחינת אור המקיפין, שהוא לשון 'והשענו תחת העץ', שהוא לשון מקיף וסכך, והכל על ידי המחשבה הנקרא סכיה.

(מגיד דבריו ליעקב אות קצה)

שלשת הבחינות בהקפות

אמר ר' ברכיה מתחילת ברייתו של עולם עשה לו הקב"ה סוכה בירושלים, וכביכול היה מתפלל בתוכה ואומר יה"ר שיעשו בני רצוני. אמר הקב"ה אברהם קרא אותי יראה

מתחלפים בכל יום בלבושי שמות, ועל ידי זה יכניעו השרים לגמרי. ונקומה ונעלה בית אל, ירמוז אל הכוונה הכוללת כל הימים שהוא שם ס"ג אשר יש בו שלושה יוד"ן וא' שהוא שם א"ל כנ"ל:

ויתנו וגו' ואת הנזמים אשר באזניהם, הוא על פי מה שנאמר (משלי כח, ט) מסיר אזנו משמוע תורה שהפירוש שאדם הנוטה לתאוות הגשמיות עושה לעצמו מסך המבדיל לאזנו ועל ידי זה לא יוכל לשמוע דברי תורה מצדיקי הדור, שאף ששומע אינו נכנס לאזניו ואינו יורד למעמקי לבו. וזהו ויתנו וגו' ואת הנזמים אשר באזניהם, פירוש שהסירו המסך המבדיל אשר היה באזניהם על ידי שהסירו אלהי הנכר וגברו על התאוות. וזהו ויטמון אותם יעקב, פירוש שהכניע את אלהי הנכר הוא בחינת הרע של השבעים שרים טמן אותן לבל יוכלו לשלוט. תחת האלה נוטריקון אתרוג לולב הדס, אשר עם שכם נוטריקון שם כבוד מלכותו, ופירוש הדבר שעל ידי קבלת מלכות שמים וכוונת אתרוג לולב הדס הכניע השבעים שרים תחת ידו כנ"ל: (מאור ושמש סוכות)

אדם דיבור מעשה בהקפות

הנה ידוע בעשיות המצות יש בחינת אדם, שהוא נוטריקון אדם דיבור

הוא שם א"ל במילואו כזה אל"ף למ"ד שעולה קפ"ה כנודע מן ההיקף שאנו מקיפים את התיבה בסוכות להמשיך לה אורות מקיפין שמורה ע"ש א"ל מספר הק"ף. ואנו מקיפין את התיבה ובידינו הלולב. ועז"ה יש ג' הקפות אדם המקיף ולולב המקיף ותיבה הניקפת. הקפה הא' הוא משם ס"ג הוי"ה במילוי כזה יו"ד ה"י וא"ו ה"י יוצא מזה שם ייא"י והוא מספר א"ל, וא"ל במילואו הוא מספר הק"ף, והקפה הב' הוא מג' שמות יה"ו יה"ו יה"ו שעולה ס"ג. ומשם ס"ג יוצא ייא"י מספר שם אל. ואל במילואו מספר הק"ף. הקפה הג' הוא משם מ"ה הוי"ה במילואו כזה יו"ד ה"א וא"ו ה"א יוצא ממנו ג' אלפי"ן המורים על ג' אהי"ה וג' אהי"ה מספרם ס"ג ומשם ס"ג יוצא ייא"י מספר אל. וא"ל במילואו מספר הק"ף. אמר הקב"ה אברהם קרא אותי יראה, כי אברהם קראו יראה והיא יראה ופחד. יראה הוא אותיות ארי"ה וכתוב (עמוס ג, ח) ארי"ה שאג מי לא יירא. והוא מספר רי"ז אותיות גבורה שעולה רי"ו, והוא שם ע"ב משולש מספר רי"ו, וזהו (שמות לד, ו) ויעבור ה' על פניו, ויעבור הוא ע"ב רי"ו. והוא המשכת חס"ד משם ע"ב מספר חסד ואברהם קראו כן כי עיקר בנין הנוקבא הוא מן הגבורות. ושם קראו שלם, ע"ש אור המקיף אותה ואור פנימי שהיא מקפת אותו. לכך אמר הקב"ה אם אני קורא

שנאמר (בראשית כב, יד) ויקרא אברהם שם המוקום ההוא ה' יראה. שם קרא אותי שלם שנאמר (שם יד, יח) ומלכי צדק מלך שלם. אם אני קורא אותו יראה שם הצדיק מתרעם, ואם אני קורא אותו שלם כדרך שקראו שם, אברהם הצדיק מתרעם. אלא הריני קורא אותו כדרך שקראו שניהם ירושלים יראה שלם עכ"ל של הילקוט. הנה הדרש שדרשו שסוכתו של הקב"ה היתה בירושלים מתחילת ברייתו של עולם הוא נכלל במלת ויהי, שזה משמע היה שתמיד בשלם סוכו, והיה קשה להם הלא יש כמה שנים שלא נבנה בהמ"ק ולכך דרשו שמ"מ מתחילת ברייתו של עולם היה סוכתו בירושלים:

והנה הדקדוקים רבו, והעולה על כולנה הוא איך שייך לומר על בורא כל העולמים שהוא שוכן בסוכה והסוכה מקפת אותו דנודע שהוא מקיף כל עלמין. אך יתבאר דיש שני בחי' בכנסת ישראל, הא' הוא מה שיש לה אור מקיף והשני הוא שיש לה הארה שמאיר בה בבחי' אור פנימי. ועל שם זה נקראת סוכה מצד שהיא מקפת את האור הפנימי וזהו סוד נקבה תסובב גבר (ירמיה לא, כא) ולכך נקראת שם ע"ש ב' פעמים הק"ף שהיא מקפת את האור פנימי ואור המקיף מקיף אותה. והנה ב' פעמים הק"ף עולה ש"ע כמנין של"ם. והק"ף

הימים הללו נקראו ימי ישועה
חכמינו ז"ל קבעו לומר הושענות בימים הללו. ודברי חכמים כדרבנות לרמז בכל עת היפה בעתו. כי ימים הללו נקראו ימי ישועה. וכתבי אודך כי ענייני הוא בימים נוראים יוהכ"פ וענייתם את נפשותיכם. ע"ז ותהי לי לישועה בחג הסוכות. וכתבי הראנו ה' חסדך הוא הסוכה. וישעך תתן לנו הלולב ומיניו. כדכתיב ולקחתם שהיא מתנה מהבורא ית' שיכולין לדבק באלה המצות שמהם בא הישועה. בחסדך בטחתי הוא הסוכה. יגל לבי בישועתך הוא במינים הללו דכתיב ולקחתם כו' ושמחתם כו'. ויום הושענא רבה יום הערבה שמרמז לפה. וכתבי הרחב פ"ך שבעת גאולה וישועה צריכין להרבות בתחנונים להיות נושע תשועת עולמים. וזה החן שיש להבורא ית' גם בדומין לערבה לא טעם ולא ריח רק ע"י הכנעה להתפלל לפניו ית'. וכחן של ישראל בפה כמ"ש מתגאה בירושתו הקול קול יעקב שקולן ערב לפניו ית'. אמנם העיקר החן על אותן שיש להם טעם וריח. ואעפ"י כן ע"י האגודה ביחד שמכנים עצמו לכלל ישראל ומדבק עצמו בערבה. על ידי שידוע שיותר יכול להיות נושע בתפלה מבכח מעשיו. לכן הניחו חכמים כל המינים ואחזו רק בערבה. וע"ז נאמר אדם ובהמה כו' שערומין בדעת ועושים עצמן כבהמה לפני הבורא ית': (שפת אמת סוכות תרל"ט)

כדברי זה אבטל דברי זה ואם אני קורא כדברי זה אבטל דברי זה אלא אקראהו כדברי שניהם ירושלים. יר"ו מספר גבורה, שלם הוא ב' פעמים הק"ף והבן:
 (אוהב ישראל ליקוטים חדשים ניצבים)

ע"י ההקפות נעשה מגן לשמירה מהקליפות

ידוע שתיתבת מגן מרמז לשלושה שמות אל כמבואר בכוונת הקפות של הושענא רבה, שאנו עושים לעצמנו בהקפות מגן מהחיצונים שלא ישלטו בנו. וזהו הרמז השלושה ויהי, כי שלש פעמים ויהי גימטריא שלש פעמים אל ושלש פעמים אל גימטריא מגן לרמז שיוסף עשה לעצמו מגן שלא ישלטו בו המצרים. וזהו הרמז במדרש בפרשה זו בתחילת הסדרה (בראשית רבה פד, ה) משל לנפח שהיה פתוח באמצע פלטיא וכו' גץ אחד יוצא משלך וגץ אחד משל בנך ואתה שורפו, מרמז כנ"ל שגץ גימטריא מגן רצה לומר שמגן שעשה יעקב לעצמו ומגן שעשה יוסף לעצמו על ידי השמות אל היו שורפים כל אלופי עשו, ושתים פעמים מגן גימטריא מקום, דהיינו ה' יתברך שהוא מקומו של עולם:
 (מאור ושמש וישב)

הושענא רבא

באמת משלו משל חז"ל במדרש (גמ' סוכה נה, ב) על פסוק (במדבר כט, לה) ביום השמיני עצרת תהיה לכם, משל למלך שעשה סעודה וכו', ואמר המלך לעבדיו עשו לי ולבתי סעודה קטנה, ואתה תחזה כל השבעה ימים, אנו מקיפין את המגדל פעם אחת בכל יום, וביום הז' שבעה פעמים, ונוהגין להתיר האגודה של הלולב בהושענא רבה בעת ההקפה, כאשה וראשה פרוע קודם החופה, וביום השמיני עצרת תהיה לכם, ואז גמר היחוד כנודע מכוונות, ולכן נוהגין אז להקיף המגדל בספר תורה עצמה, ואז הוא זמן סעודה, שמשמח האיש הקדוש ברוך הוא עם בת הקטנה, כנוי לשכינה, כנזכר לנו לעיל ושמח את אשתו, ובין תבין אשר לפניך אם בעל נפש אתה, להיכן הדברים נוטים, וזהו הרמז בלולב, לו ל"ב, כמשפט הכלה שרומזת לחתן בטלית עם הל"ב חוטיין, לרמז לו שאין לו לשמוח כי אם בכנסת ישראל, ולא באומות העולם. (אור המאיר סוכות)

מגינים על ידי ההקפות

ביום הושענא רבה אנו עושין שבע הקפות ושונים ספר משנה תורה, מפני שבהקפות אנו עושין חומות ומגינים להמלכות, וזהו מפני שביום זה החותם. שבהקפות אנו עושים חומות שהשבעים שרים לא יוכלו לקרב אל המלכות, וכל הקפה כנגד יו"ד אומות [וחותם אותיות חומות], וביום זה אנו מעלין המלכות להמוחין, שאה"ה במילוי יודי"ן ובמילוי ההי"ן ובמילוי אלפי"ן עולה בגימטריא תנ"ד, כמנין חותם, והמילויים בפני עצמם עולים שצ"ב ועם שלשה כוללים הן שצ"ה, כמנין משנה, שעל ידי הקפות אנו עושים חומות, והוא אותיות חותם כנזכר לעיל. וגם על ידי משנה תורה שאנו לומדים בהושענא רבה בזה אנו מעלים הגבורות לשרשן, שיסימו גם כן עם החסדים, והמלכות מתעלה להמוחין, ומקבלת השפעות טובות על כנסת ישראל. (מאור ושמש הושענא רבא)

ביום השביעי מקיפין שבע פעמים

עושים ההקפות להקיף שבעה חומות סביבה שלא יכנס זר להיכל המלך והנה ככל הגדולה והכבוד הזה עשה שמו יתברך עם עמו ישראל.

הנה מנהגינו עתה בזמן השמחה, מיום הראשון של חג עד שמיני עצרת, כמנהג נשואין ביום חתונתו של האדם ושמחת המשתה, וכאשר

והראת לדעת בזה שחותם המלך בידם הוא לרצונם, וגם אוצרות וגנזי המלך בידם, כי הרי כל האורות קדישין הנפלאים ונוראים שלמעלה ושלמטה, וכל השמות הקדושים הכל נכללו בתורה הקדושה, כי אורייתא וקודשא בריך הוא חד אינון כנודע. וגם כתר המלוכה בידם ניתן כמאמר הכתוב (ישעיה מט ג) 'ישראל אשר בך אתפאר'. שמעשיך נעשים פאר ועטרה להיות עולה ויושב בראש אלהי עולם ברוך הוא. ואמרו חכמינו זכרונם לברכה (שמות רבה כא ד) על פסוק (תהלים סה ג) 'שומע תפילה עדיך' וגו', המלאך הממונה על התפילות נוטל כל התפילות וכו' ועושה אותן עטרות ונותן בראשו של הקדוש ברוך הוא, שנאמר 'עדיך' וגו', ואין 'עדיך' אלא עטרה, שנאמר (ישעיה מט יח) 'כולם כעדי תלבשי' וכו', וכן מבואר בזוהר הקדוש (בשלח נח). בזה הלשון, תאנא סנדלפו"ן עלאה הוא על כל שאר חברי חמש מאות שנין והוא קאים בתר פרגודא דמאריה וקשר לו כתרים מבעותהון דצלותא דישראל ובשעתא דמטי האי כתר לרישא דמלכא קדישא הוא מקבל צלותהון דישראל וכולהו חיילין ואוכלוסין מזדעזעין וכו' עד כאן. וכאשר אנו אומרים כתר יתנו לך ה' אלהינו מלאכים המוני מעלה מעמך ישראל קבוצי מטה. (באר מים חיים כי תבוא)

כי הן מסר להם חותמו חותם המלך, כי נודע אשר חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת, כמאמר חכמינו זכרונם לברכה (שבת נה.), ונאמר (מכה ז כ) 'תתן אמת ליעקב'. ואומר (ירמיה ב כב) 'ואנכי נטעתך שורק כלה זרע אמת' וגו'. הרי שמסר חותמו ליעקב ולישראל. וגם הנה נודע לחכמי לב ענין החותם הנעשה ביום הכיפורים בעת נעילת שער, שהוא בדמיון נעילת וסגירת שערי המדינה, שנועלין אותן וחותרמין אותן בגושפנקא דמלכא, שלא יקרב זר להיכלי המלך. וכן אנו נועלין בעד כנסת ישראל שלא יקרב זר אל ביתה, וחותרמין בפניה בחותם המלך, שהוא שלושה מלויי שם הקדוש אהי"ה ביודין' באלפי"ן בההי"ן שהם קס"א קמ"ג קנ"א עולים חושבן 'חותם' עם הכולל כנודע. ואחר כך נעשה הגמר חתימה בהושענא רבא בשבעה הקפות שהיו סובבין את המזבח, ואנו סובבין השולחן שהוא במקום המזבח, כי חותם הוא אותיות חומת, סוד חומת ירושלים הנעשה על ידי ההקפות שבעה חומות סביבה, ואז נעשה חותם תוך חותם, שאז אין חשש עוד משום מגע נכרי הכל כידוע. וכל זה נעשה על ידי עם קדוש ישראל בתפילותיהם, וביחוד בתפילת נעילה שאומרים אז וחתמנו לכוונה זו, ואחר כך עושים ההקפות להקיף שבעה חומות סביבה שלא יכנס זר להיכל המלך.

מנהג נביאים וכמו חוקה. וזה העדות ביותר על בני ישראל שמכוונים לדעת עליון, אפילו בלי טעם וריח.

ונאמר עוד, כי לכן נקרא זה היום הושענא רבה, כי יש ארבע גליות וזה לעומת זה עשה, וכמו שיש בקדושה הארבעה מינים, כמו כן יש שלש עבירות ע"ז וג"ע וש"ד. וגלות האחרון שהוא על שנאת חנם, הוא שאין בו טעם ולא ריח, והיא הגדולה מכולן. ולכן בזכות הערבה יכולין להוושע בדורות אלו השפלים. (שפת אמת סוכות תרמ"ז)

על ידי חביטת הערבה ממתיקים את כל הדינים

בכל ימי החג אנו מתפללים הרחמן הוא יקים לנו את סוכת דוד הנופלת, ובהושענא רבא הוא אושפיזא דדוד מלכא משיחא קדישא, הקם מלכות דוד ושלמה בנו, ובהושענא רבא על ידי חביטת הערבה ממתיקים את כל הדינים. וזהו 'מה רב טובך אשר צפנת ליראך' (תהלים לא ט), שהשי"ת הטמין והצפין ליראיו טוב וחסד, שהתעוררות התשובה תהיה אצלם על ידי השפעת החסדים ורב טוב. וזהו הושענא למען חסדך, שהתעוררות התשובה תהיה על ידי השפעת חסדים. (עקידת יצחק וילך)

חותם בתוך חותם בהושענא רבא
ז'ריחו סוגרת ומסוגרת מפני בני ישראל' וגו' (יהושע ו א), רצה לומר כי 'ריחו' מרמז על השכינה הקדושה שנקראת ירח, 'סוגרת ומסוגרת' פירוש שהיתה חותם בתוך חותם שהוא שלושה מילויין של שם אהי"ה, כדאיתא בכוונות להושענא רבה, 'מפני בני ישראל אין יוצא ואין בא' פירוש מפני הזדככות וקדושות בני ישראל לא היה יוצא השפעה לחיצונים, 'ואין בא' שלא היה באפשרי לחיצונים לבוא ולהיות להם שום אחיזה בקדושה. (מאור ושמש מצורע)

הערבה בהושענא רבה הוא עדות על בני ישראל שמכוונים לדעת עליון בענין הארבעה מינים דרשו חכמינו זכרונם לברכה (ויקרא רבה ל יב) על החילוקים שיש מבני ישראל, שיש בהם טעם וריח, או אחד מהם, או ולא כלום עיין שם. ובודאי יש לכל המינים חלק ושורש בתורה. דיש תורה ומצות חוקים ומשפטים, והם הארבעה חילוקים, כי התורה עיקרו הטעם. ומצות בחינת הריח. ומשפטים טעם וריח. וחוקים רמז לערבה. ואלה המינים ממש נמצאו בבני ישראל, שהוא בחינת תורה שבעל פה, שיש גם כן תקנות וסייגים מכל אלה המינים. ונמצא מנהג ישראל תורה. וכמו ערבה בהושענא רבה שהוא

הנשיקין על ידי הערבה

מצות ערבה בהו"ר שבחרו חכמינו ז"ל בערבה יותר מבכל המינים. אף כי הוא נגד אותם שאין בהם טעם וריח. כי באמת מזה ניכר יותר דביקות בני"ה להשי"ת. כי מאין בא חביבות בני אדם הללו. רק שבנ"י נקראו בניים למקום. ויש בכל איש ישראל דביקות בה' אלקים כמ"ש ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם כו'. כתיב ישקני מנשיקות כו' טובים דודיך מיין. פי' נשיקה כמו השקה במים שעל ידי שמתדבק לשורשו נעשה טהור. כן התורה שנקראת מים ניתן לבנ"י כמ"ש חיי עולם נטע בתוכינו. בחי' תורה שבע"פ שהוא פלא גדול שחכמים יכולין להוסיף על התורה. ודבריהם עושים רושם בשמים כמ"ש לאל גומר עלי. וע"ז נאמר טובים דודיך מיין כי נסכים בכל השנה מיין. והוא מצות ומעש"ט שבנ"י מסגלין להקב"ה שיש לו נחת רוח מבני ישראל ולא מאומות. ובסוכות מים. הענין שגם בלי המעשים רק מצד עצם הבריאה יש ג"כ דביקות עצום לבנ"י יותר מכל האומות. וזה נתברר בסוכות. ולכן צריך הגנה כמ"ש לעיל.

ובני ישראל שמחין יותר בנקודה הזו שנטבע בהם מצד הבריאה ממה שזוכין ע"י מעשיהם. כי מה יכול לפעול מעשה בו"ד. וז"ש טובים דודיך שבא מהקב"ה מצד חלק ה' עמו. ממה שזוכין ע"י מעשינו כנ"ל:

וכתיב אשריכם זורעי על כל מים משלחי רגל כו'. דכתיב אור זרוע לצדיק. ועמך כולם צדיקים. ויש נקודה פנימית כנ"ל בכל איש ישראל מצד הטבע כנ"ל. רק שמתגלה אחר הסרת החיצוניות וז"ש משלחי רגל כו'. ולכן אחר ר"ה ויוהכ"פ מתגלה בחי' סוכות כנ"ל. ובהושענא רבה בני"ה שמחין בבחי' ערבה דוקא אף בלי טעם וריח כנ"ל:

(שפת אמת סוכות תרל"ד)

זה היום נקרא הושענא רבה - חסדים גדולים ורחמים גמורים

ניסוך המים הם מרמזים על החסדים, שכמו שהמים מתפשטים והולכים, כך החסדים מתפשטים והולכים למטה. ויש חסדים שמצד הדין לא היה צריך הבורא לעשותן אלא שהוא מתחסד עם ברואיו, ויש חסדים שמצד המשפט מתחסד עם ברואיו והדין נותן שיעשה חסדים להם. ולכן הרמז בגמרא על ניסוך המים בשני ובששי ובשביעי שהוא מ"ם יו"ד מ"ם, וגמור הרמז הוא כמשפטם, לרמז על זה שעל פי המשפט עושה להם חסדים, ולכן נקרא זה היום הושענא רבה, שהם חסדים גדולים ורחמים גמורים לפי שעשו ישראל כמה מצות מראש השנה עד היום הזה שופר אתרוג לולב ערבה הדס סוכה.

(תולדות אהרן סוכות)

אוד
ביאודי
הכזזנות

מאמר א

המשכת החסדים בחג הסוכות

בימי ראש השנה, עשרת ימי תשובה, יום הקדוש וחג הסוכות, וכפי שיבואר.

'שמאלו תחת ראשי וימינו תחבקני'
מבואר בזוהר^ב, שהימים שמראש השנה עד יום הכיפורים הם בבחינת 'שמאלו תחת לראשי', ואילו הימים שמשם ואילך עד שמיני עצרת הם בבחינת 'וימינו תחבקני'.

ביאור הענין הוא^ג, שהנה ישנם בחינות **חסדים וגבורות**, שהם בחינות של שפע הנמשך ומאיר בספירות העליונות.

והסדר הוא, שמראש השנה עד יום הכיפורים נמשכים אל המלכות כמה בחינות **גבורות**, והנה הגבורות הם בחינת **שמאל**, וזהו בחינת **'שמאלו תחת ראשי'**. וכיון שהגבורות הם בחינת **דין ופחד**, על כן הימים הללו הם ימי דין ויראה,

התיקון הנעשה בחודש תשרי
בימי חג הסוכות, ממשיך סדר התיקון הנעשה במשך חודש תשרי, שתכליתו הוא **היחוד הגדול** בין קודשא בריך הוא [זעיר אנפין] ושכינתיה [מלכות] הנעשה ביום **שמיני עצרת**, שזהו תכלית כל עבודת הימים הקדושים הללו.

ענין יחוד זה, שהמלכות הנקראת 'כנסת ישראל' - שהיא שורש נשמות ישראל, מתייחדת עם זעיר אנפין, ומיחוד זה נשפע שפע גדול ורב לכנסת ישראל.

וזהו סוד מה שאמרו רז"ל א על שמיני עצרת, 'משל למלך בשר ודם שאמר לעבדיו עשו לי סעודה גדולה ליום אחרון, אמר לאוהבו עשה לי סעודה קטנה כדי שאהנה ממך', וזה רומז על היחוד הנזכר הנעשה ביום שמיני עצרת.

לקראת יחוד זה צריך להקדים לעשות כמה וכמה הכנות,

- א. סוכה דף נה ע"ב, וכעין זה בזוהר ח"א דף סד ע"ב.
- ב. זוהר ח"ג דף ריד ע"ב, ובשער הכוונות דרוש ד' דיוה"כ.
- ג. שער הכוונות דרוש ג' דסוכות.

כלולה מארבעה בחינות חסדים, שכן ישנם חסדים הנמשכים **מבינה** [אימא], וישנם חסדים הנמשכים **מזעיר אנפין**! וכל אחד מבחינות החסדים, כלול **מאור פנימי** המתפשט בתוך המלכות, ו**מאור מקיף** המתפשט ומקיף את המלכות מבחוץ.

נמצא שנמשכים למלכות ארבעה בחינות חסדים: (א) **אור פנימי** של החסדים הנמשכים **מאימא**. (ב) **אור מקיף** של החסדים הנמשכים **מאימא**. (ג) **אור פנימי** של החסדים הנמשכים **מזעיר אנפין**. (ד) **אור מקיף** של החסדים הנמשכים **מזעיר אנפין** ח.

סדר ההמשכה

כל אחד מארבעה בחינות החסדים הנזכרים, נמשך בזמן אחר במשך הימים הללו, וסדר המשכת החסדים נעשה כדלהלן ט:

(א) **אור פנימי** של החסדים הנמשכים **מאימא** - נמשך למלכות **מאליו**,

ובהם נכתב ונחתם גזר דינו של האדם ד.

לאחר מכן, בימים שלאחר יום הכיפורים ובימי חג הסוכות, נמשכים אל המלכות כמה הארות של **חסדים** שהם בחינת **ימין**, וזהו בחינת **'וימינו תחבקני'**. ועל כן הימים הללו הם ימי **אהבה**, שכן החסדים עניינם אהבה רחמים וחמלה.

החסדים הנמשכים בימים הללו, ממתיקים את הגבורות שקיבלה המלכות בימי ראש השנה ועשרת ימי תשובה ה. שבחמלת ה' עלינו הקדים בחינת חסדים בימי החג, בכדי לגמור חתימתנו לטובה ולחסד ולרחמים י.

ארבעה בחינות חסדים

כאמור, תכלית עבודת חג הסוכות היא להמשיך הארות **החסדים** אל המלכות. והמשכת החסדים הנעשית בימי חג הסוכות,

- ד. עיין שער הכוונות דרוש ה' דיו"כ.
- ה. רמ"ז על זוהר במדבר דף ר"ד ע"ב, ועיין דגל מחנה אפרים פרשת אחרי ד"ה והנה.
- ו. ברית כהונת עולם, מאמר פרי עץ הדר פכ"ג.
- ז. הרש"ש (בסידורו, ובנהר שלום דף מ ע"א) למד שאין הפירוש כפשוטו שהם חסדים דאימא וחסדים דזעיר אנפין, רק **חסדים דאימא** הכוונה להמשכה מדעת עליון דזעיר אנפין, ו**חסדים דזעיר אנפין** הכוונה להמשכה מדעת תחתון דזעיר אנפין, ואכמה"ל בזה.
- ח. שער הכוונות דרוש ג' דסוכות.
- ט. שם.

תפארת, נצח והוד, כל חסד מתפשט בספירה אחת מהם. לאחר מכן נמשכת הארה של כללות החסדים לספירת **היסוד** של המלכות, ובחינת כללות שניה של החסדים נמשכת לספירת **המלכות** הפרטית של המלכות.

אור פנימי דחסדים דאימא כאמור, אור הפנימי של החסדים הנמשכים **מאימא** - נמשך אל המלכות **מאליו** שלא על ידי מעשה, בערב יום הכיפורים, ובימים שלאחר יום הכיפורים, עד יום טוב ראשון של סוכות.

סדר המשכתם נעשה בסדר מלמטה למעלה: **בערב יום כיפור** [ט'] תשרי] - נמשכת הבחינה **השביעית** של החסדים [כללות שניה של החסדים], והיא נמשכת לספירת **מלכות** הפרטית של המלכות. **ביום לאחר יום הכיפורים** [י"א תשרי] - נמשכת הבחינה **השישית** של החסדים [כללות ראשונה של החסדים] ונמשכת לספירת **יסוד** הפרטית של המלכות. **ביום שלאחריו** [י"ב תשרי] - החסד **החמישי** נמשך לספירת **הוד** הפרטית של המלכות,

בערב יום כיפור, בימים שבין יום כיפור לסוכות, וביום טוב ראשון של סוכות.

ב) אור מקיף של החסדים הנמשכים **מאימא** - נמשך למלכות בימי חג הסוכות, על ידי מצות **ישיבת סוכה**.

ג) אור פנימי של החסדים הנמשכים **מזעיר אנפין** - נמשך למלכות על ידי **נענועי הלולב ומינוי**, בנטילה של הברכה ובהלל.

ד) אור מקיף של החסדים הנמשכים **מזעיר אנפין** - נמשך למלכות על ידי **הקפת המזבח** עם ארבעת המינים בזמן הבית, ובזמן הזה הוא נעשה על ידי **הקפת התיבה** עם הלולב ומינוי.

התפשטות החסדים

נבאר ביתר פירוט את סדר ההמשכות הנזכרות.

הנה המלכות של אצילות כלולה מעשר ספירות פרטיות, ובספירות חג"ת נהי"ם [חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד מלכות] שלה, מתפשטים הארות החסדים, כדלהלן.

ישנם חמשה חסדים, והארתם מתפשטת בחמשה ספירות ראשונות של המלכות - **חסד, גבורה,**

1. כן איתא בשער הכוונות, מיהו בפרי עץ חיים (שער חג הסוכות פ"ג) כתב, דהחסדים הללו נמשכים אל המלכות על ידי עשיית הסוכה.

וכן הלאה בשאר הימים בסדר זה.

**המשכת אור פנימי ומקיף דחסדים
דזעיר אנפין**

**אור הפנימי של החסדים הנמשכים
מזעיר אנפין** - נמשך על ידי
מצות נטילת לולב והנענועים, ואור
**המקיף של החסדים הנמשכים מזעיר
אנפין** - נמשך על ידי **ההקפות**
שמקיפים את הבימה [ובזמן הבית -
את המזבח] עם הלולב ומיניו.

סדר ההמשכה של שני הבחינות
הללו נעשה בסדר מלמעלה
למטה: **ביום טוב ראשון** - נמשך
החסד הראשון לספירת חסד הפרטית
של המלכות, **ביום השני** [א' של חול
המועד] - נמשך החסד השני לספירת
גבורה הפרטית של המלכות, וכן
הלאה בשאר הימים בסדר זה.

ביום שלאחריו [י"ג תשרי] - החסד
הרביעי נמשך לספירת נצח הפרטית
של המלכות, וכן הלאה בסדר זה
בשאר הימים, עד **שביום טוב ראשון**
של חג הסוכות [ט"ו תשרי] - החסד
הראשון נמשך לספירת חסד הפרטית
של המלכות.

אור מקיף דחסדים דאימא
אור המקיף של החסדים הנמשכים
מאימא - נמשך על ידי **מצות**
שיבת סוכה במשך שבעת ימי החג.

סדר ההמשכה נעשה בסדר מלמעלה
למטה: **ביום טוב ראשון** -
נמשך החסד הראשון לספירת חסד
הפרטית של המלכות, **ביום השני** [א'
של חול המועד] - נמשך החסד השני
לספירת **גבורה** הפרטית של המלכות,

חסדים דזעיר אנפין		חסדים דאימא		
אור מקיף ע"י הקפות התיבה	אור פנימי ע"י הנענועים	אור מקיף ע"י שיבת סוכה	אור פנימי מאליו	
-	-	-	חסד ו' ז'	ט' תשרי
-	-	-	חסד ה'	י"א תשרי
-	-	-	חסד ד'	י"ב תשרי
-	-	-	חסד ג'	י"ג תשרי
-	-	-	חסד ב'	י"ד תשרי
חסד א'	חסד א'	חסד א'	חסד א'	ט"ו תשרי
חסד ב'	חסד ב'	חסד ב'	-	ט"ז תשרי
חסד ג'	חסד ג'	חסד ג'	-	י"ז תשרי
חסד ד'	חסד ד'	חסד ד'	-	י"ח תשרי
חסד ה'	חסד ה'	חסד ה'	-	י"ט תשרי
חסד ו'	חסד ו'	חסד ו'	-	כ' תשרי
חסד ז'	חסד ז'	חסד ז'	-	כ"א תשרי

אולם הימים שקודם חג הסוכות, אף שנמשך בהם אור הפנימי של החסדים של אימא, מכל מקום כיון שהם רק אור פנימי, ואור המקיף הוא העיקר, על כן אין הם ממש בחינת מועד, ומכל מקום כיון שנכנס בהם אור פנימי של החסדים של אימא, אין אומרים בהם תחנון ואסורים בתענית יי' [לעומת זאת, בעשרת ימי תשובה שבהם המלכות מקבלת גבורות, לכן אומרים בהם תחנון יי'].

'חג הסוכות'

למרות שבאופן כללי, כל התפשטות החסדים של אימא ושל זעיר אנפין הם בסוד חיבוק הימין - 'וימינו תחבקני', מכל מקום **עיקר בחינת חיבוק הימין** הוא התפשטות **אור המקיף של החסדים של אימא,** הנמשכים על ידי מצות הסוכה כנזכר. ועל כן נקרא מועד זה בשם **'חג הסוכות'** על שם מצות סוכה, ולא נקרא על שם מצות לולב או על שם שאר מצוות החג טו.

קדושת יום טוב, חול המועד, והימים שבינתיים

נמצא שביום טוב ראשון של סוכות [ט"ו תשרי], נמשכים אור הפנימי ואור המקיף של החסד הראשון, הן של החסדים הנמשכים מאימא והן של החסדים הנמשכים מזעיר אנפין. ועל כן נקרא יום זה בתורה **'יום הראשון'**, כיון שבו נכנס החסד הראשון של האור מקיף דאימא שהוא העיקרי [וגם שאר בחינות חסד הראשון, שהם אור פנימי של אימא, ואור פנימי ומקיף של זעיר אנפין]. וכיון שהחסד הראשון הוא המעולה יותר מכל שאר החסדים, לכן יום זה הוא קדוש **בקדושת יום טוב יי'.**

בימים הבאים, שבהם נמשכים שאר בחינות החסדים התחתונים יותר [של אור המקיף של אימא, ושל אור הפנימי ואור המקיף של זעיר אנפין], ולא נמשך בהם אור הפנימי של אימא אלא רק המקיפין, על כן יש בהם קדושה פחותה, שהיא **קדושת חול המועד.**

- יא. פרי עץ חיים שער חג הסוכות פ"א.
- יב. שער הכוונות דרוש ג' דסוכות.
- יג. שם.
- יד. פרי עץ חיים שער חג הסוכות פ"א.
- טו. שער הכוונות דרוש ד' דסוכות.

מאמר ב
מצות ישיבת סוכה

צ'לא דמהימנותא

הסוכה נקראת 'צ'לא דמהימנותא', לפי שאור המקיף בא מאימא הנקראת אמונ"ה, משום שעל ידה מתחברים זעיר אנפין ומלכות שהם בסוד אותיות ו"ה של שם יהו"ה [שכן אות י' רומזת על חכמה, אות ה' על בינה, אות ו' על זעיר אנפין, ואות ה' אחרונה על המלכות]. וכמו כן זעיר אנפין ומלכות הם בסוד שם הוי"ה [זעיר אנפין] ושם אדנ"י [מלכות], וכאשר הם מתחברים יחדיו, וזהו המה יאהדונה"י כמנין אמ"ן, וזהו אמונ"ה - אמ"ן ו"ה יט.

ענני הכבוד

שבעה ענני הכבוד שהיו לישראל במדבר, שלזכרם אנו מקיימים מצוות סוכה, הם כנגד שבעת בחינות המקיפין של החסדים,

סוכה - אור המקיף של אימא

מבואר בזוהר ט"ז, שהסוכה רומזת על אימא [בינה], הסוככת על בניה זעיר אנפין והמלכות, כאם על בנים.

והענין בזה הוא, שהנה כבר נתבאר, שעל ידי מצות ישיבת סוכה אנו ממשיכים את אור המקיף של החסדים של אימא, והוא נמשך ומתפשט במלכות ומקיף וסובב אותה כעין סוכה, והוא נקרא 'צ'לא דמהימנותא'. ואנחנו ישראל 'בני מלכים' - בני המלכות העליונה, עושים סוכה ויושבים בצל אור המקיף, כדי שנמשיך אלינו הארה מן אור המקיף ההוא י"ז.

ועל ידי ישיבת סוכה והאכילה בה, גורמים את המשכת המקיפים [ואם ח"ו אוכל חוץ לסוכה, יכול לגרום ח"ו הסתלקות אלו המקיפים] י"ח.

טז. זוהר כי תצא דף רפג ע"א, הקדמת תקו"ז דף ב ע"ב.

יז. שער הכוונות דרוש ד' דסוכות.

יח. קיצור הכוונות לרמח"ל, סוד הסוכה הלולב ומיניו.

יט. קיצור הכוונות לרמח"ל, סוד הסוכה הלולב ומיניו.

שניהם, את זעיר אנפין ואת המלכות. ולכן נזכר בתורה שתי פעמים תיבת 'בסכת' חסר, האחת כנגד אור המקיף הנמשך לזעיר אנפין לבדו, והשנית כנגד אור המקיף הנמשך למלכות לבדה. ופעם אחת נזכר בכתוב 'בסכות' מלא, כנגד אור המקיף הנמשך לשניהם יחדיוכא.

דפנות הסוכה

דפנות הסוכה רומזים על החיבוק שמחבק זעיר אנפין את המלכות בימינו בסוד 'וימינו תחבקני', ואז היא מוקפת מאור המקיף של החסדים של אימא שעל גבי זרוע של זעיר אנפין כנזכר.

הנה היד כלולה משלשה פרקים, פרק העליון המחובר בכתף שהוא ארוך, פרק האמצעי הנקרא זרוע וגם הוא ארוך, ופרק אחרון שהוא כף היד והוא פרק קצר וקטן.

צורת החיבוק שמחבק זעיר אנפין את המלכות בימינו כביכול, שהפרק העליון של היד מחבק את המלכות [העומדת כנגדו] מצד שמאלה, והפרק האמצעי של היד נכפף עוד ומחבק לצד האחור שלה,

המתפשטים בשבע ספירות תחתונות של המלכות בשבעת ימי חג הסוכות כ.

שלשה בחינות אור מקיף

כאמור, הסוכה היא בחינת אור מקיף של אימא עילאה המסככת על בניה זעיר אנפין ומלכות. והנה ישנם שלשה בחינות אור מקיף הנמשך מאימא, בסוד הסוכה: **א**) אור המקיף הנמשך ומקיף את **זעיר אנפין** לבדו. **ב**) אור המקיף הנמשך ומקיף את **המלכות** לבדה. **ג**) אור המקיף הנמשך ומקיף את **שניהם יחדיו**, את זעיר אנפין ואת המלכות.

תחילה נמשך אור המקיף של אימא לחציו העליון של זעיר אנפין, ומקיף רק אותו לבדו, וזוהי בחינה א', שהסוכה היא בסוד אור המקיף לזעיר אנפין לבדו. אחר כך נמשך אור מקיף של אימא למלכות לבדה, והרי זו בחינה ב'. וכאשר זעיר אנפין מחבק בזרוע ימין שלו את המלכות בסוד 'וימינו תחבקני', והנה אור המקיף של אימא מקיף על גבי זרוע ימין של זעיר אנפין, נמצא שגם המלכות מוקפת באותו אור המקיף שעל הזרוע של זעיר אנפין, וזהו בחינה ג', שהסוכה היא בסוד אור המקיף את

כ. שער הכוונות דרוש ד' דסוכות.

כא. שם, יעווי"ש עוד.

והנה האורות של אימא הנמשכים לזעיר אנפין הם מאה אורות, בסוד מאה ברכות שצריך אדם לברך בכל יום [והם בסוד הוי"ה במילוי ס"ג שיש באימא, ואותיות המילוי שלה עולים ל"ז, וס"ג ול"ז עולים בגימטריא מאה]. וכל מאה אורות אלו עוברים דרך הסכך שהוא הכתר של זעיר אנפין [כיון שכל האורות שיורדים אל הספירות יורדים ועוברים דרך הכתר], והם נכללים בכתר ומניחים בו רושם.

ועל כן נקרא הכתר 'סכך', הן משום שהוא מסכך על זעיר אנפין והמלכות בבחינת אור מקיף, והן משום שהגימטריא של סכך עולה ק', כנגד מאה אורות של זעיר אנפין היורדים דרך הכתר שהוא הסכך, כנזכר.

והפרק השלישי שהוא כף היד נכפף יותר מכולם ומחבק קצת מצד הפנים שלה.

על כן הסוכה צריכה להיות עשויה משתי דפנות שלימות כהלכתן, כנגד פרק ראשון ופרק שני שהם ארוכים, ודופן שלישית די אפילו טפח, כגדלה של כף היד שמחבכת מצד הפנים כב.

סוד הסכך

הסכך הוא בסוד הכתר של זעיר אנפין, הסוכך על גבי זעיר אנפין והמלכות היושבים תחתיו, כי כל כתר הוא בחינת אור מקיף, מלשון כותרת.

מאמר ג נטילת לולב והקפת התיבה

שהוא נשאר לעולם במוח הדעת של זעיר אנפין. **ב**) מהשורש יוצא **ענף** של החסד, המתפשט באחת מהספירות של זעיר אנפין. **ג**) מהענף מתפשטת **הארה**, הנמשכת לאחת מהספירות של המלכות. [והסימן לזה הוא **שע"ה** - שורש, ענף, הארה.]

כגון, החסד הראשון, **השורש** שלו נשאר במוח הדעת של זעיר אנפין, **הענף** שלו יורד ומתפשט בספירת החסד של זעיר אנפין, ומשם נמשכת **הארה** לספירת החסד של המלכות.

הלולב ומיניו

ארבעת המינים הם כנגד **ענפי** החסדים המתפשטים בזעיר אנפין, כל אחד מהמינים הוא כנגד ענפים של אחד או יותר משבעה בחינות החסדים, כדלהלן.

ההדסים - כנגד ענפי החסדים המתפשטים בספירות **חסד גבורה תפארת, הערבות** - כנגד

אור הפנימי של החסדים של זעיר אנפין
כפי שנתבאר **כג**, **אור הפנימי של החסדים של זעיר אנפין**, נמשך אל המלכות על ידי **נטילת לולב** והנענועים. ובמאמר זה נבאר בקצרה את סדר ההמשכות הנעשה בנענועים.

שורש - ענף - הארה

שורש החסדים הוא **במוח הדעת** של זעיר אנפין, ומשם יוצאים החסדים ומתפשטים בזעיר אנפין ובמלכות.

הסדר הוא, שחמשת החסדים מתפשטים בספירות חסד גבורה תפארת נצח והוד, ושתי בחינות כללות המתפשטים בספירות יסוד ומלכות. נמצא שישנם שבעה בחינות של חסדים, המתפשטים בשבעה ספירות חג"ת נה"ם [חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד ומלכות].

בכל אחד משבעה בחינות החסדים הנזכרים, יש להבחין בו שלשה בחינות: **א**) בחינת **השורש** של החסד,

כג. לעיל מאמר א.

ממשיכים את **הארת** החסדים אל **המלכות** העומדת כנגד החזה של זעיר אנפין, ומתפשטים הארות החסדים בספירות שלה.

סדר התיקון בשבעת הימים

בכל יום מימי החג, נעשה התיקון באחד משבעת בחינות החסדים: **ביום הראשון** - בהולכה אנו מעלים את ענפי **החסד הראשון** לקבל הארה משורשם, והם חוזרים להתפשט בספירת **החסד** של זעיר אנפין, ולאחר מכן **בהובאה** נמשכת הארתם אל ספירת **החסד** של המלכות. **ביום השני** - בהולכה אנו מעלים את ענפי **החסד השני** לקבל הארה משורשם, והם חוזרים להתפשט בספירת **הגבורה** של זעיר אנפין, ולאחר מכן **בהובאה** נמשכת הארתם אל ספירת **הגבורה** של המלכות, ועל דרך זה נעשה בשאר הימים, כל יום בחסד אחר.

ששה רוחות

בכל יום ויום מנענעים את הלולב ומיניו לכל ששה רוחות העולם, שהם כנגד ששה ספירות חג"ת נה"י. וסדר הנענועים הוא לפי סדר הספירות: **דרום** [ימין] - חסד, **צפון** [שמאל] - גבורה, **מזרח** [לפניו] -

ענפי החסדים המתפשטים בספירות **נצח והוד, הלולב** - כנגד בחינת כללות החסדים המתפשטת בספירת **היסוד, והאתרוג** - כנגד בחינת כללות שניה של החסדים המתפשטת בספירת **המלכות** הפרטית של זעיר אנפין.

הולכה והובאה

ענין הנענועים הוא, להעלות את **ענפי** החסדים **לשרשם** שבמוח הדעת, בכדי שיקבלו שם הארה **חדשה** משורשם, לאחר מכן חוזרים ענפי החסדים להתפשט בשבעה ספירות תחתונות [חג"ת נה"ם] של זעיר אנפין, ושוב לאחר מכן נמשכת הארתם מזעיר אנפין אל שבעה ספירות תחתונות [חג"ת נה"ם] של המלכות.

ענין זה נעשה בסדר דלהלן. **האדם** המנענע את הלולב הוא כנגד **זעיר אנפין** עצמו, ועל ידי **ההולכה** של הלולב ומיניו, הוא גורם שזעיר אנפין יוליך את ענפי החסדים שבגופו, ויעלה אותם **לשרשם** שבמוח הדעת של זעיר אנפין, ומקבלים שם הארה **גדולה** משורשם, לאחר מכן חוזרים ענפי החסדים להתפשט במקומם בשבעה ספירות תחתונות של זעיר אנפין.

לאחר מכן על ידי **ההובאה** שמביאים את הלולב ומיניו עד החזה,

משלשה בחינות חב"ד, ובכל הולכה נמשכת הארה של אחד מהם לענפי החסדים, ולאחר מכן בהובאה נמשכת הארה זו אל המלכות.

והתיקון נעשה בסדר דב"ח - דעת בינה חכמה: **בהולכה ראשונה** אנו ממשיכים לענפי החסדים הארה משורש **הדעת** שבמוח הדעת, **בהולכה שניה** אנו ממשיכים לענפי החסדים הארה משורש **הבינה** שבמוח הדעת, **ובהולכה שלישית** אנו ממשיכים לענפי החסדים הארה משורש **החכמה** שבמוח הדעת.

נענועי הברכה ונענועי ההלל בכל יום אנו מנענעים **חמשה** סדרי נענועים, האחד בעת נטילת לולב לאחר הברכה, ועוד ארבעה סדרי נענועים בעת אמירת הלל [א' - ב'הודו' הראשון, ב' - ב'אנא יי הושיעה', ג' - ב'אנא יי הושיעה', ד' - ב'הודו' האחרון].

יש שפירושיה, דבנענועי הברכה נעשית ההמשכה הנזכרת של החסד המתפשט באותו היום, ואילו בנענועי ההלל נעשית המשכה אחרת

תפארת, **מעלה** - נצח, **מטה** - הוד, **מערב** [לאחריו] - יסודי.

על אף שכאמור, בכל יום נעשה התיקון בחסד אחד המתפשט בספירה אחת בלבד, ואם כן מן הראוי היה, שביום הראשון שבו נמשך החסד הראשון לספירת החסד, ינענעו רק לצד דרום שהוא חסד, וביום השני רק לצד צפון, וכן הלאה, ומדוע מנענעים כל יום לכל ששה רוחות העולם, כנגד כל ששת הספירות.

ביאור הענין הוא, שכן כל חסד כלול בפרטות **מששה בחינות** חג"ת נה"י **פרטיות**, ובנענוע לכל רוח נמשך בחינה אחת של החסד המתפשט באותו היום. כגון **ביום הראשון** שבו נעשה התיקון **בחסד הראשון**, אזי בנענוע לצד **דרום** - נמשך **חסד** הפרטי של חסד הראשון, בנענוע לצד **צפון** - נמשך **גבורה** הפרטית של חסד הראשון, בנענוע לצד **מזרח** נמשך **תפארת** הפרטי של חסד הראשון, וכן הלאה.

שלשה הולכות והובאות **מה** שעושים בכל צד **שלשה** הולכות והובאות, הוא משום ששורש החסדים שבדעת כלול בפרטות

כד. שער הכוונות ריש דרוש סוכות, ובדרוש ה'.

כה. סידור הרש"ש, עפ"י פרי עץ חיים שער הלולב פ"ג.

את הלולב על מנת לגלות את
החסדים] כח.

אד"ם

שלשה תיקונים נעשים בעת
ההקפות, וסימנם אד"ם כ"ט.

א' - אדם, והוא התיקון הנעשה על
ידי **האדם** המקיף את התיבה, ועל
ידי זה נמשך אור מקיף **מספירות**
חג"ת נהי"ם של זעיר אנפין אל
ספירות חג"ת נהי"ם של המלכות.

ד' - דיבור, הוא התיקון הנעשה על
ידי **אמירת** תפילות ופזמונים בעת
ההקפה, ועל ידם נמשך אור מקיף
מאימא אל המלכות.

מ' - מעשה, הוא התיקון הנעשה
על ידי **מעשה** הולכת הלולב
ומיניו בידו בעת ההקפות, ועל ידי זה
נמשך אור מקיף **מדעת של זעיר**
אנפין [דהיינו משרשי החסדים
שבדעת] אל המלכות.

של החסד העליון הנקרא 'יומא
דכולהו', והיא המשכה נוספת מלבד
המשכת החסדים הנעשית בנענועי
הברכה.

הקפת התיבה

כפי שכבר נתבאר^כ, על ידי הקפת
המזבח עם הלולב ומיניו בזמן
בית המקדש, ובזמן הזה על ידי
הקפת הבימה - נמשך אל המלכות
אור המקיף של החסדים של
זעיר אנפין [המלכות היא בסוד
המזבח והבימה]^{כז}.

בעת ההקפות אין צריך לנענע
את הלולב ומיניו, כיון
שאורות המקיפין הם מגולים, ואין
צריך לנענעם על מנת לגלותם
[מה שאין כן בעת נטילת לולב,
שבו נמשך אור הפנימי של
החסדים של זעיר אנפין המכוסים
בתוך מוח הדעת, צריך לנענע

כו. לעיל מאמר א'.

כז. שער הכוונות דרוש ה' דסוכות.

כח. שער הכוונות ריש דרושי סוכות.

כט. דרוש ח'. והנה בשער הכוונות הובא סדר כוונות זה דאד"ם, רק לגבי ההקפות דיום
הושענא רבה, וכן נקטו במשנת חסידים ובסידור ר' שבת. אך בסידורי הרשב"ש
ובסידור קול יעקב נקטו שכן הוא גם סדר הכוונה בהקפות של שאר ימות החג,
שבכל יום מכוונים בהם בסדר אד"ם.

מאמר ד

הושענא-רבה ושמיני-עצרת

בסוד חותם בתוך חותם, וחותם זה ניתן בספירת המלכות הפרטית של המלכות.

כשם שבעת עשיית החותם הראשון בתפילת נעילה, נידון העולם ונחתמים לחיים או למות, כך גם עתה בליל הושענא רבה כשנעשה החותם השני, נידון העולם ונחתם פעם שניה.

מסירת הפתקין

אכן בתפילת נעילה שבה נעשה החותם הפנימי העיקרי, היה זמן הדין והגזירה והחתימה ממש, אבל עתה בליל הושענא רבה, כיון שנעשה בה רק חותם החיצון, אין נעשה עתה גזר דין ממש, אלא נעשה עתה רק ענין מסירת הפתקין אשר נחתמו בנעילת יום הכיפורים, של אותם אנשים שלא חזרו בתשובה כל הימים שמיום הכיפורים עד יום הושענא רבה, שעתה נמסרים הפתקין ביד השלוחים, לפעול הדין והמשפט למי שנתחייב.

עיקר הדין נידון ונגמר בחציו הראשון של ליל הושענא רבה, ובעת חצות לילה נגמר החותם להחתם

ליל החותם

ליל הושענא רבה הוא ליל קדוש ונשגב, הנקרא 'ליל החותם', על שם בחינת חותם שמקבלת המלכות בליל זה, וכפי שיבואר.

ביאור הענין הוא, שהנה בחמשה תפילות של יום הכיפורים מקבלת המלכות מאימא [בינה] חמשה גבורות, והם נמשכים ליסוד של המלכות.

כדי שלא יתאחזו החיצונים בגבורות הללו אשר ביסוד המלכות, נחתם בה בשעת תפילת נעילה חותם אחד **ביסוד** שלה, לשמור את הגבורות ההם מאחיזת החיצונים, וזה החותם הוא החותם העיקרי והפנימי והוא נעשה מספירות נה"י של אימא, כי החיצונים אינם יכולים להאחז באימא.

וכיון שבתפילת נעילה נעשה בחינת חותם, על כן בשעה זו נידון העולם כולו ונחתם לחיים או למות, ואז הוא עיקר הדין.

חותם שני

עתה בליל הושענא רבה נעשה למלכות חותם שני חיצון,

ובספר הריקאנטי הביא מעשה באדם אחד שנסתכל באור הלבנה בליל הושענא רבה, ולא מצא צל על ראשו, ובלילה ההוא והתפלל ובכה ושב בתשובה, וחזר וראה צל על ראשו, וחזר הצלם למקומו.

לכן כל יום הושענא רבה יש בו קצת דין, אף על פי שנגמר הדין בחצות הראשון של הלילה, לפי שעדיין הדין תלוי עד יום שמיני עצרת לראות אם ישובו בתשובה, ועל כן יש נוהגים לומר סליחות אחר חצות ליל הושענא רבה קרוב לאשמורת הבוקר.

צל הלבנה

לאחר חצות ליל הושענא רבה, יכולים לראות בצל האדם את גזר דינו לא [ומכל מקום כתב הרמ"א לב שיש אומרים שאין לדקדק

במלכות שבה, ונגמר הדין, ותיכף אחר חצות לילה סר בחינת הצלם [שהוא בחינת לבוש רוחני של הנשמה] מעל ראשו של מי שנחתם ח"ו למיתה, ועל כן אז יוצאים בני אדם לראות את צלם באור הלבנה שזורחת אחר חצות, שבזה אפשר להכיר ולראות מי שנגזר עליו מיתה ח"ו.

זמן תשובה

אף על פי שכבר נמסרו הפתקים ביד השלוחים בליל הושענא רבה, מכל מקום לא ניתן להם רשות לפעול המשפט והעונש הכתוב באותם הפתקין, עד יום שמיני עצרת, וזאת בכדי לתת עוד זמן אל החוטאים שישובו בתשובה ביום הושענא רבה, ואם ישוב, יקרעו גזר דינו ויחזרו לקחת פתקא שלו מיד השלוחים, ואם לאו אין עוד תקנה בתשובה מאז ואילך.

ל. הובא ענין זה ברמב"ן ובריקאנטי במדבר יד, ט.

לא. כתב האבודרהם (סוכות), דהסימן בזה הוא, דאם הצל על ראשו סימן טוב לנפשו, ואם הצל על אצבעו סימן טוב לקרוביו, ואם הצל על ידו הימנית סימן טוב לבניו, ואם הצל על ידו השמאלית סימן טוב לבנותיו, וכל זה לא בצל עצמו אלא בבבואה דבבואה שלו. ובספר ציוני (פרשת שלח) כתב: ובספרי הקדמונים אמרו אם נחסר ראשו ימות הוא או בנו או אשתו, אבל אם הוא חוזר בתשובה יטעמו טעם מות וירפאו, ודוקא בנו שברשותו. ואם הגוף חסר ויראה הראש, הן יסתלקו והוא מתקיים. ואם חסר ידו או רגלו, חלאים רעים באים עליו. ואם ברח הצל וחזר וברח, עליו כתיב בבוקר תאמר מי יתן ערב וגו'.

לב. שו"ע אורח חיים סימן תרסד ס"א.

החותם השני הנעשה עתה, הוא בחינת משנה של החותם הראשון הנעשה בנעילה, כערך המשנה עם המלך, כי העיקר הוא חותם היסוד הנעשה בנעילה, אבל זה החותם שבמלכות גרוע ממנו והוא בחינת משנה שלולד.

יום הושענא רבה

יזהר האדם לכיון דעתו מאד בתפלת יום הושענא רבה, וכן יזהר בכל מעשיו ביום ההוא, כיון שעדיין יש לו תקנה אז, כי אחר כך אין לו עוד תקנה, כנזכר לה.

חבטת ערבה

מקיפים את התיבה ביום הושענא רבה שבע הקפות לו. ולאחר קדיש תתקבל חובטים חמשה בדי ערבה בקרקע חמש חבטות, ובכח זה פועלים כמה תיקונים: (א) בהגבהת היד לחבוט, יכוין לסוד הנשיקין הקודמין אל היחוד. (ב) על ידי הורדת היד והחביטה על גבי הקרקע, ממשיכים חמשה גבורות אל המלכות

בזה כדי שלא ליתרע מזליה, גם כי רבים אינם מבינים הענין על בוריו, ויותר טוב להיות תמים ולא לחקור עתידות].

ההסתכלות היא דוקא לאור הלבנה ולא לאור הנר, כי הלבנה היא בסוד המלכות, אשר נגמר להעשות חותם המלכות שבה בחצות הלילה, ואז הוא זמן זריחת הלבנה, ואז המלכות עצמה יוצאת להאיר על הארץ, ודנה את העולם על ידי החותם ההוא שכבר נגמר להנתן בה, כנודע כי הגבורות הם הדינין השופטים בעולם, ולכן כיון שהדינין נמסרים בידה ובממשלתה, היא מודיעה ומראה את הגזירות בעולם, ולכן אין הגזר דין ניכר אלא בהסתכלות הצל לאור הלבנה לי.

משנה תורה

נוהגים לעסוק בתורה בחצות לילה הראשון של הושענא רבה עד זמן זריחת הלבנה, וקוראים בספר אלה הדברים הנקרא **משנה תורה**, ויכוין בקריאתו זאת לעשות חותם המלכות שבה על ידי קריאה זו. כי

לג. שער הכוונות דרוש ו' דסוכות.

לד. שם.

לה. שם.

לו. שער הכוונות דרוש ח' דסוכות.

היחוד הנעשה בשמיני עצרת
לאחר שנשלמו כל ההכנות שנעשו
 במשך כל הימים הקדושים
 שעברו עד עתה, נעשה עתה ביום
 שמיני עצרת **היחוד הגדול** של זעיר
 אנפין ומלכות.

ועל כן נקרא יום זה 'שמחת תורה',
 שזעיר אנפין שהוא בחינת
 תורה, שמח בהתייחדו עם בת זוגו.

היחוד נעשה בקדושת כתר בתפילת
 מוסף, בתיבת 'אחד' של פסוק
 שמע ישראל. ולכן מתחילים להזכיר
 גבורות גשמים בתפילת מוסף של
 שמיני עצרת, על שם הטיפה שנותן
 זעיר אנפין למלכות בעת היחוד לט.

שהיא בסוד קרקע עולם. ג) כמו כן
 על ידי החבטות ממתקים ומבסמים
 את הגבורות שבמלכות.

הקפות של שמחת תורה

ביום שמחת תורה לאחר תפילת
 ערבית שחרית [ומנחה],
 נוהגים להוציא את כל ספרי התורה
 מן ההיכל, ולהקיף עמהם את התיבה
 שבע הקפות לז. והאריז"ל היה נזהר
 בזה מאד, והיה מרקד ומשורר בכל
 יכולתו בשמחה גדולה. וגם במוצאי
 החג היה נוהג לעשות שבע הקפות לח.

לז. כנזכר בזוה"ק פנחס דף רנו ע"ב.
 לח. ריש דרושי סוכות.
 לט. שער הכוונות דרוש ט' דסוכות.

אוד
הכוזנות
סדר הנענועים
הלל והושענות

המשכת אור פנימי דחסדים דאימא

[הנכנס מאליו כימים שכינתיים]

סדר ההמשכה על פי סידור הרש"ש

הקדמה להמשכות על פי סדר הרש"ש

על פי הרש"ש, מכוונים בששה ימים אלו, להמשיך שבעה בחינות חסדים אל הראשון שבו נמשכים שתי בחינות, וכל חסד הוא שם הוי"ה מנוקד בניקוד של הספירות: **חסד הראשון** בניקוד חסד [סגול], **חסד השני** בניקוד גבורה [שבא], **חסד השלישי** בניקוד תפארת [חולם], **חסד הרביעי** בניקוד נצח [חירק], **חסד החמישי** בניקוד הוד [קובוץ], בחינה **שישית** של החסדים שהיא כללות החסדים שנמשכת ליסוד, היא חמשה הוי"ו"ת בניקוד ספירות חג"ת נצח והוד, וכן בחינה **שביעית** של החסדים שהיא כללות דכללות החסדים שנמשכת למלכות הפרטית, היא גם כן חמשה הוי"ו"ת בניקוד ספירות חג"ת נצח והוד.

ומכוונים להמשיך את החסדים אל המלכות דאצילות, כל חסד ביומו, בסדר מלמטה למעלה, כנוצר לעיל: **ביום ט' תשרי** [ערב יו"כ] - יכוין להמשיך את כללות דכללות [מלכות] של כל החמשה חסדים לספירת המלכות של המלכות דאצילות, והם חמשה שמות הוי"ה מנוקדות. וכן יכוין להמשיך את כללות [יסוד] כל החמשה חסדים ליסוד של המלכות דאצילות, וגם הם חמשה שמות הוי"ה מנוקדות. **ביום י"א תשרי** - יכוין להמשיך את החסד החמישי והוא הוי"ה בניקוד הוד, אל ספירת ההוד של המלכות דאצילות. **ביום י"ב תשרי** - יכוין להמשיך את החסד הרביעי והוא הוי"ה

סדר ההמשכה על פי סידורי האריז"ל

הקדמה להמשכות אור פנימי דחסדים דאימא

בימים שמוערב יום הכיפורים עד יו"ט ראשון דסוכות [מלבד יום הכיפורים], נמשך אור פנימי דחסדים דאימא, אל המלכות דאצילות.

סדר ההמשכה הוא בסדר מלמטה למעלה: **ביום ט' תשרי** - נעשית המשכה כפולה, המשכה אחת של אור הפנימי דחסד השביעי דאימא [כללות דכללות דחסדים], הנמשכת לספירת המלכות הפרטית של המלכות, והמשכה שניה של אור הפנימי דחסד השישי דאימא [כללות דחסדים], הנמשכת לספירת היסוד של המלכות. **ביום י"א תשרי** - נמשך אור הפנימי דחסד החמישי דאימא, לספירת ההוד של המלכות, וכן הלאה בשאר הימים על דרך זה, עד **שביום ט"ז תשרי** [יום טוב א' דסוכות] - נמשך אור הפנימי דחסד הראשון דאימא, לספירת החסד של המלכות.

בסידורי האריז"ל סידרו לכון מלבד המשכה זו, להמשיך גם לזעיר אנפין בכל יום אות אחת של שם אבגית"ן, וכן נתח אחד משם מ"ב דאנא בכח. [ובסידור ר' אשר כתב לכון כוונות אלו בכל יום לאחר תפילת העמידה].

ט' תשרי, ערב יום הכיפורים:

למלכות נמשכים אור פנימי דחסדים
דיסוד ומלכות
ולזעיר אנפין נמשך אות א' לאב"ג
יד"ץ וסס אב"ג יד"ץ.

סדר המשכה על פי סידור הרשב"ש

בניקוד נצח, אל ספירת הנצח של המלכות דאצילות. ביום י"ג תשרי - יכוין להמשיך את החסד השלישי והוא הוי"ה בניקוד תפארת, אל ספירת התפארת של המלכות דאצילות. ביום י"ד תשרי - יכוין להמשיך את החסד השני והוא הוי"ה בניקוד גבורה, אל ספירת הגבורה של המלכות דאצילות. ביום ט"ו תשרי [יום טוב ראשון דסוכות] - יכוין להמשיך את החסד הראשון והוא הוי"ה בניקוד חסד, אל ספירת החסד של המלכות דאצילות.

ביום ט' תשרי [ערב יו"כ]:

כללות דכללות דחמשה חסדים

יהוה יהוה

יהוה

יהוה יהוה

למלכות דנוק'

כללות דחמשה חסדים

יהוה יהוה

יהוה

יהוה יהוה

ליסוד דנוק'

ביום י"א תשרי: יהוה להוד דנוק'

ביום י"ב תשרי: יהוה לנח דנוק'

ביום י"ג תשרי: יהוה למפארת דנוק'

ביום י"ד תשרי: יהוה לגבורה דנוק'

ביום ט"ו תשרי [יום טוב ראשון דסוכות]:

יהוה למסד דנוק'

סדר המשכה על פי סידורי האריז"ר

ביום י"א תשרי:

למלכות נמשך אור פנימי דחוסד דהוד

ולזעיר אנפין נמשך אור ב' דאבגית"ן
ושם קרע' שט"ן.

ביום י"ב תשרי:

למלכות נמשך אור פנימי דחוסד דגבורה

ולזעיר אנפין נמשך אור ג' דאבגית"ן
ושם גג"ר יכ"ט.

ביום י"ג תשרי:

למלכות נמשך אור פנימי דחוסד
דתפארת

ולזעיר אנפין נמשך אור ה' דאבגית"ן
ושם בט"ר צת"ג.

ביום י"ד תשרי:

למלכות נמשך אור פנימי דחוסד
דגבורה

ולזעיר אנפין נמשך אור ת' דאבגית"ן
ושם חק"ב טז"ע.

ביום ט"ו תשרי [יו"ט ראשון]:

למלכות נמשך אור פנימי דחוסד
דחוסד

ולזעיר אנפין נמשך אור י' דאבגית"ן
ושם יג"ל פד"ק

[ושם שק"ו צ"ת משמש עם אב"ג
דת"ן].

המשכת אור מקיף דחסדים דאימא

[על ידי מצות ישיבת סוכה]

סדר ההמשכה על פי סידורי הארז"ל

על ידי מצות ישיבת סוכה, נמשך אור מקיף של החסדים דאימא, אל המלכות דאצילות. והמשכה זו מתחילה ביום הראשון של חג הסוכות, וההמשכה נעשית בסדר מלמעלה למטה: **ביום הראשון** [ט"ו תשרי] - נמשך אור הפנימי דחסד הראשון דאימא, לספירת החסד של המלכות. **ביום השני** [ט"ז תשרי] - נמשך אור הפנימי דחסד השני דאימא, לספירת הגבורה של המלכות, וכן הלאה בשאר הימים על דרך זה. ובסידורי הארז"ל סידרו לכון המשכה זו בשם הוי"ה של ברכת לישוב בסוכה.

סדר הכוונה הוא, שבכל יום יכוין את שם הוי"ה בניקוד של הספירה שבה מתפשט החסד באותו היום, וכן יכוין שם הוי"ה בשילוב שם אהי"ה, את שם הוי"ה יכוין כל יום בניקוד הספירה של אותו היום, ואת שם אהי"ה יכוין בכל הימים בניקוד סגו"ל, כיון ששם אהי"ה הוא בחינת אור המקיף של החסדים [כנודע ששם אהי"ה הוא בסוד אור המקיף], והניקוד של החסד הוא סגו"ל.

ברכת לישוב בסוכה

בְּרִיךְ אֶתְּהוָא אֱלֹהֵינוּ

ביום הרביעי [י"ח תשרי]:
יְהוָה יֵאָהֳוֶיהֶּ

ביום החמישי [י"ט תשרי]:
יְהוָה יֵאָהֳוֶיהֶּ

ביום השישי [כ' תשרי]:
יְהוָה יֵאָהֳוֶיהֶּ

ביום הראשון [ט"ו תשרי]:
יְהוָה יֵאָהֳוֶיהֶּ

ביום השני [ט"ז תשרי]:
יְהוָה יֵאָהֳוֶיהֶּ

ביום השלישי [י"ז תשרי]:
יְהוָה יֵאָהֳוֶיהֶּ

ביום השביעי [כ"א תשרי]:
יְהוָה יֵאָהֳוֶיהֶּ.

אֱלֹהֵינוּ מִלֶּךְ הָעוֹלָם

אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְיִשֵּׁב בַּסֹּכֶה:

המשכת אור פנימי דחסדים דזעיר אנפין

[על ידי מצות נטילת לולב]

סדר ההמשכה על פי סידורי האריו"ל

הקדמה לכוונות הנענועים

[יעוין עוד לעיל מאמר ג' שנתבאר הענין באריכות יותר]

על ידי מצות נטילת לולב, נמשך **אור פנימי דחסדים דזעיר אנפין**, אל המלכות דאצילות. וסדר ההמשכה הוא בסדר מלמעלה למטה, **ביום הראשון** [ט"ו תשרי] - נמשך אור הפנימי **דחסד הראשון** דזעיר אנפין לספירת **החסד** של המלכות, **ביום השני** [ט"ז תשרי] נמשך אור הפנימי **דחסד השני** דאימא, לספירת **הגבורה** של המלכות, וכן הלאה בשאר הימים על דרך זה.

במוח הדעת של זעיר אנפין נמצאים **שרשי החסדים**, ומשם מתפשטים **ענפי החסדים** בספירות חג"ת נה"ם דזעיר אנפין, וארבעת המינים הם כנגד **ענפי החסדים המתפשטים** בזעיר אנפין.

ענין הנענועים הוא, שהאדם המנוענע את הלולב הוא כנגד זעיר אנפין, ועל ידי **ההולכה** של הלולב ומיניו גורם שזעיר אנפין יוליך את ענפי החסדים שבגופו, ויעלה אותם לשרשם שבמוח הדעת של זעיר אנפין, ומקבלים שם ענפי החסדים הארה גדולה משרשם.

לאחר מכן על ידי **ההובאה** שמביא את הלולב ומיניו עד החזה, חוזרים החסדים להתפשט במקומם בשבעה ספירות תחתונות של זעיר אנפין.

לאחר מכן מכוונים להמשיך את הארת החסדים אל המלכות העומדת כנגד החזה של זעיר אנפין, ומתפשטים הארות החסדים בספירות שלה.

בכל יום מימי החג, נעשה התיקון באחד משבעת בחינות החסדים: **ביום הראשון** [ט"ו תשרי] - בחסד **הראשון**, **ביום השני** [ט"ז תשרי] - בחסד **השני**, **ביום השני** [י"ז תשרי] - בחסד **השלישי**, וכן הלאה בשאר הימים, כל יום בחסד אחר.

בכל יום ויום מונענים את הלולב ומיניו לכל ששה רוחות העולם, כנגד ששה ספירות. וסדר הנענועים הוא לפי סדר הספירות: דרום [ימין] - חסד, צפון [שמאל] - גבורה, מזרח [לפניו] - תפארת, מעלה - נצח, מטה - הוד, מערב [לאחוריו] - יסוד. ומה שמנוענים לכל ששת הרוחות, הוא לפי שכל חסד כלול בפרטות משה בחינות חג"ת נה"י פרטיות, ובנענוע לכל רוח נמשך בחינה אחת של החסד המתפשט באותו היום.

מה שעושים בכל רוח **שלשה** הולכות והבאות, הוא משום ששורש החסדים שבדעת כלול משלשה בחינות חב"ד, ובכל הולכה והובאה נמשכת

הארה של אחד מהם לענפי החסדים, והארה נעשית בסדר דב"ח - דעת בינה חכמה, בהולכה והובאה א' - נמשך הארת הדעת, בהולכה והובאה ב' - נמשך הארת הבינה, בהולכה והובאה ג' - נמשך הארת החכמה.

סדר הכוונה למעשה

כוונות הברכה. בשם הוי"ה דברכת על נטילת לולב, יכוין בכל יום שם הוי"ה בניקוד של החסד המתפשט באותו היום, ביום א' בניקוד דחסד, ביום ב' בניקוד דגבורה, וכן הלאה. גם יכוין שילוב שמות הוי"ה אהי"ה, שם הוי"ה מנוקד בניקוד הנזכר, ושם אהי"ה בלא ניקוד. וכוונה זאת היא כנגד בחינות אור הפנימי ואור המקיף של החסדים דזעיר אנפין המתפשטים על ידי הלולב, אור הפנימי מתפשט על ידי הנענועים, ואור המקיף מתפשט על ידי הקפות התיבה.

לאחר מכן יכוין את **כוונות הנענועים**. ונקדים, ששם יה"ו הוא בסוד ההארה הנמשכת משורש החסדים לענפי החסדים, ובכל אחד מהרוחות מכוונים שם יה"ו בצירוף שונה, דרום - יה"ו, צפון - הוי", מזרח - וי"ה, מעלה - יו"ה, מטה - הי"ו, מערב - הי"ו.

ונסדר את סדר הכוונה למעשה.

א תחילה יכוין להמשיך הארת חסדים, אל יסוד התבונה שהוא שם אל"ף ה"א יו"ד ה"א, שבו מלוכש מוח הדעת דזעיר אנפין, שהוא שם יה"ו במילוי, כל רוח בצירוף של הספירה שלה, ובמילוי ובניקוד שונה. **דרום** [ימין] - יו"ד ה"י וי"ו, או יו"ד ה"י וי"ו, שהוא צירוף יה"ו דחסד, ובמילוי ע"ב כיון שהוא ספירה של קו ימין שהוא קו החכמה שהיא שם ע"ב, ובניקוד פתח דחכמה יו"ד ה"י וי"ו, או סגול דחסד יו"ד ה"י וי"ו. **צפון** [שמאל] - ה"י וי"ו וי"ו, שהוא צירוף הוי"ה דגבורה, במילוי ס"ג כיון שהוא ספירה של קו שמאל שהוא קו הבינה שהיא שם ס"ג, ובניקוד שבא דגבורה. **מזרח** [לפניו] - זא"ו יו"ד ה"א, שהוא צירוף וי"ה דתפארת, ובמילוי מ"ה כיון שהוא ספירה של קו אמצע שהוא הקו של הדעת שהוא שם מ"ה, ובניקוד חולם דתפארת. **מעלה** - יו"ד וי"ו ה"י או יו"ד וי"ו ה"י, שהוא צירוף יו"ה דנצח, ובמילוי ע"ב כיון שהוא ספירה של קו ימין שהוא הקו של החכמה שהיא שם ע"ב, ובניקוד סגול ופתח דחסד וחכמה, או חירק דנצח. **מטה** - ה"י יו"ד זא"ו או ה"י יו"ד זא"ו, שהוא צירוף הי"ו דהוד, ובמילוי ס"ג כיון שהוא ספירה של קו שמאל שהוא הקו של הבינה שהיא שם ס"ג, ובניקוד שבא צירה דבינה וגבורה, או בניקוד שורק דהוד. **מערב** [לאחוריו] - וי"ו ה"א יו"ד או וואו"ו הו"א ויוו"ד, שהוא צירוף וה"י דיסוד, ובמילוי מ"ה כיון שהוא ספירה של קו אמצע שהוא הקו של הדעת שהוא שם מ"ה, ובניקוד שם צבאו"ת, או בניקוד שורק דיסוד.

ב לאחר מכן יכוין להמשיך הארת החסדים של החסד דאותו רוח, של החסד המתפשט באותו היום [כגון בנענועים של רוח צפון ביום א' - ספירת החסד הפרטית [צפון] של החסד הראשון שמתפשט ביום הראשון, בנענועים לצד מעלה ביום ג' - ספירת הנצח הפרטית [מעלה] של החסד השלישי המתפשט ביום השלישי, וכן על דרך זה]. ויכוין בכללות הארת שם יה"ו בצירוף של החסד המתפשט באותו היום, **ביום א' צירוף יה"ו דחסד, ביום ב' צירוף הו"י דגבורה, ביום ג' צירוף וי"ה דתפארת, ביום ד' צירוף יו"ה דנצח, ביום ה' צירוף הי"ו דהוד, ביום ו' צירוף וה"י דיסוד, וביום ז' לא יכוין צירוף יה"ו.**

ג לאחר מכן יעשה **הולכה א',** ויכוין להעלות את ענף החסד של אותו הרוח ואותו היום, שיעלה אל שורש **הדעת** שלו שבמוח הדעת דזעיר אנפין, להמשיך הארה של שם יה"ו בצירוף הנוהג באותו רוח, ובמילוי מ"ה שהוא כנגד הדעת. ויעשה **הובאה א',** ויכוין אות ה' אחרונה דשם הוי"ה במילוי מ"ה, ויחד עמה נשלם שם יה"ו לשם הוי"ה שלם. לאחר מכן יעשה **הולכה והובאה ב' -** ויכוין להעלות את ענף החסד של אותו הרוח ואותו היום, שיעלה אל שורש **הבינה** שלו שבמוח הדעת דזעיר אנפין, להמשיך הארה של שם יה"ו בצירוף הנוהג באותו רוח, ובמילוי ס"ג שהוא כנגד הבינה, ובהובאה יכוין אות ה' במילוי ס"ג. לאחר מכן יעשה **הולכה והובאה ג' -** ויכוין להעלות את ענף החסד של אותו הרוח ואותו היום, שיעלה אל שורש **החכמה** שלו שבמוח הדעת דזעיר אנפין, להמשיך הארה של שם יה"ו בצירוף הנוהג באותו רוח, ובמילוי ע"ב שהוא כנגד החכמה, ובהובאה יכוין אות ה' במילוי ע"ב.

ויכוין להמשיך את ענפי החסדים שיתפשטו במקומם שבזעיר אנפין, כל רוח את הענף של החסד שלה. ולאחר מכן יכוין להמשיך את הארת החסדים אל הנוקבא [המלכות] שהיא שם הוי"ה במילוי ב"ן [יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה], ומכוונים את שלושת האותיות הראשונות בניקוד של הספירה דאותו הרוח, ואת אות ה' אחרונה בלא ניקוד.

ד לאחר מכן יכוין, שעל ידי מה שמגיע הלולב ומיניו בחזה, נשלם אות ה' אחרונה דשם הוי"ה, ובכל רוח מכוונים להשלים שם הוי"ה אחר: בצד **דרום** [חסד] וצד **מעלה** [נצח] שהם הספירות דקו ימין - הוי"ה **דע"ב** דחכמה שבקו ימין, בצד צפון [גבורה] וצד מטה [הוד] שהם הספירות דקו שמאל - הוי"ה **דס"ג** דבינה שבקו שמאל, בצד מזרח [תפארת] וצד מערב [יסוד] שהם הספירות דקו אמצע - הוי"ה **דמ"ה** דדעת שבקו אמצע.

סדר הנענועים

בנענועים דיום א', נמשך אור פנימי של **החסד הראשון** דזעיר אנפין, והחסד הזה כלול משהו בחינות חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד פרטיים, ובנענוע של כל צד מכוונים להמשיך הארה משורש החסדים שבדעת, לאחד מבחינות החסדים הללו: **בנענועי דיום - לחסד דחסד הראשון המתפשט בחסד דחסד דזעיר אנפין, בנענועי צפון - לגבורה דחסד הראשון המתפשט בגבורה דחסד דזעיר אנפין, בנענועי מזרח - לתפארת דחסד הראשון המתפשט בתפארת דחסד דזעיר אנפין, בנענועי מעלה - לנצח דחסד הראשון המתפשט בנצח דחסד דזעיר אנפין, בנענועי מטה - להוד דחסד הראשון המתפשט בהוד דחסד דזעיר אנפין, בנענועי מערב - ליסוד דחסד הראשון המתפשט ביסוד דחסד דזעיר אנפין. ולאחר מכן מכוונים להמשיך הארתם לנוק' [מלכות].**

בנענועים דיום ב', נמשך אור פנימי של **החסד השני** דזעיר אנפין אל המלכות, כדלהלן. **בהולכה -** מכוונים להוליך את ענפי החסד השני, שהם חסד הפרטי [דרום] גבורה הפרטי [צפון] תפארת הפרטי [מזרח] נצח הפרטי [מעלה] הוד הפרטי [מטה] יסוד הפרטי [מערב] של **החסד השני** דזעיר אנפין. לאחר מכן **בהובאה** חוזר כל חסד להתפשט באחת מהספירות הפרטיות **דגבורה** דזעיר אנפין, ולאחר מכן נמשכת הארתם אל הנוק'.

בנענועים דיום ג', נמשך אור פנימי של **החסד השלישי** דזעיר אנפין אל המלכות, כדלהלן. **בהולכה -** מכוונים להוליך את ענפי החסד השלישי, שהם חסד הפרטי [דרום] גבורה הפרטי [צפון] תפארת הפרטי [מזרח] נצח הפרטי [מעלה] הוד הפרטי [מטה] יסוד הפרטי [מערב] של **החסד השלישי** דזעיר אנפין. לאחר מכן **בהובאה** חוזר כל חסד להתפשט באחת מהספירות הפרטיות **דתפארת** דזעיר אנפין, ולאחר מכן נמשכת הארתם אל הנוק'.

בנענועים דיום ד', נמשך אור פנימי של **החסד הרביעי** דזעיר אנפין אל המלכות, כדלהלן. **בהולכה -** מכוונים להוליך את ענפי החסד הרביעי, שהם חסד הפרטי [דרום] גבורה הפרטי [צפון] תפארת הפרטי [מזרח] נצח הפרטי [מעלה] הוד הפרטי [מטה] יסוד הפרטי [מערב] של **החסד הרביעי** דזעיר אנפין. לאחר מכן **בהובאה** חוזר כל חסד להתפשט באחת מהספירות הפרטיות **דנצח** דזעיר אנפין, ולאחר מכן נמשכת הארתם אל הנוק'.

בנענועים דיום ה', נמשך אור פנימי של **החסד החמישי** דזעיר אנפין אל המלכות, כדלהלן. **בהולכה -** מכוונים להוליך את ענפי החסד החמישי, שהם חסד הפרטי [דרום] גבורה הפרטי [צפון] תפארת הפרטי [מזרח] נצח הפרטי [מעלה] הוד הפרטי [מטה] יסוד הפרטי [מערב] של **החסד**

החמישי דזעיר אנפין. לאחר מכן בהובאה חוזר כל חסד להתפשט באחת מהספירות הפרטיות דהוד דזעיר אנפין, ולאחר מכן נמשכת הארתם אל הנוק'.

בנענועים דיום ו', נמשך אור פנימי של החסד השישי [כללות ראשונה של החסדים] דזעיר אנפין אל המלכות, כדלהלן. בהולכה - מכוונים להוליך את ענפי החסד השישי, שהם חסד הפרטי [דרום] גבורה הפרטי [צפון] תפארת הפרטי [מזרח] נצח הפרטי [מעלה] הוד הפרטי [מטה] יסוד הפרטי [מערב] של החסד השישי דזעיר אנפין. לאחר מכן בהובאה חוזר כל חסד להתפשט באחת מהספירות הפרטיות דיסוד דזעיר אנפין, ולאחר מכן נמשכת הארתם אל הנוק'.

בנענועים דיום ז', נמשך אור פנימי של החסד השביעי [כללות שניה של החסדים] דזעיר אנפין אל המלכות, כדלהלן. בהולכה - מכוונים להוליך את ענפי החסד השביעי, שהם חסד הפרטי [דרום] גבורה הפרטי [צפון] תפארת הפרטי [מזרח] נצח הפרטי [מעלה] הוד הפרטי [מטה] יסוד הפרטי [מערב] של החסד השביעי דזעיר אנפין. לאחר מכן בהובאה חוזר כל חסד להתפשט באחת מהספירות הפרטיות דמלכות הפרטית דזעיר אנפין, ולאחר מכן נמשכת הארתם אל הנוק'.

תפלה נאה לומר קודם נטילת לוב

יְהוָה רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָהּ — אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, בְּפָרִי עֵץ
הָדָר וּכְפַת תְּמָרִים וְעֵנָף עֵץ עֵבֹת וְעֵרְבֵי נָחַל אוֹתִיּוֹת
שְׁמֶךָ הַמְיֻחָד, תִּקְרַב אֶחָד אֶל אֶחָד וְהָיוּ לְאַחָדִים בְּיָדֵי,
וְלִידַע אֵיךְ שְׁמֶךָ נִקְרָא עָלַי וַיִּירָאוּ מִנְּשֵׁת אֱלֹהֵי, וּבְנַעֲנוּעֵי
אוֹתָם תִּשְׁפִיעַ שְׁפַע בְּרָכוֹת מְדַעַת עֲלִיּוֹן לָנוּה אֶפְרַיִם לְמִכּוֹן
בֵּית אֱלֹהֵינוּ, וְתִהְיֶה חֲשׂוֹבָה לְפָנֶיךָ מִצּוֹת אֲרַבְּעָה מִיָּנִים אֵלָיו,
כְּאֵלּוֹ קִנְיַתֶּיךָ בְּכָל פְּרִטּוֹתֶיךָ וְשָׂרְשֵׁיךָ וְתִרְי"ג מִצּוֹת הַתְּלָאִים
בָּה. כִּי בּוֹנֵתִי לְיַחְדָּא שְׁמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנֵינֵתִיהּ,
בְּדַחֲלֵיו וְרַחֲמוֹ, לְיַחְדָּא שֵׁם י"ה בּו"ה בְּיַחְדָּא שְׁלָיִם בְּשֵׁם כָּל
יִשְׂרָאֵל, אָמֵן: בְּרוּךְ יְהוָהּ — לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

יְהִי רְצוֹן מִלְפָנֶיךָ, שְׁתֵּהא חֲשׂוּבָה לְפָנֶיךָ מִצֹּת אַרְבָּעָה מִיָּנִים
אֵלֹו כְּאֵלֹו כּוֹנְנֵתִי בְּכָל חַכְּוֹנוֹת שְׁכּוֹנֵנוּ בְּהֵם אֲנִשִּׁי כְּנֶסֶת
תְּגַדְּלָהּ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה

ביום הראשון [ט"ו תשרי]: יְהוָה יֵאָהֳוֶיהָ פנימי ומקיף דחסד דזעיר
אנפיין לנוק'

ביום השני [ט"ז תשרי]: יְהוָה יֵאָהֳוֶיהָ פנימי ומקיף דגבורה דחסד דזעיר
אנפיין לנוק'

ביום השלישי [י"ז תשרי]: יְהוָה יֵאָהֳוֶיהָ פנימי ומקיף דתפארת דחסד
דזעיר אנפיין לנוק'

ביום הרביעי [י"ח תשרי]: יְהוָה יֵאָהֳוֶיהָ פנימי ומקיף דנצח דחסד דזעיר
אנפיין לנוק'

ביום החמישי [י"ט תשרי]: יְהוָה יֵאָהֳוֶיהָ פנימי ומקיף דהוד דחסד דזעיר
אנפיין לנוק'

ביום השישי [כ' תשרי]: יְהוָה יֵאָהֳוֶיהָ פנימי ומקיף דיסוד דחסד
דזעיר אנפיין לנוק'

ביום השביעי [כ"א תשרי]: יְהוָה יֵאָהֳוֶיהָ פנימי ומקיף דמלכות דחסד דזעיר
אנפיין לנוק'

אֱלֹהֵינוּ מְלֶךְ הָעוֹלָם

אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת לֹוֶב:

בפעם הראשון שמברך על הלולב מברך גם שהחיינו:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מְלֶךְ הָעוֹלָם,

שֶׁחֲחַיְנוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעַנוּ לְזִמְן תְּזָה:

דרום

יכוין להמשיך הארת חסדים בלבוש
אלף הא יוד הא
שביסוד התבונה

שבו מוח הדעת דזעיר אנפין שהוא
יוד הו או יוד הו
להמשיך הארת חסדים מחסד החסד

יוס ו' דהארות כללות החמשה חסדים שבמלכות שבדעת דזעיר אנפין	יוס ו' שביסוד	יוס ה' שבהוד	יוס ד' שבנצח	יוס ג' שבתפארת	יוס ז' שבגבורה	יוס א' שבחסד
	שבדעת דזעיר אנפין ובכללה					
	יוס ו' והי	יוס ה' היו	יוס ד' יוד	יוס ג' ויה	יוס ז' הוי	יוס א' יהו

שהוא:

הולכה א' יוד הא ואו הובאה א' הא מוח דעת
הולכה ב' יוד הו ואו הובאה ב' הו מוח בינה
הולכה ג' יוד הו ויו הובאה ג' הו מוח חכמה

לחסד החסד

יוס ו' דהארות דכללות החמשה חסדים דמלכות	יוס ו' שביסוד	יוס ה' שבהוד	יוס ד' שבנצח	יוס ג' שבתפארת	יוס ז' שבגבורה	יוס א' שבחסד

דו"ק שלו

וממנו לנוקבא יוד הו וו הו
ובהגיע הלולב ומיניו בחזה יושלם הו דע"ב:

צפון

ויכוין להמשיך הארת חסדים בלבוש
אֶלְכָּף הָאֵל יוֹד הָאֵל
שביסוד התבונה

שבו מוח הדעת דזעיר אנפין שהוא
הֵי וְאֵן יוֹד
להמשיך הארת חסדים מגבורת החסד

יוס ו' דהארות כללות החמשה חסדים שבמלכות שבדעת דזעיר אנפין	יוס ו' שביסוד	יוס ה' שבהוד	יוס ד' שבנצח	יוס ג' שבתפארת	יוס ז' שבגבורה	יוס א' שבחסד
	שבדעת דזעיר אנפין ובכללה					
	יוס ו' והי	יוס ה' היו	יוס ד' יוה	יוס ג' ויה	יוס ז' הוי	יוס א' יהו

שהוא:

הולכה א' הָאֵל וְאֵן יוֹד הובאה א' הָאֵל מוח דעת
הולכה ב' הֵי וְאֵן יוֹד הובאה ב' הֵי מוח בינה
הולכה ג' הֵי וְיָן יוֹד הובאה ג' הֵי מוח חכמה

לגבורת החסד

יוס ו' דהארות דכללות החמשה חסדים דמלכות	יוס ו' שביסוד	יוס ה' שבהוד	יוס ד' שבנצח	יוס ג' שבתפארת	יוס ז' שבגבורה	יוס א' שבחסד

דו"ק שלו

וממנו לנוקבא יוֹד הָאֵל וְיָן הָאֵל
ובהגיע הלולב ומיניו בחזה יושלם הֵי דס"ג:

מזרח

ויכוין להמשיך הארת חסדים בלבוש
אֵלֶּף הָאֵל יוֹד הָאֵל
שביסוד התבונה

שבו מוח הדעת דזעיר אנפין שהוא
וְאֵל יוֹד הָאֵל

להמשיך הארת חסדים מתפארת החסד

יוס ו' דהארות כללות החמשה חסדים שבמלכות שבדעת דזעיר אנפין	יוס ו' שביסוד	יוס ה' שבהוד	יוס ד' שבנצח	יוס ג' שבתפארת	יוס ז' שבגבורה	יוס א' שבחסד
	שבדעת דזעיר אנפין ובכללה					
	יוס ו' והי	יוס ה' היו	יוס ד' יוה	יוס ג' ויה	יוס ז' הוי	יוס א' יהו

שהוא:

הולכה א' וְאֵל יוֹד הָאֵל הובאה א' הָאֵל מוח דעת
הולכה ב' וְאֵל יוֹד הָאֵל הובאה ב' הָאֵל מוח בינה
הולכה ג' וְיֵד יוֹד הָאֵל הובאה ג' הָאֵל מוח חכמה

לתפארת החסד

יוס ו' דהארות דכללות החמשה חסדים דמלכות	יוס ו' שביסוד	יוס ה' שבהוד	יוס ד' שבנצח	יוס ג' שבתפארת	יוס ז' שבגבורה	יוס א' שבחסד

דו"ק שלו

וממנו לנוקבא יוֹד הָאֵל וּו הָאֵל
ובהגיע הלולב ומיניו בחזה יושלם הָאֵל דמ"ה:

מעלה

ויכוין להמשיך הארת חסדים בלבוש
אלף הא יוד הא
שביסוד התבונה

שבו מוח הדעת דזעיר אנפין שהוא
יוד ויו הו או יוד ויו הו
להמשיך הארת חסדים מנצח החסד

יוס ו' דהארות כללות החמשה חסדים שבמלכות שבדעת דזעיר אנפין	יוס ו'	יוס ה'	יוס ד'	יוס ג'	יוס ז'	יוס א'
	שביסוד	שבהוד	שבנצח	שבתפארת	שבגבורה	שבחסד
שבדעת דזעיר אנפין ובכללה						
	יוס ו'	יוס ה'	יוס ד'	יוס ג'	יוס ז'	יוס א'
	והי	היו	יזה	ויה	הוי	יהו

שהוא:

הולכה א' יוד ואן הא הובאה א' הא מוח דעת
הולכה ב' יוד ואן הו הובאה ב' הו מוח בינה
הולכה ג' יוד ויו הו הובאה ג' הו מוח חכמה

לנצח החסד

יוס ו' דהארות דכללות החמשה חסדים דמלכות	יוס ו'	יוס ה'	יוס ד'	יוס ג'	יוס ז'	יוס א'
	שביסוד	שבהוד	שבנצח	שבתפארת	שבגבורה	שבחסד

דו"ק שלו

וממנו לנוקבא יוד הו הו
ובהגיע הלולב ומיניו בחזה יושלם הו דע"ב:

מטה

ויכוין להמשיך הארת חסדים בלבוש
אלף הא יוד הא
שביסוד התבונה

שבו מוח הדעת דזעיר אנפין שהוא
הי יוד ואו או הי יוד ואו
להמשיך הארת חסדים מהוד החסד

יוס ו' דהארות כללות החמשה חסדים שבמלכות שבדעת דזעיר אנפין	יוס ו' שביסוד	יוס ה' שבהוד	יוס ד' שבנצח	יוס ג' שבתפארת	יוס ז' שבגבורה	יוס א' שבחסד
	שבדעת דזעיר אנפין ובכללה					
	יוס ו' והי	יוס ה' היו	יוס ד' יזה	יוס ג' ויה	יוס ז' הוי	יוס א' יהו

שהוא:

הולכה א' הא יוד ואו הובאה א' הא מוח דעת
הולכה ב' הי יוד ואו הובאה ב' הי מוח בינה
הולכה ג' הי יוד ויו הובאה ג' הי מוח חכמה

להוד החסד

יוס ו' דהארות דכללות החמשה חסדים דמלכות	יוס ו' שביסוד	יוס ה' שבהוד	יוס ד' שבנצח	יוס ג' שבתפארת	יוס ז' שבגבורה	יוס א' שבחסד

דו"ק שלו

וממנו לנוקבא יוד הו הו הו
ובהגיע הלולב ומיניו בחזה יושלם הי דס"ג:

מערב

ויכוין להמשיך הארת חסדים בלבוש
אלף הא יוד הא
שביסוד התבונה

שבו מוח הדעת דזעיר אנפין שהוא
אָן הָאָ יוֹד־ אוּ וואָוּוּ הוּאָוּ יוּוּד־ו
להמשיך הארת חסדים מיסוד החסד

יוס ו' דהארות כללות החמשה חסדים שבמלכות שבדעת דזעיר אנפין	יוס ו' שביסוד	יוס ה' שבהוד	יוס ד' שבנצח	יוס ג' שבתפארת	יוס ז' שבגבורה	יוס א' שבחסד
	שבדעת דזעיר אנפין ובכללה					
	יוס ו' והי	יוס ה' היו	יוס ד' יוד	יוס ג' ויה	יוס ז' הוי	יוס א' יהו

שהוא:

הולכה א' וואָוּוּ הוּאָוּ יוּוּד־ו הובאה א' האַ מוח דעת
הולכה ב' וואָוּוּ הוּוּי יוּוּד־ו הובאה ב' הי מוח בינה
הולכה ג' וויּוּוּ הוּוּי יוּוּד־ו הובאה ג' הי מוח חכמה

ליסוד החסד

יוס ו' דהארות דכללות החמשה חסדים דמלכות	יוס ו' שביסוד	יוס ה' שבהוד	יוס ד' שבנצח	יוס ג' שבתפארת	יוס ז' שבגבורה	יוס א' שבחסד

דו"ק שלו

וממנו לנוקבא יוּוּד־ו הוּוּוּ ווּוּ הוּ
ובהגיע הלולב ומיניו בחזה יושלם האַ דמ"ה:

סדר הלל

בנענועים דהלל, יכוין כסדר כוונות הנענועים דלעיל ממש, כל יום לפי בחינתו.

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה – אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְקַרְא אֶת הַהֲלֵל:**

**הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה. הַלְלוּ אֶת שֵׁם
יְהוָה: יְהי שֵׁם יְהוָה מְבֹרָךְ.**

יַעֲתֶה וְעַד עוֹלָם: מִמְּזֶרַח שָׁמֶשׁ עַד מְבֹאוֹ.

מִהַלֵּל שֵׁם יְהוָה: רָם עַל כָּל גּוֹיִם יְהוָה.

עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: מִי בִיהוָה – אֱלֹהֵינוּ הַמְּגַבִּיהִי

לְשָׁבֶת. הַמּוֹשִׁיָא לְרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ: מְקִימֵי

יַעֲפֹר דָּל. מַאֲשֵׁפֶת יָרִים אֲבִיוֹן: לְהוֹשִׁיבֵי עִם

נְדִיבִים. עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ: מוֹשִׁיבֵי עֶקְרַת הַבַּיִת.

אִם הַבָּנִים שִׁמְחָה. הַלְלוּיָהּ:

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לְעֹז: הִיתָה

יְהוּדָה לְקִדְּשׁוֹ, יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלוֹתָיו: הַיִּם רָאָה

וַיִּנֶּם, תִּירְדֵן יִסַּב לְאַחֹר: הַתְּרִים רָקְדוּ כְּאֵילִים, גְּבַעוֹת

כַּבְּנֵי צֶאֱן: מַה לָּךְ הַיִּם כִּי תִנּוּם, תִּירְדֵן תִּסַּב לְאַחֹר:

הַתְּרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים, גְּבַעוֹת כַּבְּנֵי צֶאֱן: מִלְּפָנֵי אֲדוֹן

חולֵי אָרֶץ, מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: הַחֹפְכֵי הַצֹּר אֲנִים מֵיָם,
חֲלָמִישׁ לְמַעֲיָנו מֵיָם:

לֹא לָנו יְהוָה... לֹא לָנו, כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כְּבוֹד. עַל חֲסִדֶּךָ
עַל אֲמֹתֶךָ: לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם, אֵיךְ נָא אֱלֹהֵיהֶם:
וְאֱלֹהֵינוּ בִשְׁמַיִם. כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ עָשָׂה: עֲצַבְיָהֶם כֶּסֶף וְזָהָב,
מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ. עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא
יִרְאוּ: אָזְנוֹיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ. אֶף לָהֶם וְלֹא יִרְחוּן: יְדֵיהֶם
וְלֹא יַמְיִשּׁוּן. רַגְלֵיהֶם וְלֹא יִהְלְכוּ. לֹא יִהְיוּ בְּגִרוֹנִים: כְּמוֹתֵם
יְהִיו עֹשִׂיהֶם. כֹּל אֲשֶׁר בְּטַח בָּהֶם: יִשְׂרָאֵל בְּטַח בִּיהוָה...
עֹרֶם וּמְנַגֵּם הוּא: בֵּית אֶהְרֹן בְּטַחוּ בִיהוָה... עֹרֶם וּמְנַגֵּם
הוּא: יִרְאֵי יְהוָה... בְּטַחוּ בִיהוָה. עֹרֶם וּמְנַגֵּם הוּא:

יְהוָה... וְכָרְנוּ יְבָרְךָ. יְבָרְךָ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל.
יְבָרְךָ אֶת בֵּית אֶהְרֹן: יְבָרְךָ יִרְאֵי
יְהוָה... הַקְּטַנִּים עִם הַגְּדֹלִים: יִסַּף יְהוָה... עַלְיֵיכֶם,
עַלְיֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם: בְּרוּכִים אַתֶּם לַיהוָה... עֹשֵׂה
שָׁמַיִם וָאָרֶץ: הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַיהוָה... וְהָאָרֶץ נָתַן
לְבְנֵי אָדָם: לֹא הַמָּתִים יִהְלְלוּ יְהוָה. וְלֹא כָּל יְרֵדֵי דוּמָה:
וְאַנְחָנוּ נְבָרְךָ יְהוָה. מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם. הַלְלוּיָהּ:

אֶהְבֵּתִי כִּי יִשְׁמַע יְהוָה... אֶת קוֹלִי תַחֲנוּנָי: כִּי
הִטָּה אָזְנוֹ לִי. וּבִימֵי אֶקְרָא: אֶפְפוּנֵי חֲבֵלֵי

מֹות. וּמְצָרֵי שְׂאוֹל מְצֹאוֹנֵי. צָרָה וַיְגוֹן אִמְצָא: וּבָשֶׁם
 יְהוָה... אֶקְרָא. אָנֹה יְהוָה... מִלְּטָה נַפְשִׁי: חֲנוּן
 יְהוָה... וְצַדִּיק. וְאֱלֹהֵינוּ מֵרַחֵם: שֹׁמֵר פִּתְאִים
 יְהוָה... דְּלוֹתַי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ: שׁוֹבֵי נַפְשִׁי לְמִנוּחַיִכִי. כִּי
 יְהוָה... גָּמַל עַלְיִכִי: כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת. אֶת עֵינַי
 מִן דְּמָעָה. אֶת רַגְלֵי מִדְּחִי: אֶתְחַלֵּךְ לְפָנַי יְהוָה...
 בְּאַרְצוֹת חַחִיִּים: הֵאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר. אֲנִי עֲנִיתִי מְאֹד:
 אֲנִי אִמַּרְתִּי בְּחַפְזִי. כֹּל הָאָדָם כֹּזֵב:

מָה אָשִׁיב לַיהוָה. כֹּל תַּגְּמוּלוֹתַי עָלַי: כּוֹס יִשׁוּעוֹת
 אֲשֵׁא. וּבָשֶׁם יְהוָה... אֶקְרָא: גִּדְרֵי לַיהוָה...
 אֲשֵׁלֵם. נִגְדָה נָא לְכֹל עַמּוֹ: יִקָּר בְּעֵינַי יְהוָה...
 חֲמוּתָה לְחִסְדֵּי: אָנֹה יְהוָה... כִּי אֲנִי עֲבָדְךָ. אֲנִי
 עֲבָדְךָ בֶּן אֲמֹתְךָ. פִּתְחֹת לְמוֹסְרָי: לֵךְ אֲזַבַּח זִבְחַת
 תּוֹרָה. וּבָשֶׁם יְהוָה... אֶקְרָא: גִּדְרֵי לַיהוָה...
 אֲשֵׁלֵם. נִגְדָה נָא לְכֹל עַמּוֹ: בְּחַצְרוֹת בֵּית יְהוָה...
 בְּתוֹכְכִי יְרוּשָׁלָּיִם. הִלְלוּיָהּ:

הִלְלוּ אֶת יְהוָה... כֹּל גּוֹיִם. שִׁבְחוּהוּ כֹּל הָאֱמִים: כִּי
 גָבַר עָלֵינוּ חֲסֵדוֹ. וְאִמַּת יְהוָה... לְעוֹלָם. הִלְלוּיָהּ:

חֲזַרוּ לַיהוָה... כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ:

לכוונות הנענועים עיין לעיל עמ' קב

יאמר נא ישראל כי לעולם חסדו:

יאמרו נא בית אהרן כי לעולם חסדו:

יאמרו נא יראי יהוה... כי לעולם חסדו:

מן המצר קראתי יה. ענני במרחב יה: יהוה... כי לא אירא. מה יעשה לי אדם: יהוה... כי בעזרי ואני אראה בשנאי: טוב לחסות ביהוה... מבטח באדם: טוב לחסות ביהוה... מבטח בנדיבים: כל גוים סבבוני. בשם יהוה... כי אמילם: סבוני גם סבבוני. בשם יהוה... כי אמילם: סבוני כדבורים. דעכו באש קוצים. בשם יהוה... כי אמילם: דחה דחיתני לנפל. ויהוה... עזי וזמרת יה. ויהי לי לישועה: קול רנה וישועה באהלי צדיקים. ימין יהוה... עשה חיל: ימין יהוה... רוממה. ימין יהוה... עשה חיל: לא אמות כי אחיה. ואספר מעשי יה: יפור יפירני יה. ולמות לא נתנני: פתחו לי שערי צדק. אבא בם אודה יה: זה השער ליהוה... צדיקים יבאו בו: אודה כי עניתני. ותהי לי לישועה: אודה כי עניתני. ותהי לי לישועה: אבן מאסו הבונים. היתה לראש פנה. אבן מאסו הבונים. היתה לראש פנה: מאת יהוה... היתה זאת. היא נפלאות בעינינו: מאת יהוה... היתה זאת. היא נפלאות בעינינו: זה היום עשה יהוה... נגילה ונשמחה בו: זה היום עשה יהוה... נגילה ונשמחה בו:

אנא יהוה... הושיעה נא:

לכוונות הנענועים עיין לעיל עמ' קב

אָנָא יְהוָהּ אֲדֹנָי... הוֹשִׁיעָה נָא:

לכוונות הנענועים עיין לעיל עמ' קב

אָנָא יְהוָהּ אֲדֹנָי... הַצְּלִיחָה נָא:

אָנָא יְהוָהּ אֲדֹנָי... הַצְּלִיחָה נָא:

בְּרוּךְ הָבֵא בְּשֵׁם יְהוָהּ... בְּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְהוָהּ:

בְּרוּךְ הָבֵא בְּשֵׁם יְהוָהּ... בְּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְהוָהּ: אֵל
יְהוָהּ... וַיֵּאָר לָנוּ. אִסְרוּ חַג בַּעֲבוֹתַיִם. עַד קַרְנֹת
הַמִּזְבֵּחַ: אֵל יְהוָהּ... וַיֵּאָר לָנוּ. אִסְרוּ חַג בַּעֲבוֹתַיִם. עַד קַרְנֹת
הַמִּזְבֵּחַ: אֵלֵי אֶתָּה וְאוֹרְךָ. אֵלֵהי אַרְוִמְמָךְ: אֵלֵי אֶתָּה וְאוֹרְךָ.
אֵלֵהי אַרְוִמְמָךְ: הוֹדוּ לַיהוָהּ... כִּי טוֹב. כִּי לְעוֹלָם תְּסֻדוּ:

לכוונות הנענועים עיין לעיל עמ' קב

הוֹדוּ לַיהוָהּ... כִּי טוֹב. כִּי לְעוֹלָם תְּסֻדוּ:

יְהַלְלוּךָ יְהוָהּ... אֶלְהִינוּ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ.

וְחִסְדֶּיךָ צְדִיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנְךָ. וְכָל
עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. בְּרַנָּה יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׁבְּחוּ
וַיִּפְאֲרוּ וַיִּשְׁזָרוּ וַיְרֻמְמוּ וַיַּעֲרִיצוּ וַיִּקְדִּישוּ וַיִּמְלִיכוּ
אֶת שְׁמֶךָ מִלְּפָנֵינוּ תָּמִיד. כִּי לָךְ טוֹב לְהוֹדוֹת.
וְלִשְׁמֶךָ נָאֶה לְזַמֵּר. כִּי מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אֶתָּה
אֵל: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָהּ... מְלַךְ מְהֻלָּל בַּתְּשׁוּבָחוֹת:

סדר ההקפות

על פי סידור ר' שבתי

בהקפות שעושים עם הלולב ומיניו סביב לבימה, יכוין להמשיך אור המקיף דזעיר אנפין אל המלכות. והסדר הוא, שבכל יום יכוין להמשיך מקיף של חסד אחד: ביום הראשון - אור המקיף של חסד הראשון, ביום השני - אור המקיף של חסד השני, וכן הלאה.

תחילה יכוין את סוד ההקפה בכללות, שבמוח הדעת דזעיר אנפין עומדים שרשי החסדים, שהם שלשה שמות יה"ו, העולים בגימטריא שם יו"ד ה"י וא"ו ה"י, ושרשו של שם זה הם אותיות ייא"י, והם עולים בגימטריא כמספר שלשה אותיות י' דשלשה שמות יה"ו, שעם הכולל הוא כמנין שם א"ל, ושם א"ל זה במלואו אל"ף למ"ד, עם ו' האותיות, עולה בגימטריא הקפ"ה עם הכולל.

וכל זה הוא בבחינת החסדים בהיותם עדיין בשורשם שבמוח הדעת דזעיר אנפין, ולאחר מכן אור המקיף של החסד [בכל יום של חסד אחד] יוצא ומתפשט בספירות זעיר אנפין, שכל ספירה היא בסוד שם יו"ד ה"א וא"ו ה"א [דשם מ"ה הוא בזעיר אנפין], ושלשה אלפי"ן שבשם זה הם שורש שלשה שמות אהי"ה, ובכל יום מכוונים שלשה שמות אהי"ה במילוי אחר.

ויכוין בשלשה יהו שצנל חסד, גימטריא יוד הי ואו הי, ושרשו ייא"י, גימטריא ג' יודי"ן, כמספר ג' יודי"ן דיה"ו עם הכולל שהוא א"ל, שצנלואו א"לף לבו"ד עם ו' האותיות, גימטריא הקפ"ה עם הכולל. וכל זה צהיטו צדעת, ולאחר כך מקיף חסד זה מתפשט צגוף זעיר אנפין וצו"ק שצו יוד הא ואו הא, שג' אלפי"ן שצו הם שורש לג' אהי"ה:

יום א' שצו נמשך מקיף החסד שבחסד זעיר אנפין:

א"לף הי יוד הי, א"לף הי יוד הי, א"לף הי יוד הי:

יום ב' שצו נמשך מקיף החסד שבגבורה זעיר אנפין:

א"לף הה יוד הה, א"לף הה יוד הה, א"לף הה יוד הה:

יום ג' שצו נמשך מקיף החסד שבתפארת זעיר אנפין:

א"לף הא יוד הא, א"לף הא יוד הא, א"לף הא יוד הא:

יום ד' שצו נמשך מקיף החסד שבנצח זעיר אנפין:

א"לף הי יוד הא, א"לף הי יוד הא, א"לף הי יוד הא:

יום ה' שזו נמשך מקיף המסד שבהוד זעיר אנפין:
 אִלְפֵי הַיּוֹד הָאֵל, אִלְפֵי הַיּוֹד הָאֵל, אִלְפֵי הַיּוֹד הָאֵל:

יום ו' שזו נמשך מקיף המסד שביסוד זעיר אנפין:
 אִלְפֵי הָאֵל יוֹד הַי, אִלְפֵי הָאֵל יוֹד הַי, אִלְפֵי הָאֵל יוֹד הַי:
 ומספר ג' אהי"ה הוא

יוד הי ואו הי שממנו יוצא אֵל,

ומגוף זעיר אנפין דו"ק שלו נמשך לנוקבא.

ובכל יום יכוין צהקפה להמשיך אור פנימי ללאה לרחל.

ובכל יום יצל משר אחד, הכולל עשר שרים משצעים אומות:

סדר ההקפות דהושענא רבא

הקדמה לכוונות ההקפות של יום הושענא רבא

ביום הושענא רבא עורכים שבעה הקפות סביב הבימה, ומכוונים בהם כמה כוונות.

(א) תחילה יכוין שבכל הקפה נמשך אחד משבעת בחינות החסדים: הקפה **ראשונה** - חסד הראשון שהוא הוי"ה בניקוד סגול [ניקוד החסד], והוא בחינתו של **אברהם**. הקפה **שניה** - חסד השני שהוא הוי"ה בניקוד שבה [ניקוד הגבורה], והוא בחינתו של **יצחק**. הקפה **שלישית** - חסד השלישי שהוא הוי"ה בניקוד חולם [ניקוד התפארת], והוא בחינתו של **יעקב**, וכן הלאה בשאר ההקפות על דרך זה.

(ב) לאחר מכן יכוין את הכוונה שזכרה בפרי עץ חיים (שער הלולב פ"ז). דהנה לשמונה פרצופים: אבא, ישראל סבא, בינה, תבונה, זעיר אנפין, יעקב, לאה, לכל אחד יש בחינת אור מקיף.

כל אור מקיף הוא שם הוי"ה בניקוד אחר: אור מקיף **דאבא** - הוי"ה בניקוד **קמ"ץ פת"ח**, אור מקיף **דישראל סבא** - הוי"ה בניקוד **פת"ח**, אור מקיף **דבינה** - הוי"ה בניקוד **ציר"י**, אור מקיף **דתבונה** - הוי"ה בניקוד **אלה"ם** [גְהוּ"ה], אור מקיף **דזעיר אנפין** - הוי"ה מוטעמת בטעם **רביע** [מה שנקרא אצל האשכנזים 'רביעי'], אור מקיף **דיעקב** - הוי"ה בניקוד **חול"ם**, אור מקיף **דלאה** - הוי"ה בניקוד **ציר"י שב"א** [גְהוּ"ה].

כל המקיפין הללו נמצאים בעתיקא [אריך], ועתה בשבעת ההקפות נמשכים מפרצוף לפרצוף, לכל הפרצופים. והסדר הוא, שתחילה הם נמשכים מעתיקא לאבא, וממנו לפרצוף ישראל סבא שתחתיו, ומשם הם ניתנים מפרצוף לפרצוף בכל הקפה.

סדר ההמשכות הוא: **בהקפה א'** - נמשך מעתיקא [אריך] לאבא את אור המקיף של לאה, ואבא נותן את המקיף הזה לישראל סבא. **בהקפה ב'** - עתיקא נותן לאבא את אור המקיף של יעקב, ואבא נותנו לישראל סבא, וישראל סבא נותן את אור המקיף של לאה [שנמשך אליו בהקפה הקודמת], **לבינה. הקפה ג'** - עתיקא נותן לאבא את אור המקיף של זעיר אנפין, ואבא נותנו לישראל סבא. וישראל סבא נותן את אור המקיף של יעקב [שנמשך אליו בהקפה הקודמת] אל הבינה, ובינה נותנת את אור המקיף של לאה [שנמשך אליה בהקפה הקודמת] אל התבונה. **הקפה ד'** - עתיקא נותן לאבא את אור המקיף של תבונה, ואבא נותן אותה לישראל סבא. ישראל סבא נותן את אור המקיף של זעיר אנפין [שנמשך אליו בהקפה הקודמת] אל הבינה, הבינה נותנת את אור המקיף של יעקב [שנמשך אליה בהקפה הקודמת] אל התבונה, ותבונה נותנת את אור המקיף של לאה [שנמשך אליה בהקפה הקודמת] לזעיר אנפין. **הקפה ה'** - עתיקא נותן לאבא את אור המקיף של בינה, ואבא נותנו לישראל סבא. ישראל סבא נותן את אור המקיף של בינה לתבונה, בינה נותנת את אור המקיף של זעיר אנפין לתבונה, תבונה נותנת את אור המקיף של יעקב לזעיר אנפין, וזעיר אנפין נותן את אור המקיף של לאה ליעקב. **הקפה ו'** - עתיקא נותן לאבא את אור המקיף של ישראל סבא, ואבא נותנו לישראל סבא. ישראל סבא נותן את אור המקיף של בינה אל הבינה, בינה נותנת את אור המקיף של תבונה לתבונה, תבונה נותנת את אור המקיף של זעיר אנפין לזעיר אנפין, זעיר אנפין נותן את אור המקיף של יעקב ליעקב, ויעקב נותן את אור המקיף של לאה ללאה. **הקפה ז'** - עתיקא נותן לאבא את אור המקיף של אבא, והוא מחזיק אותה לעצמו. **ג)** עוד יש לכון בהקפות, כוונות אחרות בסוד אד"ם - א'דס ד'יבור מ'עשה [אולם מכוונים אותם בסדר דמ"א - ד'יבור מ'עשה א'דס], ובכל אחד מהם נמשך שם א"ל, ושלשה שמות א"ל עולים בגימטריא הק"ף. **זה סדר הכוונה:**

ד' - דיבור, הוא התיקון הנעשה על ידי התפילות והפזמונים שאומרים בעת ההקפה, שעל ידם נמשך אור מקיף מאימא [בינה] אל המלכות, בכל הקפה נעשית המשכה לספירה אחת של המלכות. וסדר הכוונה הוא, לכון להמשיך מבינה שם יו"ד ה"י וא"ו ה"י, ששרשו הם אותיות יי"א, העולים בגימטריא שם א"ל ראשון.

מ' - מעשה, הוא התיקון הנעשה על ידי מעשה הולכת הלולב ומיניו בידו בעת ההקפות, ועל ידי זה נמשך אור מקיף מדעת של זעיר אנפין [דהיינו משרשי החסדים שבדעת] אל המלכות. וסדר הכוונה להמשיך מדעת של זעיר אנפין שלשה שמות יו"ו בשלשה מילואים, שם יה"ו

ראשון במילוי ע"ב [היינו כמילוי שלושת אותיות יה"ו של שם ע"ב], שם יה"ו שני במילוי ס"ג [היינו כמילוי שלושת אותיות יה"ו של שם ס"ג], ושם יה"ו שלישי במילוי מ"ה [היינו כמילוי שלושת אותיות יה"ו של שם מ"ה]. אלא שבכל הקפה מכוונים את שמות יה"ו בצירוף שונה, כפי סדר הספירות, בהקפה א' שכנגד חסד, יכוין בצירוף יה"ו דחסד, בהקפה ב' שכנגד גבורה, יכוין בצירוף הו"י דגבורה, כן הלאה. עוד יכוין, ששלשה שמות יה"ו פשוטים [שהם שרשי שמות יה"ו המילוי] עולים בגימטריא שם ס"ג - יו"ד ה"י וא"ו ה"י, ששרשו הם אותיות ייא"י, העולים בגימטריא שם א"ל שני.

א' - אדם, הוא התיקון הנעשה על ידי מה שהאדם מקיף את התיבה, ועל ידי זה נמשך אור מקיף מספירות חג"ת נהי"ם של זעיר אנפין אל ספירות חג"ת נהי"ם של המלכות, בכל הקפה נעשית המשכה מספירה אחת של זעיר אנפין לספירה שכנגדה במלכות. וסדר הכוונה, להמשיך מו"ק דזעיר אנפין שם יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שמשלשה אותיות אל"ף שבו יוצאים שלשה שמות אהי"ה [המתחילים באות א'], ובכל הקפה מכוונים את שלשה שמות אהי"ה במילוי שונה, ויכוין ששלשה שמות אהי"ה פשוטים [שם שורש שמות אהי"ה במילוי] עולים בגימטריא שם ס"ג יו"ד ה"י וא"ו ה"י, ששרשו הם אותיות ייא"י, העולים בגימטריא שם א"ל שלישי.

לאחר מכן יכוין ששלשה שמות א"ל עולים בגימטריא מג"ו, והוא בחינת מגן הנמשך למלכות.

ה) בסיום כל הקפה יכוין, שהקפה זו היא בבחינת מקיף אחד משבעת המקיפין שנתבארו לעיל (אות ב): בהקפה א' - מקיף של לאה שהוא שם הוי"ה בניקוד ציר"ה שב"א, ויכוין שהוא נמשך מעתיק [אריך] שהוא הוי"ה בניקוד קמ"ץ [דאריך הוא כתר, שהוא ניקוד קמ"ץ]. בהקפה ב' - מקיף של יעקב שהוא שם הוי"ה בניקוד חול"ם, ויכוין שהוא נמשך מעתיק [אריך] שהוא הוי"ה בניקוד קמ"ץ, וכן הלאה בשאר ההקפות.

הקפה א'

חסד אצרהס יְהוָה זכות אצרהס

להמשיך מעתיקא לאצא נקודת מקיף לאה יְהוָה מג' תחתונות דעתיק, ואצא נותן נקודה זו לישראל סגא:

דיבור שהוא מצניח יוד' הי ואו' הי ושרשו ייא' גימטריא אל':

מעשה שהוא מדעת ועיר אנפין יוד' הי ויו, יוד' הי ואו, יוד' הא ואו, ושלשה שרשיהס

גימטריא יוד' הי ואו' הי ושרשו ייא' גימטריא אל':

אדם שהוא מו"ק דזעיר אנפין יוד' הא ואו' הא שמשלשה אלפי"ן שלו יונאים

אִלְפֵי הַיּוֹד הֵי, אִלְפֵי הַיּוֹד הֵי, אִלְפֵי הַיּוֹד הֵי שְׁלֹשָׁה שְׂרֵייהִם גִּמְטְרִיא
יּוֹד הֵי וְאוֹ הֵי וְשֵׁשׁ יִיאִי גִמְטְרִיא אֶל:
והשלשה אל גימטריא בּוּגֵן:
בְּצִינַת הַקֶּפֶה זוּ הֵיא בְּלֵאָה יְהוּדָה, יְהוּדָה יְקוּד עֵמִיק:

הַקֶּפֶה ב'

גְּבוּרָה יִמְקֵי יְהוּדָה
עֵמִיקָה נִוְתַן לֵאבָא נְקוּדַת מְקִיף יַעֲקֹב יְהוּדָה, וְאֵבָא נִוְתַן לְיִשְׂרָאֵל סְבָא.
וְהוּא נִוְתַן נְקוּדוֹת לֵאָה לְצִינָה:
דִּיבּוּר שְׁהוּא מְצִינָה יּוֹד הֵי וְאוֹ הֵי וְשֵׁשׁ יִיאִי גִמְטְרִיא אֶל:
מַעֲשֵׂה שְׁהוּא מַדְעַת זְעִיר אֲנִפִין הֵי וְיוֹ יּוֹד הֵי, וְאוֹ יּוֹד הֵי, הֵיא וְאוֹ יּוֹד הֵי, וְשֵׁלֶשָׁה שְׂרֵייהִם
גִּמְטְרִיא יּוֹד הֵי וְאוֹ הֵי וְשֵׁשׁ יִיאִי גִמְטְרִיא אֶל:
אָדָם שְׁהוּא מו"ק דְּזְעִיר אֲנִפִין יּוֹד הֵיא וְאוֹ הֵיא שְׁמִשְׁלֶשָׁה אֲלִפִין שְׁלוּ יוֹצֵאִים
אִלְפֵי הַיּוֹד הֵיא, אִלְפֵי הַיּוֹד הֵיא, אִלְפֵי הַיּוֹד הֵיא שְׁלֹשָׁה שְׂרֵייהִם גִּמְטְרִיא
יּוֹד הֵי וְאוֹ הֵי וְשֵׁשׁ יִיאִי גִמְטְרִיא אֶל:
והשלשה אל גימטריא בּוּגֵן.
בְּצִינַת הַקֶּפֶה זוּ הֵיא צִעֲקָב (מול"ס) יְהוּדָה יְהוּדָה:

הַקֶּפֶה ג'

מְפָאֵרַת יַעֲקֹב יְהוּדָה
עֵמִיקָה נִוְתַן לֵאבָא מְקִיף זְעִיר אֲנִפִין יְהוּדָה, וְאֵבָא נִוְתַן לְיִשְׂרָאֵל סְבָא. וְהוּא נִוְתַן נְקוּדוֹת
מְקִיף יַעֲקֹב לְצִינָה, וְצִינָה נִוְתַן הַמְקִיף לֵאָה לְתַצּוּנָה:
דִּיבּוּר שְׁהוּא מְצִינָה יּוֹד הֵי וְאוֹ הֵי וְשֵׁשׁ יִיאִי גִמְטְרִיא אֶל:
מַעֲשֵׂה שְׁהוּא מַדְעַת זְעִיר אֲנִפִין וְיוֹ יּוֹד הֵי, וְאוֹ יּוֹד הֵי, וְאוֹ יּוֹד הֵיא וְשֵׁלֶשָׁה שְׂרֵייהִם
גִּמְטְרִיא יּוֹד הֵי וְאוֹ הֵי וְשֵׁשׁ יִיאִי גִמְטְרִיא אֶל:
אָדָם שְׁהוּא מו"ק דְּזְעִיר אֲנִפִין יּוֹד הֵיא וְאוֹ הֵיא שְׁמִשְׁלֶשָׁה אֲלִפִין שְׁלוּ יוֹצֵאִים
אִלְפֵי הַיּוֹד הֵיא, אִלְפֵי הַיּוֹד הֵיא, אִלְפֵי הַיּוֹד הֵיא שְׁלֹשָׁה שְׂרֵייהִם גִּמְטְרִיא
יּוֹד הֵי וְאוֹ הֵי וְשֵׁשׁ יִיאִי גִמְטְרִיא אֶל:
והשלשה אל גימטריא בּוּגֵן:
בְּצִינַת הַקֶּפֶה זוּ הֵיא בְּצִינַת יִשְׂרָאֵל, רְבִיעִי עַל כָּל אֹת וְאוֹת, יְהוּדָה יְהוּדָה:

הַקֶּפֶה ד'

נִכַח מֵשֵׁס יְהוּדָה
עֵמִיקָה נִוְתַן לֵאבָא מְקִיף תַּצּוּנָה יְהוּדָה, וְאֵבָא נִוְתַן אֹתָהּ מֵשֵׁס לְיִשְׂרָאֵל סְבָא. וְהוּא נִוְתַן
נְקוּדוֹת זְעִיר אֲנִפִין לְצִינָה, וְהֵיא נִוְתַנַּת נְקוּדוֹת יַעֲקֹב לְתַצּוּנָה, וְנְקוּדוֹת לֵאָה לְזְעִיר:

דיבור שהוא מציינה יוד' הי ואו הי ושרשו ייאי גימטריא אל':
 מעשה שהוא מדעת זעיר אנפין יוד' ויו הי, יוד' ואו הי, יוד' ואו הא, ושלשה שרשיהם
 גימטריא יוד' הי ואו הי ושרשו ייאי גימטריא אל':
 אדם שהוא מו"ק דזעיר אנפין יוד' הא ואו הא שמשלשה אלפי"ן שלו יונאים
 אכף הי יוד' הא, אכף הי יוד' הא, אכף הי יוד' הא ששלשה שרשיהם גימטריא
 יוד' הי ואו הי ושרשו ייאי גימטריא אל':
 והשלשה אל' גימטריא בוד"ן:
 וצחינת הקפה זו צחינת יהודה יהודה:

הקפה ה'

הוד אהרן יהודה

עמיקא נותן לאצא יהודה נקודות צינה שכולו צירי, ואצא נותן לישראל סבא, והוא נותן לצינה
 נקודות מצונה, וצינה נותנת למצונה נקודות זעיר, ומצונה נותנת לזעיר אנפין נקודות יעקב,
 וזעיר נותן ליעקב נקודות לאה:
 דיבור שהוא מציינה יוד' הי ואו הי ושרשו ייאי גימטריא אל':
 מעשה שהוא מדעת זעיר אנפין הי יוד' ויו, הי יוד' ואו, הא יוד' ואו, ושלשה שרשיהם
 גימטריא יוד' הי ואו הי ושרשו ייאי גימטריא אל':
 אדם שהוא מו"ק דזעיר אנפין יוד' הא ואו הא שמשלשה אלפי"ן שלו יונאים
 אכף הה יוד' הא, אכף הה יוד' הא, אכף הה יוד' הא ששלשה שרשיהם גימטריא
 יוד' הי ואו הי ושרשו ייאי גימטריא אל':
 והשלשה אל' גימטריא בוד"ן:
 וצחינת הקפה זו היא צחינת הצינה יהודה יהודה:

הקפה ו'

יסוד יוסף יהודה יהודה

עמיקא נותן לאצא נקודות ישראל סבא יהודה, ואצא נותן לישראל סבא, וישראל סבא נותן
 נקודות צינה לצינה, וצינה נותנת למצונה נקודה שלה, ומצונה נותנת נקודות זעיר אנפין
 לזעיר אנפין, וזעיר אנפין נותן ליעקב נקודתו, ויעקב נותן ללאה נקודתה:
 דיבור שהוא מציינה יוד' הי ואו הי ושרשו ייאי גימטריא אל':
 מעשה שהוא מדעת זעיר אנפין ויו הי יוד', ואו הי יוד', ואו הא יוד' ושלשה שרשיהם
 גימטריא יוד' הי ואו הי ושרשו ייאי גימטריא אל':
 אדם שהוא מו"ק דזעיר אנפין יוד' הא ואו הא שמשלשה אלפי"ן שלו יונאים
 אכף הא יוד' הי, אכף הא יוד' הי, אכף הא יוד' הי, ששלשה שרשיהם גימטריא
 יוד' הי ואו הי ושרשו ייאי גימטריא אל':

והשלשה אל גימטריא בּוֹגֵן:
ובחינת הקפה זו היא בחינת ישראל סבא יְהוּדָה יְהוּדָה:

הקפה ז'

יְהוּדָה מלכות דוד

עמיקא נומן לאבא יְהוּדָה, והוא מחזיק אותה לעצמו.
ודע, כי כל אחד מו' הויו"ת אלו צריך לשמק לה הויו"ה שכולה קמ"ך מכת עמיקא קדישא
שהוא מהכתר יְהוּדָה:

דיבור שהוא מצינה יוד' ה' ואו' ה' ושרשו ייא' גימטריא אל':
מצעשה שהוא מדעת זעיר אנפין יוד' ה' ה' ו', יוד' ה' ה' ו', יוד' ה' ה' ו', (נגד מלכות, וכל
אחד מהם גימטריא מ"ב, ושלשה פעמים מ"ב גימטריא קכ"ו).

ומספרה הוא א אד' אד"ג אד"זי סוד הכתר שלה שאנו ממשיכים לה עתה.

ושלשה שרשיהם גימטריא יוד' ה' ואו' ה' ושרשו ייא' גימטריא אל':

אדם שהוא מו"ק דזעיר אנפין יוד' ה' ואו' ה' שמשלשה אלפ"ן שלו יוצאים

אכף ה' יוד' ה', אכף ה' יוד' ה', אכף ה' יוד' ה' ששלשה שרשיהם גימטריא

יוד' ה' ואו' ה' ושרשו ייא' גימטריא אל':

והשלשה אל גימטריא בּוֹגֵן.

ובחינת הקפה זו היא יְהוּדָה בחינת אבא יְהוּדָה ניקוד עמיק.

ויכוין להמשיך למלכות השש פעמים בּוֹגֵן שצו"ק (אלו) גימטריא תקנ"ח, ומהם נעשה לה מגן

שביעי, כי מגן גימטריא שלשה פעמים אל', שצמילוהו (אלף למד) עם שלשה כוללים גימטריא

תקנ"ח, להורות איך מגן זה נעשה מן שש פעמים מגן העליונים, ונכללים במלכות, להגן מן החיצונים:

סדר חבטת הערבה

הקדמה לכוונות חביטת הערבה

בעת חביטת הערבה יכוין כמה כוונות: א) בהגבהת היד לחבוט, יכוין
לסוד הנשיקין הקודמין אל היחוד. ב) על ידי הורדת היד והחביטה על
גבי הקרקע, יכוין להמשיך חמשה גבורות אל היסוד של המלכות, בכל
חבטה גבורה אחת, שהיא אות אחת ממנצפ"ך, והיא גם כן שם יו"ד ה"א
וא"ו. ועל ידי החבטות נמתקים ומתבסמים הגבורות שבמלכות.

הכאה א	יוד' ה' א' ו' א'	ב	דמנצפ"ך גבורה א'
הכאה ב	יוד' ה' א' ו' א'	ג	דמנצפ"ך גבורה ב'
הכאה ג	יוד' ה' א' ו' א'	ד	דמנצפ"ך גבורה ג'
הכאה ד	יוד' ה' א' ו' א'	ה	דמנצפ"ך גבורה ד'
הכאה ה	יוד' ה' א' ו' א'	ו	דמנצפ"ך גבורה ה'